

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

Λάρκος Λάρκου

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΜΗΣ: ΟΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΑΠΡΙΛΗΣ, 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή

1. ΠΕΡΙ ΤΗΣ «ΕΛΛΗΝΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ» ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	5/4/2018
2. ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ: ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΑΠΟ ΑΓΚΑΘΙΑ!	11/4/2018
3. Ο ΣΙΣΥΦΟΣ ΧΩΡΙΣ ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	25/3/2018
4. ΔΥΟ «ΚΡΑΤΗ» ΙΣΟΝ ΜΙΣΑ «ΚΡΑΤΗ»!	24/2/2018
5. ΠΡΟΚΛΗΤΙΚΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ; Η ΕΙΚΟΝΑ ΚΑΙ ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ!!!	30/12/2017
6. ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΓΙΑ ΤΑ «ΔΥΟ ΚΡΑΤΗ»!	26/12/2017

7. ΠΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ!	3/12/2017
8. ΤΟ ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΜΕ ΕΡΓΑ!	12/11/2017
9. ΕΝΑ ΜΝΗΜΕΙΟ ΓΙΑ ΟΣΚΑΡ!	19/10/2017
10. ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΥΣΗΣ	13/9/2017
11. ΚΑΡΤΕΡΟΥΜΕΝ ΜΕΡΑΝ ΝΥΧΤΑΝ;	26/8/2017
12. ΤΕΣΣΕΡΑ ΣΛΟΓΚΑΝΣ, ΜΙΑ Η ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗ!	21/8/2017
13. ΜΕ «ΕΓΚΥΚΛΙΟ» ΑΛΜΑ ΣΤΟ ΚΕΝΟ!	28/7/2017
14. ΑΚΟΥ ΑΝΘΡΩΠΑΚΟ....	24/7/2017
15. ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΚΑΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΟ	3/5/2017
16. Η ΗΤΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ	1/5/2017
17. ΚΛΑΣΣΙΚΕΣ ΣΥΜΠΤΩΣΕΙΣ	22/4/2017
18. ΠΑΛΙ ΜΕ ΧΡΟΝΙΑ;	14/4/2017
19. ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ; ΠΡΩΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΑΣ!	7/3/2017
20. ΠΑΡΑ – ΜΥΘΟΛΟΓΙΕΣ	1/2/2017
21. ΤΟ ΜΑΚΡΟΣΥΡΤΟ ΤΑΓΚΟ ΜΕ ΤΟΝ ΜΑΡΜΑΡΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΙΑ,	17/12/2016
22. ΤΟΞΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΟΛΥΦΩΝΙΑ	15/12/2016
23. Ο ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΟΞΑΣΙΕΣ ΜΙΑΣ ΣΑΜΠΑΝΙΑΣ!	3/12/2016
24. ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗ ΜΕ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ!	15/11/2016
25. ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥ ΦΟΒΟΥ!	25/9/2016
26. ΜΙΑ ΜΑΡΜΑΓΚΑ ΜΕ ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ!	14/6/2016
27. ΔΙΣΤΑΓΜΟΙ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΟΡΥΦΗΣ	22/4/2016
28. ΑΓΑΛΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΜΗ	2/4/2016

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα τελευταία χρόνια ένα μειοψηφικό πολιτικό ρεύμα έχει κυριαρχήσει στην, κατά καιρούς, πολιτική επικαιρότητα σε σχέση με το κυπριακό. Συνήθως διαφωνεί με όλα, καταγγέλλει κάθε προσπάθεια για να βγούμε από το τέλμα, και «ζυγίζει» κάθε ενός την ποσότητα αγάπης για την Κύπρο. Δεν λέει τι πραγματικά θέλει για να κρύψει τον ανομολόγητο στόχο του: την απόρριψη της ομοσπονδιακής λύσης και την υποστήριξη στην πολιτική της στασιμότητας με ότι αυτού συνεπάγεται.

Σε αυτό το ηλεκτρονικό βιβλίο συλλέγω ένα κύκλο από άρθρα μου που δημοσιεύτηκαν από τον Απρίλη του 2016 μέχρι τον Απρίλη του 2018 με αντικείμενο τη διαπραγμάτευση πάνω στο κεντρικό δίλημμα: επίλυση του κυπριακού και με ποιες προϋποθέσεις, μη επίλυση και τι αυτό πραγματικά σημαίνει για κάθε κύπριο πολίτη.

Καταγράφω αντιφάσεις που εμφανίζει η παράταξη της ακινησίας. Με ανάλυση ιδεολογικών τάσεων στην ε/κ κοινωνία, με σχολιασμό εγκυκλίων που διακινεί ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Β', με ανάδειξη του φόβου ως μηχανισμού προστασίας της πολιτικής της στασιμότητας.

Μέσα από την κριτική αποτίμηση των πραγμάτων, παρουσιάζω μια σειρά από εισηγήσεις που απευθύνονται στον κάθε πολίτη που υπερασπίζεται τις μεγάλες αξίες της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης μέσα στο ευρωπαϊκό πλαίσιο. Η προσπάθεια για την επικράτηση αυτών των οικουμενικών αξιών, αφορά κάθε ενεργό πολίτη.

Λάρκος Λάρκου

Απρίλης, 2018

1. ΠΕΡΙ ΤΗΣ «ΕΛΛΗΝΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ» ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

5/4/2018

Εξ αφορμής της συνάντησης του Υπουργού Παιδείας Κ. Χαμπιαούρη με αντιπροσωπεία του ΕΛΑΜ στις 28 Μαρτίου, επανήλθε στην επικαιρότητα η συζήτηση η σχετική με την έννοια της «ελληνοχριστιανικής παράδοσης». Η συζήτηση είναι πολύ παλαιά, δείχνει ότι ορισμένες έννοιες διατηρούν τη βαρύτητά τους, η πλειοψηφία των ε/κ τις αντιλαμβάνεται ως μια κυρίαρχη πίστη. Η πολιτική κατεύθυνση που δίνεται για πολλές δεκαετίες στην παιδεία μας, ενδιαφέρεται να συντηρήσει το ιδεολογικό περιεχόμενο της «ελληνοχριστιανικής παιδείας και παράδοσης».

Στην ιστορική διαδρομή της νήσου τα χαρακτηριστικά που διαμόρφωσαν την ταυτότητά της έχουν προκύψει από πολλά και διαφορετικά στοιχεία καθώς η διαδρομή μας κράτησε, ή απέρριψε, τροποποίησε ή αφομοίωσε διαφορετικές εμπειρίες και επιρροές. Όλα αυτά μαζί και ξεχωριστά έπαιξαν ένα ρόλο στη σχηματοποίηση της παράδοσής μας, ενίσχυσαν ή αδυνάτισαν την ζωή των κυπρίων διαμορφώνοντας μια δική μας ιδιοτυπία. Αρχαίοι πολιτισμοί έθεσαν τη σφραγίδα τους στην πορεία του νησιού. Με την άφιξή τους οι εκ Πελοποννήσου Αρκάδες σφράγισαν την πολιτική ταυτότητα της νήσου, καθώς ήταν φορείς μιας ακμαίας πολιτιστικής ταυτότητας με ισχυρό αποθεματικό την αρκαδοκυπριακή διάλεκτο.

Στην ιστορική της διαδρομή η Κύπρος υπήρξε, κατά μεγάλες χρονικές περιόδους, μια κοινωνική και πληθυσμιακή δομή ανάλογη με τις επικρατούσες πολιτικές συνθήκες. Το κυρίαρχο ελληνικό στοιχείο συνυπήρξε με άλλες, μικρότερες εθνικές οντότητες ή θρησκευτικές ταυτότητες όπως βεβαιώνουν τα μνημεία που υπάρχουν στην εντός των τειχών Αμμόχωστο-Άγιος Γεώργιος των Ελλήνων, Άγιος Γεώργιος των Λατίνων, Πύργος του Οθέλλου, Άγιος Νικόλαος σε γοτθικό ρυθμό, τζαμιά, παλάτι σε δυτικά πρότυπα. Από αυτή την παράδοση δεν επέζησαν όλα τα στοιχεία. Όσα είχαν περισσότερη ζωτικότητα άντεξαν στη διαδρομή του χρόνου και σήμερα διαμορφώνουν την κυπριακή ιδιαιτερότητα-ε/κ, τ/κ, αρμένιοι, μαρωνίτες, λατίνοι.

Στην ε/κ κοινωνία το ζήτημα περί του ελληνοχριστιανικού πολιτισμού παραμένει ένα πολύ ισχυρό στοιχείο της διαδρομής της. Με την εσωμάτωσή του στα σχολικά προγράμματα για πολλές δεκαετίες διαμόρφωσε μια αντίληψη ότι αυτό ταυτίζεται με την ιστορική μας ταυτότητα. Είναι όμως έτσι;

Η ελληνική αρχαιότητα ανέπτυξε πολύ διαφορετικά πολιτιστικά πρότυπα σε σχέση με τα ανάλογα χριστιανικά. Ο αρχαίος ελληνικός κόσμος θεωρήθηκε από τους χριστιανούς των πρώτων αιώνων της βυζαντινής αυτοκρατορίας ως ο κύριος αντίπαλος, αν όχι ο απόλυτος εχθρός. Ο εκ των κορυφαίων βυζαντινών διανοουμένων, ο Μιχαήλ Ψελλός, χαρακτηρίστηκε «έλλην και άθεος» με μόνο στόχο την εξόντωσή του. Δύο κρίσιμα αντίθετοι κόσμοι δεν συγκροτούν έναν καινούριο, αντίθετα, επειδή η ιστορία κατασκευάζει πλήθος από διαφορετικές αξίες, αντιλήψεις ή στάσεις ζωής, «επιτρέπει» στην πολιτική εξουσία να διατάζει μιαν εκ των υστέρων διαμόρφωσή της. Η ιδεολογική διαχείριση του παρελθόντος κατά κανόνα βασίζεται στις αντιλήψεις που έχει σήμερα μια πολιτική ομάδα ή ένας πολιτικός.

Το παράδειγμα του δικτάτορα Ι. Μεταξά είναι ιδιαίτερος χαρακτηριστικός. Με δική του εντολή κήκκαν μπροστά από τις Στήλες του Ολυμπίου Διός κορυφαία έργα που άφησε πίσω της η αθηναϊκή δημοκρατία, λάτρεψε την Σπάρτη και διέταξε να υιοθετηθεί μια νέα ιδεολογική «αλχημεία», ο μεταξικός « τρίτος ελληνικός πολιτισμός » μια αντιϊστορική « σύνθεση » ανάμεσα στον αρχαίο και τον βυζαντινό κόσμο. Αυτή η χειρουργική επέμβαση στις ιστορικές πραγματικότητες αφορούσε τη δική του ιδεολογική αντίληψη, την πίστη του σε απολυταρχικές πρακτικές, ουσιαστικά ανεδείκνυε το φόβο του μπροστά στις αξίες της αθηναϊκής δημοκρατίας.

Η παράδοση, λοιπόν, ποτέ δεν ήταν μια και αδιαίρετη, ούτε υπήρξε μέσα από τους αιώνες μια επίσημη ή και αναγνωρισμένη με κρατικές σφραγίδες παράδοση. Ο Στασίνος. Ο Ζήνων ο Κιτιεύς. Ο Λεόντιος ο Μαχαιράς. Οι Ασσίζες. Τα ακριτικά τραγούδια. Ο Β. Μιχαηλίδης. Ο Αρμάντο Τζιοζεφέν. Το Αββαείο στο Μπελαπάις. Το κάστρο του Αγίου Ιλαρίωνα. Το τέμενος της Ουμ Χαράμ στην Αλυκή Λάρνακας. Το Αρμενομονάστηρο στη Χαλεύκα. Η Πέτρα του Ρωμιού. Όλα μαζί και ξεχωριστά συγκροτούν την κυπριακή παράδοση, συνεπώς η παράδοση ποτέ δεν είναι, ούτε μπορεί να είναι μία κλεισμένη στο κλουβί μιας εκ των υστέρων ιστορικής ερμηνείας της.

Οι εξελίξεις καθορίζουν την ταυτότητά μας, καθώς κάθε ιδεολογία που νόμιζε πως ήταν «μία και απaráλλακτη» βρίσκεται μέσα στο χρονοντούλαπο της ιστορίας. Η Μ. Ασία και η Μ. Ανατολή μάς δείχνουν τόσα παραδείγματα. Αντίθετα, η κυπριακή διάλεκτος παραμένει ένα εξαιρετο δείγμα προσαρμογής στις ιστορικές διαδρομές.

Η ταυτότητά μας εξελίσσεται, προσαρμόζεται, εμπλουτίζεται. Παίρνει στοιχεία από άλλες παραδόσεις, δίνει στοιχεία σε άλλους πολιτισμούς, εξάγει και εισάγει στοιχεία τα οποία κρίνει ότι του δίνουν κάτι που ο ίδιος δεν διαθέτει σε συγκεκριμένα δεδομένα. Για παράδειγμα, με την ένταξή μας στην ΕΕ η Κύπρος έχει αποκτήσει μια νέα, μια πιο ανοικτή πολιτιστική ιδιαιτερότητα η οποία δεν υπήρξε στην προηγούμενη ιστορική μας ατζέντα. Για παράδειγμα ένας ε/κ, ένας τ/κ, ένας μαρωνίτης, ή ένα μέλος της αρμένικης κοινότητας της Κύπρου εμπλουτίζει την ιδεολογική του συγκρότηση, προσθέτοντας ένα νέο στοιχείο που καθορίζει τόσο την κοινότητα όσο και την ιδιαιτερότητά του.

Η συζήτηση για την παράδοση στην Κύπρο δεν μπορεί να είναι μια ιδεολογική δέσμευση που μικραίνει τους ορίζοντες της σκέψης μας. Αντίθετα, τα διαφορετικά στοιχεία του παρελθόντος μας, μπορούμε να τα συνδέσουμε με ότι μάς εμπνέει σήμερα και μάς βοηθά να ερμηνεύουμε τον σημερινό κόσμο. Η παράδοση συνιστά ένα δημιουργικό στοιχείο που συνδέει το εθνικό με το υπερεθνικό, το μονοπολιτιστικό με το πολυπολιτιστικό, και, έτσι συμβάλλει στη δημιουργική εξήγηση της διαδρομής μας και την ενσωμάτωσή της σε ευρύτερα σύνολα όπως η ένταξη στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι.

2. ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ: ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΑΠΟ ΑΓΚΑΘΙΑ!

11/4/2018

Παρακολουθώ τις αντιδράσεις μερίδας χρηστών του facebook σε αναρτήσεις σχετικά με το κυπριακό. Μένω έκπληκτος από το εξής γεγονός: ένα σημαντικό μέρος των σχολίων σε διάφορα σημεία προκύπτει από πολίτες που απορρίπτουν παντελώς την ιδέα μιας ομοσπονδιακής λύσης στο κυπριακό. Στη δική μου κρίση, αν κάποιος διαφωνεί καθέτως με την ιδέα μιας ομοσπονδιακής λύσης, προφανώς δεν συμμετέχει με πάθος και δογματισμό σε ένα διάλογο, προφανώς, «κωφών». Παραταύτα, από αυτόν το διάλογο, κρίνω, ότι προκύπτουν τρία κύρια συμπεράσματα:

Α. Το βασικό «επιχείρημα» των όσων παρεμβαίνουν σε αυτό το διάλογο με σκοπό να ακυρώσουν μια πιο παραγωγική δημόσια συζήτηση, είναι «πώς μπορούμε με αυτή την Τουρκία να βρούμε λύση;». Μα, αν αυτό το επιχείρημα το θεωρούν ως το κλειδί στις αναλύσεις τους, τότε γιατί δεν έχουν το θάρρος να πουν «κανένας διάλογος με την τ/κ ηγεσία» και να πουν δημόσια τι πραγματικά προτείνουν; Τι φοβούνται να πουν αυτό που πιστεύουν; Η απάντηση είναι πολύ καθαρή: επειδή δεν έχουν το θάρρος να πουν την αλήθεια, ρίχνουν όλο το βάρος της «μάχης» τους στο να μην προχωρήσει οτιδήποτε, να παρεμποδίσουν κάθε πρόοδο, επικοινωνία ή ακόμα και τις πιο απλές προσπάθειες για ένα κοινωνικής σημασίας δείπνο μεταξύ των ηγετών των δύο κοινοτήτων. Με έναν σμπάρο, τρία τρυγόνια: ένα, να μην εκθέτουν τις πραγματικές τους θέσεις παριστάνοντας τους ηχηρούς αρνητές της κατοχής, δεύτερο, ζητώντας το ανέφικτο, να παρεμποδίζουν το κάθε φορά εφικτό, και, τρίτο, να επιχειρούν να μπλοκάρουν κάθε πρόοδο καταγγέλλοντας τους πολιτικούς τους αντιπάλους, για «υποχωρήσεις» και «δώρα» στην άλλη πλευρά! Προφανώς η διατήρηση του status quo, τα «δύο κράτη» που υιοθετεί ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος συνιστούν «πατριωτική» πράξη, χωρίς δώρα και υποχωρήσεις στην κατοχική δύναμη!

Β. Το άλλο επιχείρημα αφορά τη μορφή της λύσης. Προφανώς ενοχλεί η ομοσπονδιακή δομή μιας λύσης όπως την υιοθετεί η παγκόσμια κοινότητα και όλες οι ε/κ ηγεσίες από το 1977 μέχρι σήμερα. Γιατί όμως τόσο πάθος κατά της ομοσπονδιακής λύσης; Γιατί εκ των πραγμάτων, καθώς συνιστά τη μόνη μορφή λύσης που γίνεται αποδεκτή από την ε/κ και την τ/κ ηγεσία, «εγκυμονεί» τον «κίνδυνο» να απαλλαγούμε από τα κατοχικά δεδομένα! Περί αυτού πρόκειται και η εξήγηση γίνεται ολοένα και πιο φανερή: για δεκαετίες πανίσχυρες δυνάμεις στην ε/κ κοινωνία, δυνάμεις που οργάνωσαν και αξιοποίησαν το status quo για να προσποριστούν τεράστια έσοδα παραμένουν οι πιο ένθερμοι οπαδοί της συντήρησης της σημερινής κατάστασης πραγμάτων. Με έργα: από τη λεηλασία στις τ/κ περιουσίες, στο τραπεζικό κονσόρτιομ συμφερόντων που θεοποίησε τη διαπλοκή και τη διαφθορά, από τη συγκρότηση ενός συστήματος αμοιβών και εξυπηρετήσεων που ικανοποιεί κοντόφθαλμους προσωπικούς στόχους μέχρι το «φόβο» ότι θα χάσουν προνόμια αν το κράτος καταστεί ομοσπονδιακό. Το ότι αυτή η μικρή αριθμητικά ελίτ δημιουργεί ρεύμα στην κοινή γνώμη οφείλεται στον έλεγχο συγκεκριμένων Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και σημείων-κλειδιά στο κράτος τα οποία συστηματικά εργάζονται για να θολώσουν τα νερά και όπου μπορούν να περάσουν τη γραμμή της μη λύσης σε τμήματα της κοινής γνώμης.

Γ. Αυτό θεωρώ ότι συνιστά το μείζον ζήτημα της συγκυρίας: δυνάμεις με τελείως διαφορετικά πολιτικά, κοινωνικά ή ταξικά συμφέροντα συμπλέουν σε ίδιες αδιέξοδες πολιτικές γιατί η ιθύνουσα ελίτ γνωρίζει να παραπληροφορεί, να φανατίζει, και έτσι να ελέγχει και να συσκοτίζει. Η επιρροή της στην κοινή γνώμη είναι εντυπωσιακά μεγάλη καθώς το μικρό 2 ή 3 % αυτής της ελίτ δημιουργεί κοινή γνώμη που φτάνει σχεδόν το 30%! Ασφαλώς αυτοί οι αριθμοί διασυνδέονται με την αδυναμία άλλων δυνάμεων να εργαστούν με συστηματικό τρόπο και χωρίς διγλωσσίες με στόχο να πείσουν πως η μόνη εφικτή λύση βρίσκεται στη δομή ομοσπονδίας που έχει υιοθετήσει η ε/κ ηγεσία από το 1977. Μαζί με αυτήν την αδυναμία, είναι σημαντικό να καταγραφεί και η άλλη της πλευρά: ε/κ ηγεσίες που συμφώνησαν στην ομοσπονδιακή δομή και υπέγραψαν και σχετικές συμφωνίες κορυφής στην ουσία είτε αμφέβαλλαν για το περιεχόμενό τους, είτε

τις υπέγραψαν για λόγους τακτικής, μέχρι που να τις «πουκουππίσουν», μια πολύ γνωστή πρακτική της ε/κ ελίτ, αρχής γενομένης από την υπογραφή των Συμφωνιών της Ζυρίχης.

3. Ο ΣΙΣΥΦΟΣ ΧΩΡΙΣ ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

25/3/2018

Είναι σημαντική κάθε δήλωση από το εξωτερικό που εκφράζει ένα ενδιαφέρον για το κυπριακό. Είναι, όμως πιο μεγάλης σημασίας αν προέρχεται από χώρες με ανάλογες εμπειρίες με εκείνες της Κύπρου. Αυτό συμβαίνει με δηλώσεις από την Ιρλανδία, μια χώρα που για δεκαετίες κυριάρχησε στα πρωτοσέλιδα του παγκόσμιου τύπου για την αιματοχυσία ανάμεσα στους «Ενωτικούς» που ήταν υπέρ της παραμονής της Β. Ιρλανδίας στο Ενωμένο Βασίλειο και στους «Δημοκρατικούς» που υποστήριζαν την ένωση της Β. Ιρλανδίας με τη Δημοκρατία της Ιρλανδίας.

Είκοσι χρόνια μετά τη Συμφωνία της Μεγάλης Παρασκευής του 1998, ο Υπουργός Άμυνας της Ιρλανδίας Πολ Κίο μίλησε στη Μαρία Μάιλς στο ΚΥΠΕ, με την ευκαιρία της επίσκεψής του στην Κύπρο. Τα κύρια σημεία της σκέψης του:

Α. «Η θέληση της πολιτικής ηγεσίας και στις δύο αντιμαχόμενες πλευρές σε μία διένεξη, να υπερπηδήσουν τα όποια εμπόδια για να φτάσουν στην ειρήνη, αποτελεί ένα άλλο απαραίτητο στοιχείο, που συμβάλλει στην επιτυχία των όποιων διαπραγματεύσεων. Όλα τα θέματα που απασχολούν τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να είναι στο τραπέζι των συνομιλιών».

Β. «Όταν ο κόσμος έρχεται πιο κοντά ο ένας στον άλλο, το πρώτο πράγμα που πρέπει να κάνεις είναι πρωτίστως (να διασφαλιστεί) η επικοινωνία και κατά δεύτερο λόγο (να εμπεδωθεί) η εμπιστοσύνη. Στην Ιρλανδία, πολιτικά ομιλούντες η εμπιστοσύνη εμπεδώθηκε με την πάροδο του χρόνου».

Γ. «Σήμερα είμαστε τυχεροί που τα τελευταία 20 χρόνια υπάρχει ειρήνη, και ο λόγος είναι ότι ο κόσμος ενεπλάκη (στην ειρηνευτική διαδικασία) όπως επίσης και η πολιτική ηγεσία τόσο στη Βόρειο Ιρλανδία όσο και στη Δημοκρατία της Ιρλανδίας. Η νέα γενιά στη Βόρειο Ιρλανδία ζει σε συνθήκες ειρήνης και πολλοί νέοι δεν θυμούνται «τις φασαρίες» («the troubles»).

Δ. Σχετικά με τα εμπόδια που είχε να αντιμετωπίσει η ειρηνευτική διαδικασία, τα οποία στην Κύπρο πρέπει να λάβουμε υπόψη, τόνισε ότι,

πρώτο, «η εμπιστοσύνη είναι ο υπ' αριθμό ένα παράγοντας, που πρέπει να ληφθεί υπόψη».

δεύτερο, «συνέχιση της πολύ σημαντικής σχέσης μεταξύ όλων των πολιτικών κομμάτων και στις δύο πλευρές. Θέλουμε να οικοδομήσουμε και να διατηρήσουμε τις σχέσεις, ιδιαίτερα στο πολιτικό πεδίο».

τρίτο, «Δεν αμφιβάλω ότι υπάρχουν εμπόδια, υπήρχαν και θα υπάρχουν εμπόδια αλλά το πιο σημαντικό είναι να προσπαθούμε να τα υπερπηδούμε μέσω μιας πολύ στενής σχέσης, συνεννόησης και εμπιστοσύνης με όλα τα κόμματα και όλο τον κόσμο που εμπλέκεται».

Ε. «Στην Ιρλανδία, ένα από τα πράγματα που κάναμε είναι ότι θέσαμε στο τραπέζι των συνομιλιών τα ζητήματα που μας απασχολούσαν, κάθε πλευρά έθεσε τα δικά της θέματα και ακολούθως έγινε διαπραγμάτευση για ένα πακέτο που θα μας έπαιρνε μπροστά-διαπραγμάτευση κατά την οποία βρίσκαμε τη χρυσή τομή».

Στ. «Η εμπιστοσύνη είναι ένα σημαντικό στοιχείο, πιστεύω υπήρχε η θέληση και από τις δύο πλευρές να φτάσουν κάπου, αυτό είναι το πιο σημαντικό στην έναρξη της διαδικασίας. Η δέσμευση να καθίσουν στο τραπέζι και να διαπραγματευτούν ήταν επίσης σημαντικό στοιχείο».

Ζ. «Ιρλανδία και Κύπρος είναι μέλη της ΕΕ, βρίσκονται σε συνεχή επαφή και στηρίζουν η μια την άλλη. Θέλουμε να στηρίξουμε την Κύπρο με κάθε δυνατό τρόπο. Αυτό που θέλω να πω, από ευρωπαϊκή σκοπιά, είναι ότι η σχέση Ιρλανδίας-Κύπρου είναι πολύ σημαντική και θέλουμε να οικοδομήσουμε πάνω σε αυτή τη σχέση και αυτός είναι ένας από τους λόγους που βρίσκομαι αυτές τις ημέρες στο νησί».

Δεν χρειάζεται η επανάληψη στα όσα είπε ο Πολ Κίο. Όλα είναι τόσο σαφή: επικοινωνία, εμπιστοσύνη, σχέση μεταξύ όλων των πολιτικών κομμάτων, προσπάθεια να υπερπηδούμε τα προβλήματα μέσω της συνεννόησης.

Έτσι αναδεικνύεται μια ερμηνεία των πραγμάτων. Γι' αυτό άλλαξε ο ρους της ιστορίας στο ιρλανδικό, γι' αυτό δεν άλλαξε κάτι στο κυπριακό. Στην πρώτη περίπτωση πολιτικοί με σαφή αντίληψη για το μέλλον της χώρας τους πήραν αποφάσεις και επέμειναν στις λύσεις γιατί πίστευαν στις αξίες μιας διαφορετικής εξέλιξης. Στη δεύτερη, κάθε προσπάθεια έμοιζε με τη διαδρομή του Σίςφου-πολλές συγκλίσεις, και, υπό το βάρος του δήθεν πολιτικού κόστους, το φορτίο επέστρεφε στις ρίζες του.

Στην Ιρλανδία υπήρχε πόνος, αιματοχυσία, καθημερινές δολοφονίες, ασίγαστα πάθη. Στην Κύπρο οι εξελίξεις περιείχαν ακόμα πιο σκληρά θέματα-πραξικόπημα, εισβολή, αγνοούμενοι (1974), συγκρούσεις το 1964. Αν η Ιρλανδία απαιτούσε μικρούς «Μαντέλες», η Κύπρος απαιτούσε κανονικούς, με κυπριακό επώνυμο. Και, δυστυχώς, στην Κύπρο, δεν φαίνεται να έχουμε τέτοιους, γιατί η πλειοψηφία των ε/κ πολιτικών εκτιμά ότι η υπόθεση της ελεύθερης Κύπρου, κατά κανόνα μετριέται, με τη δημοσκοπική ζυγαρία-τι λένε οι δημοσκοπήσεις, πόσοι θα υποστηρίξουν τη λύση στην άλφα ή τη βήτα επαρχία, αν η σούμα μάς βγαίνει, ή όχι.

Στη μεταμοντέρνα Κύπρο πολλά έχουν γίνει μια απέραντη προσθαφαίρεση. Γι' αυτό η μάχη για τη μία, ή τις δύο Κύπρους δεν έχει κριθεί υπέρ της πρώτης. Γιατί η πρώτη έχει δημόσιους υποστηρικτές, η δεύτερη υπόγειους εξολοθρευτές.

4. ΔΥΟ «ΚΡΑΤΗ» ΙΣΟΝ ΜΙΣΑ «ΚΡΑΤΗ»!

24/2/2018

Το «κόμμα των δύο κρατών» στην ε/κ κοινότητα συχνά χρησιμοποιεί ορισμένα παραπλανητικά επιχειρήματα για να οδηγεί την κοινή γνώμη στο συμπέρασμα «ότι δεν πρέπει να επιδιώκουμε λύση». Πώς;

1. Το σλόγκαν είναι γνωστό: «με αυτήν την Τουρκία θα πετύχουμε λύση;» Μα, αν ήταν η Σουηδία δίπλα μας δεν θα υπήρχε κυπριακό! Άρα, με αυτήν την Τουρκία χρειάζεται να επιδιώκουμε λύση, καθώς η γεωγραφία δεν επιτρέπει να δώσουμε τη γειτονιά μας μέσα, όπως συμβαίνει με τα αυτοκίνητα, και να πάρουμε άλλη! Αυτή η Τουρκία έχει δείξει δείγματα γραφής ότι δεν συμφωνεί με το δόγμα των κεμαλιστών ότι «το κυπριακό λύθηκε το 1974». Θυμίζω για όσους θέλουν να βλέπουν τις εξελίξεις με δύο μάτια ότι αυτή η Τουρκία εξανάγκασε σε παραίτηση τον ιστορικό ηγέτη των τ/κ Ρ. Ντενκτάς, ότι ψήφισε υπέρ σχεδίου λύσης του ΟΗΕ, ότι κατέθεσε προτάσεις στο ζήτημα της ασφάλειας στο Κρανς Μοντάνα.
2. Τα πιο πάνω δείχνουν μιαν κατεύθυνση, αλλά δεν λύνουν ουσιώδεις πτυχές του κυπριακού. Γι' αυτό, είναι κλειδί η αξιοποίηση της συμμετοχής της νήσου στην ΕΕ. Ο αρχιτέκτονας της Γ. Κρανιδιώτης εξηγεί ότι «η ευρωπαϊκή επιλογή στοχεύει κυρίως για να διευκολύνει την πολιτική λύση του κυπριακού. Η ΕΕ θα λειτουργήσει υπέρ των δύο κοινοτήτων- και της τ/κ και της ε/κ- και θα αποτελέσει εγγύηση και ασφάλεια για τη συμβίωση μεταξύ τους».
3. Γι' αυτό κλειδί είναι να αξιοποιήσουμε στα ζητήματα ασφάλειας στις διαδικασίες επίλυσης τη «ρήτρα αμοιβαίας συνδρομής» την οποία συμφώνησαν τα κράτη-μέλη της ΕΕ και η οποία περιλαμβάνεται στο άρθρο 42, παρ. 7 της Συνθήκης της Λισσαβώνας. Η ρήτρα αυτή δεσμεύει νομικά τα κράτη μέλη της Ένωσης «να παράσχουν βοήθεια και συνδρομή με όλα τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους»

σε άλλο κράτος μέλος – θύμα ένοπλης επιθετικότητας. Όπως σημειώνει ο καθηγητής Π. Ιωακειμίδης «η ρήτρα αυτή προτάθηκε από την Ελλάδα (από τον ίδιο τον ΠΙ, μετά από οδηγίες του τότε πρωθυπουργού Κ. Σημίτη το 2002) στη διαπραγμάτευση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος και στη συνέχεια «πέρασε» στη Συνθήκη της Λισσαβώνας. Πρόκειται για μια πολλαπλώς σημαντική ρύθμιση στο μέτρο που συμβάλλει στη μετατροπή της Ένωσης σε «σύστημα συλλογικής ασφάλειας». Συνεπώς η Κύπρος στο δικό της επίπεδο μπορεί να την αξιοποιήσει οικοδομώντας συμμαχίες και μιλώντας με αξιόπιστη επιχειρηματολογία.

4. Γι'αυτό είναι κλειδί στα ζητήματα της ασφάλειας το να υπάρχει ισχυρή εποπτεία της ΕΕ και του ΟΗΕ, συνεπώς είναι κρίσιμης σημασίας να υπάρχουν δικλίδες ασφαλείας στις διαδικασίες εφαρμογής της λύσης. Σημαντικές σκέψεις επ' αυτού διατύπωσε ο ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτέρες στον Κρανς Μοντάνα, όπως η κατάργηση των επεμβατικών δικαιωμάτων, η αποχώρηση του κατοχικού στρατού σε ρεαλιστικό χρονικό διάστημα, με «μηχανισμό εφαρμογής» χωρίς ρόλο στις τρεις εγγυήτριες δυνάμεις.
5. Το «κόμμα των δύο κρατών» συνδέει τις κάθε φορά εξελίξεις με τη φράση ότι «η Τουρκία ενδιαφέρεται για την πλήρη κατάληψη της νήσου». Η εισβολή του 1974 έγινε μέσα σε συγκεκριμένα τοπικά και διεθνή ισοζύγια συμφερόντων. Αυτά δεν υφίστανται. Γι' αυτό, επιπροσθέτως του πιο πάνω, η Κύπρος ως κράτος-μέλος της ΕΕ, έχει κάθε συμφέρον να στηρίζει την ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας και να συγκλίνει με τις προϋποθέσεις που θέτει η Επιτροπή στις ετήσιες εκθέσεις της για την πορεία της Τουρκίας. Στην πολιτική δεν αρκεί να έχεις αμφιβολίες. Χρειάζεται να αναπτύσσεις τα εργαλεία με τα οποία μπορείς να αυξήσεις τα δικά σου ερείσματα και να επιλέγεις πολιτικές που σου δίνουν επιπρόσθετη ισχύ με ευρωπαϊκές και διεθνείς συνέργειες.
6. Το «κόμμα των δύο κρατών», χρησιμοποιεί τα πιο πάνω, κυρίως, για να μην πει τι πραγματικά επιδιώκει. Το «κόμμα των δύο κρατών» δεν είναι ειλικρινές. Διογκώνει υπαρκτές ανησυχίες αλλά δεν προτείνει κάτι. Διογκώνει την πολιτική της ρητορικής κατατρόπωσης του εχθρού, αλλά δεν έχει κανένα σύμμαχο διεθνώς που να συνεννοηθεί μαζί του. Το «κόμμα των δύο κρατών» δεν έχει τίποτε να πει για την ταμπακέρα: τι κάνουμε με το σημαντικό υλικό που έχει συστηματοποιήσει ο ΟΗΕ με τις εκτεταμένες συγκλίσεις των τελευταίων ετών ανάμεσα στους ηγέτες των δύο κοινοτήτων;

7. Το «κόμμα των δύο κρατών» δεν κατανοεί την σωρευτική αξία της συμμετοχής μας στην ΕΕ. Αν και κρίσιμης σημασίας κεφάλαια του κυπριακού, μπορεί να αντιμετωπιστούν με αξιοποίηση της συμμετοχής μας στην ΕΕ, το «κόμμα των δύο κρατών» δεν έχει να προτείνει κάτι αξιόλογο για να κρύψει το δικό της ανομολόγητο στόχο: την προτίμηση στο σημερινό status quo! Αλλά λύση από «δύο κράτη» στην πράξη σημαίνει λύση για «μισά κράτη»..

5. ΠΡΟΚΛΗΤΙΚΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ; Η ΕΙΚΟΝΑ ΚΑΙ ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ!!!

30/12/2017

Κάθε δήλωση του τ/κ ηγέτη Μ. Ακιντζί χαρακτηρίζεται από την πλειοψηφία των ε/κ ΜΜΕ ως «προκλητική». Ποια είναι τα κριτήρια για να προκύψει αυτός ο χαρακτηρισμός; Το θέμα, στη δική μου κρίση, πάει πιο μακριά από μια συνήθη προσέγγιση του θέματος:

1. Κάθε τ/κ ηγέτης εκφράζει τις απόψεις που κυριαρχούν σε κάθε στάδιο εξέλιξης των πραγμάτων στη δική του κοινότητα. Για παράδειγμα, επί Ρ. Ντενκτάς και σε συνεργασία με το κεμαλικό σύστημα εξουσίας στην Τούρκια, τα πράγματα στην τ/κ κοινότητα ήταν επίπεδα και με ελάχιστες αλλαγές. Ο Ερτογάν εξανάγκασε τον Ντενκτάς σε παραίτηση. Οι εξελίξεις στη συνέχεια έδειξαν ότι έκρυβαν διαφορετικές διαστάσεις: η πλειοψηφία των τ/κ δεν ακολουθούσε τις εντολές του Ντενκτάς! Σήμερα τα δεδομένα έχουν αλλάξει. Η ρεαλιστική αποτίμηση των πραγμάτων λέει ότι ο Μ. Ακιντζί δεν μπορεί να εκφράζεται ως ε/κ, ούτε αναλύει τα γεγονότα όπως θα ήθελε πιθανώς μια μερίδα ε/κ. Εκφράζει την πιο ισχυρή τάση υπέρ της επίλυσης στην τ/κ κοινότητα, γι' αυτό το λόγο νίκησε στην ψηφοφορία ανάμεσα στους τ/κ το 2015.

2. Προσέχω ότι αυτή η τακτική να χαρακτηρίζουμε «προκαταβολικά» και εκ συστήματος κάθε δήλωση Ακιντζί ως «προκλητική» δεν προέκυψε από το πουθενά. Είναι κατάλοιπο της τοξικής συζήτησης που διεξήχθη την εποχή του δημοψηφίσματος γύρω από το σχέδιο λύσης που υπέβαλε ο ΟΗΕ το 2004. Η συστηματική χρήση του όρου «προκλητική» πρόκυψε και καθιερώθηκε έκτοτε ως μέρος μιας πολιτικής στόχευσης. Θυμίζω ότι ο σημερινός τ/κ ηγέτης έχει αποδείξει με έργα την πίστη του σε λύση βασισμένη στα ψηφίσματα του ΟΗΕ -λέει πολλά η σχεδόν πλήρης συμφωνία του με τον ε/κ ηγέτη το 2017 σε σχέδιο λύσης ποιοτικά καλύτερο σε κύρια σημεία του από άλλες προηγούμενες απόπειρες.

3. Ας δούμε το ενδεχόμενο ότι και τα τ/κ μέσα μπορούν να χρησιμοποιούν τον ίδιο χαρακτηρισμό για κάθε δήλωση του ηγέτη της ε/κ κοινότητας. Τι προκύπτει από αυτό; Συμβολή στη μη επικοινωνία, διαρκής καχυποψία, συνεχής αντιπαραθετική λογική!

4. Δεν γίνονται δηλώσεις από τ/κ πολιτικούς οι οποίες υπονομεύουν τη διαδικασία επίλυσης; Ασφαλώς γίνονται! Όταν γίνονται, ο μέσος πολίτης έχει τη δική του κρίση και μπορεί να κατανοήσει τη λάθος ή τη σωστή δήλωση και δεν υπάρχει κανένας λόγος τα ΜΜΕ να σπεύδουν να την χαρακτηρίσουν εξαρχής, πριν καν ο αναγνώστης, ο θεατής ή ο ακροατής την διαβάσει, τη δει, ή την ακούσει. Ο πολίτης έχει γνώση και κρίση και μπορεί μόνος του να σχηματίσει άποψη!

5. Ορισμένα ε/κ Μέσα αγνοούν πολλές φορές δηλώσεις τ/κ πολιτικών που εκφράζουν θέσεις υπέρ της διατήρησης της σημερινής κατάστασης πραγμάτων, δηλώσεις τ/κ πολιτικών που συμβάλλουν στην πορεία προς την διχοτόμηση. Από αυτή την εσκεμμένη αντίφαση σημειώνω τα εξής χαρακτηριστικά παραδείγματα.

Ο «πρωθυπουργός» Χ. Οζγκιουργκιούν, ηγέτης του Κόμματος Εθνικής Ενότητας, στις 24 Ιανουαρίου 2017 δηλώνει: «Ευτυχώς που οι διαπραγματεύσεις (στη Γενεύη) δεν συνεχίστηκαν, διαφορετικά καήκαμε. Η κατάθεση χαρτών (από τον Μ. Ακιντζί) ήταν λάθος και ότι δεν πρέπει να κάτσουμε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων».

Στις 16 Δεκεμβρίου 2016 ο «αν. πρωθυπουργός», «υπουργός οικονομικών» και ηγέτης του Δημοκρατικού Κόμματος Σ. Ντενκτάς δήλωσε ότι θα πει «όχι» σε δημοψήφισμα για σχέδιο λύσης του Κυπριακού, καθώς οι εξελίξεις δεν είναι τόσο καλές για τους τουρκοκύπριους. Δήλωσε ότι ανησυχεί για τις διαπραγματεύσεις, υποστηρίζοντας ότι «δεν διασφαλίζεται η πολιτική ισότητα».

Ο Ζορλού Τόρε, «βουλευτής» του Κόμματος Εθνικής Ενότητας: «αν βρεθεί λύση και η «ΤΔΒΚ» καταργηθεί, θα προσευχηθώ στον Αλλάχ να μου πάρει τη ζωή!» (21/10/16).

Η «Κίπρις» στις 16 Αυγούστου 2017 γράφει ότι «ο Λατίφ Ακσιά επικεφαλής του Συνδέσμου «Για τη διατήρηση ζωντανών των ιδεών του Ραούφ Ντενκτάς» δήλωσε ότι ο «Μ. Ακιντζί πρέπει να πάρει τα αναγκαία βήματα και μαζί με την Βουλή να ακυρώσει όλες τις αποφάσεις που έλαβε σχετικά με την ομοσπονδιακή λύση στην Κύπρο και να εργαστεί για την αναγνώριση της ΤΔΒΚ και την άρση της απομόνωσης».

Είναι άξιον προσοχής ότι αυτές οι δηλώσεις δεν είχαν κάποια προβολή στα περισσότερα ε/κ μέσα! Και, όμως διαθέτουν σημαντική αξία γιατί κάθε ε/κ θα μπορεί να κατανοεί καλύτερα τις διαφορές και κυρίως τις αποχρώσεις, αυτές που χαρακτηρίζουν τις δύο μεγάλες «παρατάξεις» ανάμεσα στην τ/κ κοινότητα: η μια υπέρ της επίλυσης, η άλλη υπέρ της συνέχισης του σημερινού status quo.

6. Λοιπόν, η συνεχής χρήση του όρου «προκλητική» δεν συνιστά μιαν αθώα κριτική στάση. Προσέχω ότι χρησιμοποιείται από ορισμένα ε/κ Μέσα των οποίων οι ιδιοκτήτες συμφωνούν με τις θέσεις που εξέφραζε παλαιότερα ο Ρ. Ντενκτάς, τις ίδιες που εκφράζει σήμερα ο Έρογλου, ο Οζγκιουργκούν και ο υιός Ντενκτάς. Ορισμένοι ιδιοκτήτες ΜΜΕ επιδιώκουν να μείνουμε την ακινησία, συμφωνούν με όσα δημόσια είπε ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος. Θυμίζω τη δήλωσή του επικεφαλής της εκκλησίας: «όσοι είναι κάτω των

50 ετών δεν πιστεύουν ότι μπορεί να επιτευχθεί βιώσιμη λύση ομοσπονδίας στο Κυπριακό και θα ήταν προτιμότερο να πάμε σε λύση δύο κρατών. Το κράτος που θα δημιουργηθεί θα πρέπει να λειτουργεί μέσα σε ευρωπαϊκά πλαίσια, να απογαλακτιστεί από τη Τουρκία και να φύγουν οι έποικοι» («Πολίτης» 28/11/2017). Στη δική μου σκέψη, η συστηματική προσπάθεια μερίδας των ε/κ ΜΜΕ να μαυρίζουν κάθε δήλωση του σημερινού τ/κ ηγέτη, έχει ως στόχο τη δημιουργία της ψευδούς εικόνας ότι «όλοι οι τ/κ πολιτικοί είναι ίδιοι».

7. Οι εικόνες και οι λέξεις παίζουν καταλυτικό ρόλο στη διαχείριση του κυπριακού. Τα ΜΜΕ δεν θα λύσουν το κυπριακό, δεν είναι αυτός ο ρόλος τους. Η ευθύνη τους ταυτίζεται με την αποστολή τους και αυτή συνίσταται στη σφαιρική ενημέρωση, στη δυνατότητά τους να ρίξουν φως στα γεγονότα, στο να αναδείξουν τόσο τις θετικές όσο και τις αρνητικές δηλώσεις και κινήσεις, και έτσι να μεγαλώσουν την κριτική ικανότητα των πολιτών παρέχοντάς τους πλουραλιστική ενημέρωση. Αυτό που γίνεται λ.χ. κάθε βράδυ στα περισσότερα τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων δεν έχει προηγούμενο στην ε/κ τηλεοπτική παράδοση. Η μονομέρεια και οι χαρακτηρισμοί, στην ουσία η παρεμπόδιση του πολίτη από την ψύχραιμη πληροφόρηση, συνιστούν μια πολιτική επιλογή με πολύ εμφανείς στόχους.

6. ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΓΙΑ ΤΑ «ΔΥΟ ΚΡΑΤΗ»!

26/12/2017

Την ημέρα των Χριστουγέννων ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος Β' ξεπέρασε ακόμα και τον εαυτό του! Η Χριστουγεννιάτικη Εγκύκλιος ήταν οτιδήποτε άλλο, εκτός από αυτό που λέει ο τίτλος της! Με καθαρή στόχευση, με βλέμμα στους κομματικούς συσχετισμούς, ξεπέρασε κάθε όριο πολιτικής παρέμβαση, και έδωσε «καθοδήγηση» προς τους πιστούς. Τι να προσέξουν, τι να έχουν στο νου τους τώρα που η πατρίδα κινδυνεύει! Για του λόγου το αληθές:

Α. «Καλούμαστε όλοι, συνειδητοποιώντας τις επιδιώξεις των Τούρκων, που δεν κρύβουν πια τους στόχους τους, να απαιτήσουμε αταλάντευτα και με σθένος, και για μας, ότι απολαμβάνουν όλοι οι ελεύθεροι άνθρωποι σ' όλο τον κόσμο. Για 44 χρόνια ζούμε το δράμα της διαίρεσης της πατρίδας μας, παρακολουθούμε την τουρκοποίηση των κατεχομένων μας και αγωνιούμε μπροστά στις τουρκικές μεθοδεύσεις για κατάληψη και τουρκοποίηση ολόκληρης της Κύπρου».

Σχόλιο: Τι κάνει η εκλεγμένη πολιτική ηγεσία 44 χρόνια; Δεν διεκδικεί αταλάντευτα και με σθένος; Ειδικότερα: δεν κυβέρνησαν τον τόπο πρόεδροι- ομοϊδεάτες του Αρχιεπισκόπου; Πώς δεν τα κατάφεραν; Δεν αγωνιούσαν «μπροστά στις τουρκικές μεθοδεύσεις για κατάληψη και τουρκοποίηση ολόκληρης της Κύπρου;»

Β. «Οι διακοινοτικές συνομιλίες, όπως γίνονταν μέχρι σήμερα, ήταν ο σχεδιασμός της Τουρκίας για να μας επιβάλει τους όρους της και τυχόν συνέχισή τους, με νέες υποχωρήσεις εκ μέρους μας, θα έχει τραγικές και μη αναστρέψιμες για μας συνέπειες».

Σχόλιο: Ο ιστορικός συμβιβασμός φέρει την υπογραφή Μακαρίου, οι βάσεις για την επιδίωξη ομοσπονδιακής λύσης, μπήκαν ήδη από το 1977. Μήπως ο νυν Αρχιεπίσκοπος δεν τολμά να πει τα πράγματα με το όνομά τους;

Γ. «Ακόμα και χωρίς στρατεύματα κατοχής και επεμβατικά δικαιώματα της Τουρκίας, με όσα οι Τούρκοι διεκδικούν στη διακυβέρνηση, δεν θα μπορέσει να λειτουργήσει το Κράτος και πολύ σύντομα θα καταστούμε όμηροι στα χέρια της Τουρκίας. Χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια για να πείσουμε τη διεθνή κοινότητα, η οποία έχει λησμονήσει την ουσία του προβλήματός μας, ότι αυτό είναι πρόβλημα εισβολής και κατοχής και όχι διακοινοτική διαφορά».

Σχόλιο: η καλύτερη απόδειξη ότι η επανάληψη είναι «μήτηρ της μαθήσεως». Στις 28 Νοεμβρίου 2017 δήλωσε ότι «όσοι είναι κάτω των 50 ετών δεν πιστεύουν ότι μπορεί να επιτευχθεί βιώσιμη λύση ομοσπονδίας στο Κυπριακό και θα ήταν προτιμότερο να πάμε σε λύση δύο κρατών. Το κράτος που θα δημιουργηθεί θα πρέπει να λειτουργεί μέσα σε ευρωπαϊκά πλαίσια, να απογαλακτιστεί από τη Τουρκία και να φύγουν οι έποικοι.» («Πολίτης» 28/11/2017). Στις 25 Δεκεμβρίου είπε τα ίδια με άλλο τρόπο. Λέει ότι «χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια για να πείσουμε τη διεθνή κοινότητα». Ποιαν ηγεσία, ποιας εκκλησίας στο εξωτερικό έπεισε ο ίδιος προς αυτή την κατεύθυνση;

Δ. «Χρειάζεται ψυχική αντοχή και αγωνιστική διάθεση για αντιμετώπιση των αναμενόμενων τουρκικών αντιδράσεων. Το ιστορικό μας παρελθόν μας έχει διδάξει ότι οι δούλοι λαοί δεν ελευθερώνονται με τις παρακλήσεις και τις εκκλήσεις προς τα αισθήματα των κατακτητών, αφού η απάντηση των τελευταίων είναι η περιφρόνηση προς τους ικετεύοντες και η αποθράυσή τους. Χρειάζεται αγώνας και προγραμματισμός κινήσεων, ανυποχώρητη εμμονή στο δίκαιό μας, όσα χρόνια κι αν περάσουν».

Σχόλιο: ο κλασικός ορισμός της αντικατάστασης της πολιτικής σκέψης με λόγια κενά περιεχομένου, και μεγάλες φράσεις που δεν υποστηρίζονται από την ανάλογη εργασία από τον φορέα που εκπροσωπεί.

Ε. «Θα πρέπει να στρέψουμε την προσοχή μας και προς άλλους εμφανείς κινδύνους, που διατρέχουμε και που συμβάλλουν στην εθνική υποδούλωσή μας, που είναι η δημογραφική κατάρρευση, η φυγή στο εξωτερικό, λόγω της οικονομικής κρίσης, των νέων μας, η παραγωγική αποσάθρωση, η πολιτισμική παρακμή, η αποσύνδεση της ορθόδοξης παράδοσης από την ταυτότητά μας, η γλωσσική αλλοτρίωση».

Σχόλιο: αν αυτά δεν είναι κούφια συνθήματα θα μπορούσα να θέσω τα ερωτήματα: Πώς συντελείται «η αποσύνδεση της ορθόδοξης παράδοσης από την ταυτότητά μας» αν ο ίδιος δεν αγρυπνεί περί αυτού;

Στ. «Σ' αυτά έρχεται να προστεθεί και η απειλή της αλλοίωσης της εθνικής φυσιογνωμίας των ελευθέρων περιοχών λόγω της προώθησης εκ μέρους της Τουρκίας μεγάλου αριθμού μουσουλμάνων, λεγόμενων μεταναστών. Όλοι αυτοί οι μετανάστες δεν έρχονται εδώ μόνο για τα παχυλά επιδόματα, που απλόχερα τους προσφέρουμε και μάλλον αποστέλλονται, για να αλλοιώσουν την εθνική και πολιτισμική μας ταυτότητα»

Σχόλιο: υιοθετεί με την μεγαλύτερη ευκολία τις βασικές σκέψεις του ΕΛΑΜ, με αναπόδεικτα στοιχεία και αβάσιμα σενάρια. Αν «η εθνική και πολιτισμική μας ταυτότητα» στηρίζεται στις δοξασίες και την παραπληροφόρηση, δεν χρειάζεται άλλους για να «αλλοιωθεί». Ρωτάς τον Άσαντ. Ξέρει περισσότερα.

Ζ. «Καλώ την Κυβέρνηση, όλη την πολιτική ηγεσία και όλο τον λαό, όπως συνειδητοποιήσουν όλους τους κινδύνους και όπως, ενωμένοι όλοι σ' ένα αρραγές μέτωπο, να αγωνιστούμε για να τους αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά. Διαθέτουμε το βάρος και το κάλλος ενός πολιτισμού χιλιετιών».

Σχόλιο: Αν «διαθέταμε το βάρος και το κάλλος ενός πολιτισμού χιλιετιών», δεν θα βρισκόμασταν στο σημείο που είμαστε σήμερα. Αν το κάλλος ισούται με τη σοφία που κατακτιέται μέσα από την ιστορική μας διαδρομή, προφανώς ο Αρχιεπίσκοπος δεν θα μιλούσε ως περιφερόμενος πολιτευτής. Θα γνώριζε τα όριά του και θα αναγνώριζε το συνταγματικό πλαίσιο.

Η. «Όταν οι άλλοι λαοί, που σήμερα ρυθμίζουν τις τύχες του κόσμου, δεν αποτελούσαν ακόμα κοινωνίες ανθρώπων, εμείς ζούσαμε σ' αυτό τον τόπο και μεγαλουργούσαμε. Δεν μπορούμε σήμερα να δείξουμε νωχέλεια στην υπεράσπιση της εθνικής μας αξιοπρέπειας και στην απελευθέρωση της πατρίδας μας, καθώς έχουμε ευθύνη απέναντι στη μακρά φάλαγγα των προγόνων μας και χρέος και στους απογόνους μας».

Σχόλιο 1: αυτό το σχόλιο για τους «άλλους λαούς», μάλλον πάει στους Ινδιάνους, καθώς την ίδια περίοδο στην Κύπρο «μεγαλουργούσαμε» κάτω από τον ζυγό των οθωμανών! Τόση έλλειψη στοιχειώδους ιστορικής γνώσης;

Σχόλιο 2: «Στη μακρά φάλαγγα των προγόνων μας και χρέος και στους απογόνους μας», χρωστάμε μια Κύπρο, όχι δύο.

Θ. Μίλησε για την εορτή των Χριστουγέννων: «προσεγγίζοντας το μεγάλο μυστήριο, ως προσκυνητές και όχι ως ερευνητές, ως νήπια κατά την ανθρώπινη λογική, μπροστά στον νηπιάσαντα Υιόν του Θεού, αντλούμε μηνύματα χρήσιμα για την επί γης πορεία μας».

Σχόλιο: όλη η εγκύκλιος πρέπει να αφορά το σκοπό για τον οποίο εκδίδεται- τα Χριστούγεννα. Μέσα από μια εγκύκλιο γεμάτη ασύντακτα μηνύματα, αντιφάσεις και μίσος κατά πάντων, τι ωφελεί μια αναφορά στα Χριστούγεννα;

Ι. Επιλογικά ο Αρχιεπίσκοπος «χαιρέτισε όλους και ιδιαίτερα τους πρόσφυγες, τους εγκλωβισμένους, τους αγνοουμένους και τους συγγενείς τους, ευχόμενος υπομονή και εγκαρτέρηση».

Σχόλιο, πέρα από τις ευχές του Αρχιεπισκόπου, από πολιτικούς που εργάστηκαν για την αλλαγή και έχουν σοβαρά πράγματα να πουν. Ο πρώην Υπουργός Άμυνας και Υπουργός Συνταγματικών Θεμάτων της Νότιας Αφρικής Roelf Meyer και ο υποψήφιος για την προεδρία του Αφρικανικού Εθνικού Κογκρέσου (ANC), πρώην βουλευτής Mathews Phosa μίλησαν «κυπριακά»:

α. «Αναλάβαμε την ευθύνη του προβλήματος εμείς οι ίδιοι. Δεν το αφήσαμε σε τρίτους...

β. «Το κλειδί είναι όπως εκείνοι που βρίσκονται στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων να καθίσουν μαζί και να δουν πώς θέλουν να διαμορφώσουν το μέλλον τους...»

γ. «Προερχόμαστε από τις δύο αντιτιθέμενες πλευρές στη σύγκρουση στη Ν. Αφρική. Ήμασταν σαν εχθροί όταν ξεκινήσαμε. Υπήρξε μια πλήρης δυσπιστία, αλλά μέσω των διαπραγματεύσεων κατορθώσαμε να οικοδομήσουμε εμπιστοσύνη ο ένας στον άλλο, στο βαθμό που η εμπιστοσύνη μάς βοήθησε να υπερνικήσουμε τις διαφορές και να βρούμε μια λύση...»

δ. «Ο διάλογος αυτός πρέπει να είναι ειλικρινής και να γίνονται προσπάθειες από τα μέρη να κατανοούν τους φόβους και ανησυχίες της άλλης πλευράς...»

ε. «Η κατάσταση στην Κύπρο έχει τις δικές τις ιδιαιτερότητες και δυσκολίες. Οι ηγέτες πρέπει να βρουν τις λύσεις μέσα από αυτές τις δυσκολίες. Να είστε έτοιμοι για ένα πάρε – δώσε. Ξέρω ότι υπάρχει μεγάλος πόνος εδώ που νομίζω έχει ιστορικούς λόγους. Αλλά όσοι επιθυμούν την ειρήνη μπορούν να ζήσουν πέραν του πόνου», (ΚΥΠΕ, 11 Νοεμβρίου 2017).

7. ΠΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ!

3/12/2017

Εγκύκλιος Αρχιεπισκόπου Νέας Ιουστινιανής και Πάσης Κύπρου Χρυσοστόμου για τα Χριστούγεννα, 2016:

«Ο μόνος τρόπος να απαλλαγεί η Τουρκία από τα ψηφίσματα και τις αποφάσεις αυτές είναι η διάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το νέο κράτος που θα προκύψει θα είναι αθωράκιστο. Για να προσφύγει στα Ηνωμένα Έθνη ή στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θα χρειάζεται τη συγκατάθεση του τουρκοκυπριακού «συνιστώντος κρατιδίου», που δεν θα την έχει. Θα είμαστε, τότε, όμηροι στα χέρια της Τουρκίας. Οφείλουμε να

περιφρουρήσουμε το κράτος μας και να σταματήσουμε να διαπραγματευόμαστε τη διάλυσή του».

Εγκύκλιος Αρχιεπισκόπου Νέας Ιουστινιανής και Πάσης Κύπρου Χρυσόστομου, 16 Απριλίου, Πάσχα 2017.

«Οι τελευταίες εξελίξεις απέδειξαν πέραν πάσης αμφιβολίας την αναξιοπιστία της Τουρκίας και κατέστησαν φανερό σ' όλους τον τελικό και μόνιμο στόχο της που είναι η κατάληψη και τουρκοποίηση ολόκληρης της Κύπρου. Οι παραχωρήσεις μας, όμως, εκλαμβάνονται ως αδυναμία, με αποτέλεσμα η κατοχική δύναμη να ενθαρρύνεται και να επανέρχεται με νέες διεκδικήσεις».

Αρχιεπίσκοπος Νέας Ιουστινιανής και Πάσης Κύπρου Χρυσόστομος, Κυριακή, 23 Ιουλίου 2017,

«Οι συνομιλίες στο Κυπριακό πρέπει να τερματιστούν και να αρχίσουν υπό άλλη μορφή. Ο διάλογος θα πρέπει να αφορά τη δημιουργία ενός πραγματικά λειτουργικού, βιώσιμου και σωστού κράτους, χωρίς βέτο. Εάν θα υπάρχουν βέτο στη λύση, τότε αυτή δεν θα λειτουργήσει. Όπως εξελίσσονται τα πράγματα στο Κυπριακό η λύση θα αφορά όχι διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, αλλά συνομοσπονδία» (ΡΙΚ, 23 Ιουλίου 2017)

Αρχιεπίσκοπος Νέας Ιουστινιανής και Πάσης Κύπρου Χρυσόστομος, 28/11/2017

«Ομιλώντας σε μαθητές που βρέθηκαν στην Αρχιεπισκοπή είπε «πως όσοι είναι κάτω των 50 ετών δεν πιστεύουν ότι μπορεί να επιτευχθεί βιώσιμη λύση ομοσπονδίας στο Κυπριακό και θα ήταν προτιμότερο να πάμε σε λύση δύο κρατών. Όπως είπε, το κράτος που θα δημιουργηθεί (κατεχόμενα) θα πρέπει να λειτουργεί μέσα σε ευρωπαϊκά πλαίσια, να απογαλακτιστεί από τη Τουρκία και να φύγουν οι έποικοι. Ο Αρχιεπίσκοπος απαντούσε σε ερωτήσεις μαθητών στο πλαίσιο των Debates Νέων με προσωπικότητες και θεσμούς του οργανισμού Reaction και της Τράπεζας Κύπρου» («Πολίτης» 28/11/2017).

Αρχιεπίσκοπος Νέας Ιουστινιανής και Πάσης Κύπρου Χρυσόστομος, 29 Νοεμβρίου:

«Η μη λύση, είναι μια καλή λύση και είναι προτιμότερη, παρά η επίτευξη μίας συμφωνίας που θα καταρρεύσει. Ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος τόνισε ότι σε προσωπικό επίπεδο τάσσεται υπέρ του ενιαίου κράτους. Σημείωσε επίσης ότι ο ίδιος δεν πολιτεύεται και δεν προσπαθεί να αποσπάσει ψήφους» (ΡΙΚ, 29 Νοεμβρίου 2017).

Πέντε σχόλια για τα πιο πάνω:

1. Η περιήγηση σε δηλώσεις του Αρχιεπισκόπου Χρυσόστομου δείχνει πόσο έχουν αλλάξει οι διαθέσεις πολλών ανθρώπων τα τελευταία χρόνια. Τέτοιες δηλώσεις σε παλαιότερες εποχές θα προκαλούσαν μείζονα κρίση. Σήμερα περνούν ως «κανονικές» και μερικοί από όσους σιωπούν το κάνουν γιατί συμφωνούν μαζί

του αλλά δεν έχουν το θάρρος να το πουν δημόσια. Προτιμούν να τα λέει εξ ονόματός τους ο Αρχιεπίσκοπος, αφού δεν εκτίθεται σε εκλογικές διαδικασίες...

2. Αγωνίστηκαν πολλοί και για πολλά χρόνια για να έχουμε, ως επιστέγασμα δηλώσεις του τύπου «θα ήταν προτιμότερο να πάμε σε λύση δύο κρατών». Κόμματα με «δύο γλώσσες» στο κυπριακό, πολιτικοί που παραπλανούν τους πολίτες υποσχόμενοι το ανέφικτο, μέσα ενημέρωσης με στόχο την αποδυνάμωση κάθε προσπάθειας για συνομιλίες, εκπαίδευση που, αντί να ανοίγει ορίζοντες, κλείνει και τους υπάρχοντες. Εδώ και χρόνια οικοδομήθηκε ένα σύστημα συμφερόντων που προωθεί τη στασιμότητα ως την πρώτη καλύτερη λύση γιατί η μη λύση αποδίδει τα «βέλτιστα»: λεηλασία του δημόσιου χρήματος, διαπλοκή τραπεζικού και πολιτικού συστήματος, κακοδιοίκηση με τις τ/κ περιουσίες. Στους υπόλοιπους, πρόσφυγες και μη, προσφέρεται σε χυδαίες δόσεις, λαθρεμπόριο ελπίδας.
3. Ο Αρχιεπίσκοπος πετάει στα σκουπίδια την αγωνία και τον πόνο πολλών χιλιάδων προσφύγων για επιστροφή, διαγράφει μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς στην κατεχόμενη Κύπρο, εισηγείται στους πρόσφυγες να σβήσουν για πάντα μέσα στους προσφυγικούς συνοικισμούς. Αυτό συνιστά την πιο ακραία μορφή αμοραλισμού, την πιο βάνανυση κακοποίηση κάθε έννοιας σεβασμού στις οικουμενικές αξίες της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της βούλησης των λαών να καθορίζουν οι ίδιοι τον τρόπο οργάνωσης των κοινωνιών τους.
4. Η πλήρης ταύτιση του Αρχιεπισκόπου με τις πιο ακραίες φωνές κατά της ομοσπονδιακής λύσης δεν είναι νέα. Κάνει, όμως μεγάλη εντύπωση ο κυνισμός της δημόσιας δήλωσης, η άνεση με την οποία κάνει διαπιστώσεις και λύνει τα «προβλήματα» χρησιμοποιώντας τα πιο ταπεινά ένστικτα της ανθρώπινης νόησης. Έτσι, πλήρες το ενδιαφέρον του για να «ξεπεραστούν» οι αρχαιότητες από το οικόπεδο στη Γεροσκήπου και να κτιστεί γρήγορα ξενοδοχείο, αλλά η κατεχόμενη Κύπρος να γίνει άλλο «κράτος»!
5. Ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος δεν επιχειρεί κάποια αναφορά σε οτιδήποτε πνευματικό, ή που να συνδέεται με τις δυσκολίες της καθημερινότητας των ανθρώπων όπως λ.χ. κάνει ο Πάπας Φραγκίσκος. Σχολιάζει την πολιτική επικαιρότητα ως να είναι μέλος του Εθνικού Συμβουλίου, πρακτικά δογματίζει για να κρύψει την παντελή άγνοιά του σε ζητήματα εξωτερικής πολιτικής.

6. Εκτιμώ ότι ο Αρχιεπίσκοπος έχει πλήρη επίγνωση των όσων λέει γιατί διαθέτει από καιρό διαμορφωμένες «πεποιθήσεις». Δεν διαθέτει, ωστόσο, έναν κόσμο αξιών που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες ενός τόπου με αυξημένες απαιτήσεις.

8. ΤΟ ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΜΕ ΕΡΓΑ!

12/11/2017

Η Ν. Αφρική μάς ενδιαφέρει. Οι εμπειρίες μετάβασης, οι ιστορικές συνθήκες μετάβασης από το σύστημα των φυλετικών διακρίσεων στην πολυφωνική ισονομία ανάμεσα σε λευκούς και μαύρους, μάς ενδιαφέρουν. Οι ειδήσεις γύρω από αυτό το θέμα αφορούν τον σκληρό πυρήνα του κυπριακού, συνεπώς είναι απολύτως κυπριακές. Στις 11 Νοεμβρίου στο ΚΥΠΕ η δημοσιογράφος Α. Αρσαλίδου παραθέτει υλικό για κάθε ενδιαφερόμενο.

Έτσι:

«Τις εμπειρίες τους από τη συμφιλιωτική διαδικασία στη Νότιο Αφρική και πώς αυτές μπορούν να συμβάλουν στις προσπάθειες εξεύρεσης λύσης στην Κύπρο, μοιράστηκαν σε συνέντευξή τους στο ΚΥΠΕ δύο Νοτιοαφρικανοί, ο υποψήφιος για την προεδρία του Αφρικανικού Εθνικού Κογκρέσου (ANC), πρώην βουλευτής, Mathews Phosa, και ο πρώην Υπουργός Άμυνας και Υπουργός Συνταγματικών Θεμάτων της Νότιας Αφρικής Roelf Meyer.

Μιλώντας στο ΚΥΠΕ, ο κ. Meyer είπε αρχικά ότι υπάρχουν πολλές διαφορές ανάμεσα στην κατάσταση στη Νότιο Αφρική και την Κύπρο, λέγοντας ότι κάθε διένεξη είναι διαφορετική και μοναδική.

«Δεν βρισκόμαστε στην Κύπρο για να δημιουργήσουμε την εντύπωση ότι η εμπειρία στη Νότιο Αφρική μπορεί να εφαρμοστεί στην Κύπρο, σίγουρα όχι. Αυτό όμως που λέμε είναι ότι υπάρχουν κάποιες βασικές αρχές οι οποίες εάν ακολουθηθούν τότε οι πιθανότητες για εξεύρεση λύσης είναι καλύτερες», είπε.

Αναφέρθηκε συγκεκριμένα σε τρία θέματα τα οποία, εφόσον δοθεί έμφαση, μπορούν να συμβάλουν στην επίλυση ενός προβλήματος. Το πρώτο, είπε, είναι μια προσέγγιση χωρίς να αποκλείεται κανείς. Πρέπει, είπε, να δημιουργηθεί ένας χώρος για όλους για να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις και να συμβάλουν στην επίλυση του προβλήματος.

Το δεύτερο, πρόσθεσε, είναι ότι κατορθώσαμε να οικοδομήσουμε εμπιστοσύνη.

«Προερχόμαστε από τις δύο αντιτιθέμενες πλευρές στη σύγκρουση», είπε αναφερόμενος στον συνάδελφό του, προσθέτοντας ότι «ήμασταν σαν εχθροί όταν ξεκινήσαμε. Υπήρξε μια πλήρης δυσπιστία, αλλά μέσω των διαπραγματεύσεων κατορθώσαμε να οικοδομήσουμε εμπιστοσύνη ο ένας στον άλλο, στο βαθμό που η εμπιστοσύνη μας βοήθησε να υπερνικήσουμε τις διαφορές και να βρούμε μια λύση».

Σήμερα, συνέχισε, «βρισκόμαστε εδώ στην Κύπρο μαζί ως φίλοι και αδελφοί. Και αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό μήνυμα από την ιστορία της Νοτίου Αφρικής».

Το τρίτο σημείο στο οποίο αναφέρθηκε, είναι το θέμα της ιδιοκτησίας του προβλήματος και των διαπραγματεύσεων για λύση. Εξήγησε ότι στη Νότιο Αφρική αυτό που κατάφεραν ήταν να πάρουν οι ίδιοι στα χέρια τους το πρόβλημα και να διαμορφώσουν οι ίδιοι τη μοίρα τους.

«Αναλάβαμε την ευθύνη του προβλήματος εμείς οι ίδιοι. Δεν το αφήσαμε σε τρίτους. Δεν προσπαθήσαμε να βρούμε διαμεσολαβητές από έξω. Διαπραγματευόμασταν απευθείας η μια πλευρά με την άλλη. Όταν είχαμε αδιέξοδα, προσπαθούσαμε να βρούμε την έξοδο από αυτά. Φυσικά ήμασταν και τυχεροί γιατί είχαμε δύο ηγέτες όπως ο Μαντέλα και ο Ντε Κλερκ. Αλλά δεν θέλουμε να δίνουμε μεγάλη έμφαση σε αυτό γιατί κάποιος άλλος μπορεί να μην είναι τόσο τυχεροί...»

Το κλειδί είναι όπως εκείνοι που βρίσκονται στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων να καθίσουν μαζί και να δουν πώς θέλουν να διαμορφώσουν το μέλλον τους. Τι θέλουμε από το μέλλον και όχι τι θέλουμε να προστατεύσουμε από το παρελθόν. Και εάν υπάρχουν εμπόδια τώρα, πώς τα απομακρύνουμε με συγκεκριμένους τρόπους και μετά νομίζω να έρθουν οι απαντήσεις».

Στις δικές του δηλώσεις, ο υποψήφιος για την προεδρία του Αφρικανικού Εθνικού Κογκρέσου (ANC), πρώην βουλευτής Mathews Phosa υπέδειξε τη σημασία του διαλόγου στις προσπάθειες επίλυσης μιας διένεξης.

Ο διάλογος αυτός, είπε, πρέπει να είναι ειλικρινής και να γίνονται προσπάθειες από τα μέρη να κατανοούν τους φόβους και ανησυχίες της άλλης πλευράς. Επίσης, είπε ότι πρέπει όλοι να είναι έτοιμοι για μεγάλους συμβιβασμούς και "πάρε – δώσε".

Ο κ. Phosa αναφέρθηκε και στο ενδεχόμενο να πρέπει σε μια διαδικασία ειρήνευσης να εφαρμοστούν αρχικά προσωρινές ρήτρες λήξης ισχύος, οι οποίες, όπως είπε, είναι απαραίτητες στα πρώτα στάδια για εδραίωση της εμπιστοσύνης.

«Πρέπει να είστε δημιουργικοί, να νιώσετε ξανά ως ένας λαός. Επίσης, πρέπει να υπάρχει το αίσθημα της ασφάλειας και ένα πολύ ισχυρό δικαστικό σύστημα».

Σε ό,τι αφορά στο Κυπριακό, είπε ότι η κατάσταση στην Κύπρο έχει τις δικές τις ιδιαιτερότητες και δυσκολίες αλλά υπέδειξε ότι οι ηγέτες πρέπει να βρουν τις λύσεις μέσα από αυτές τις δυσκολίες.

Να είστε έτοιμοι για ένα πάρε – δώσε. Ξέρω ότι υπάρχει μεγάλος πόνος εδώ που νομίζω έχει ιστορικούς λόγους. Αλλά όσοι επιθυμούν την ειρήνη μπορούν να ζήσουν πέραν του πόνου» (ΚΥΠΕ, 11 Νοεμβρίου 2017).

Λοιπόν,

Το πρώτο: «Είναι μια προσέγγιση χωρίς να αποκλείεται κανείς. Πρέπει, να δημιουργηθεί ένας χώρος για όλους για να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις και να συμβάλουν στην επίλυση του προβλήματος»

Το δεύτερο: «Είναι ότι κατορθώσαμε να οικοδομήσουμε εμπιστοσύνη. Προερχόμαστε από τις δύο αντιτιθέμενες πλευρές στη σύγκρουση. Ήμασταν σαν εχθροί όταν ξεκινήσαμε. Υπήρξε μια πλήρης δυσπιστία, αλλά μέσω των διαπραγματεύσεων κατορθώσαμε να οικοδομήσουμε εμπιστοσύνη ο ένας στον άλλο, στο βαθμό που η εμπιστοσύνη μας βοήθησε να υπερνικήσουμε τις διαφορές και να βρούμε μια λύση».

Το τρίτο: «Είναι το θέμα της ιδιοκτησίας του προβλήματος και των διαπραγματεύσεων για λύση. Στη Νότιο Αφρική αυτό που κατάφεραμε ήταν να πάρουμε οι ίδιοι στα χέρια τους το πρόβλημα και να διαμορφώσουμε οι ίδιοι τη μοίρα μας».

Το τέταρτο: «Ο διάλογος αυτός πρέπει να είναι ειλικρινής και να γίνονται προσπάθειες από τα μέρη να κατανοούν τους φόβους και ανησυχίες της άλλης πλευράς. Πρέπει όλοι να είναι έτοιμοι για μεγάλους συμβιβασμούς και «πάρε – δώσε».

Το πέμπτο: «Σε μια διαδικασία ειρήνευσης είναι ενδεχόμενο να εφαρμοστούν αρχικά προσωρινές ρήτρες λήξης ισχύος, οι οποίες, όπως είπε, είναι απαραίτητες στα πρώτα στάδια για εδραίωση της εμπιστοσύνης».

Το έκτο: «Διαπραγματευόμασταν απευθείας η μια πλευρά με την άλλη. Όταν είχαμε αδιέξοδα, προσπαθούσαμε να βρούμε την έξοδο από αυτά. Φυσικά ήμασταν και τυχεροί γιατί είχαμε δύο ηγέτες όπως ο Μαντέλα και ο Ντε Κλερκ. Αλλά δεν θέλουμε να δίνουμε μεγάλη έμφαση σε αυτό γιατί κάποιοι άλλοι μπορεί να μην είναι τόσο τυχεροί».

Το έβδομο: «Πρέπει να είστε δημιουργικοί, να νιώσετε ξανά ως ένας λαός. Επίσης, πρέπει να υπάρχει το αίσθημα της ασφάλειας και ένα πολύ ισχυρό δικαστικό σύστημα».

Το όγδοο: «Υπάρχουν κάποιες βασικές αρχές οι οποίες εάν ακολουθηθούν τότε οι πιθανότητες για εξεύρεση λύσης είναι καλύτερες»

Το ένατο: Σοβαρές επισημάνσεις, η μια πιο σημαντική από την άλλη, από δύο σημαντικά πρόσωπα της πολιτικής ζωής στη Ν. Αφρική. Η Κύπρος μπορεί να μάθει, να αξιοποιήσει εμπειρίες, να διαβάσει μαθήματα που δίνουν οι νικητές μιας μεγάλης αλλαγής. Αυτά συνιστούν μια «σχολή σκέψης και δράσης» που αλλάζει το σκηνικό και οδηγεί στην επιτυχία. Αν μάς ενδιαφέρει η νίκη, ο πρώην βουλευτής Mathews Phosa, και ο πρώην Υπουργός Roelf Meyer, μιλούν πολύ κυπριακά.

Βίλλυ Μπραντ: «Το μέλλον δεν μπορεί να τύχει καλής διαχείρισης από αυτούς που είναι προσκολλημένοι στο παρελθόν».

Ίσως γι' αυτό να δικαιώνεται ο Βίλλυ Μπραντ. Ίσως κάτι να γνώριζε για την Κύπρο, το κατ' εξοχήν πεδίο της προσκόλλησης στο παρελθόν. Έτσι μετά την απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων να εορτάζεται το ενωτικό ψημογήφισμα στους σχολικούς χώρους κατά έναν ορισμένο τρόπο, έρχεται το Δημοτικό Συμβούλιο Λεμεσού να ολοκληρώσει το πακέτο με την απόφασή του στις 13 Οκτωβρίου να εγκρίνει τις διαδικασίες για να ανεγερθεί ειδικό μνημείο για τον Γ. Γρίβα στη Λεμεσό.

Δεν μπορεί κάποιος να απορεί «γιατί τώρα». Όλα είναι προφανή: μετά την κατάρρευση των συνομιλιών στο Κρανς Μοντάνα και τη διάλυση του διαπραγματευτικού τοπίου, η πλειοψηφία της πολιτικής ηγεσίας κήρυξε στροφή προς τα πίσω. Γιατί τώρα και γιατί σε τόση έκταση; Γιατί όποιος δεν έχει να προτείνει κάτι αξιόλογο για το μέλλον, με την μεγαλύτερη άνεση στρέφεται στο παρελθόν, πρώτο, για να κρύψει την γύμνια του, δεύτερο, για να αποκαλύψει τον πραγματικό εαυτό του και, τρίτο, για να «αντλήσει» δυνάμεις από όσα νομίζει ότι του προσπορίζουν κομματικά οφέλη, έστω πάνω στο ακέφαλο σώμα των διακοινοτικών συνομιλιών.

Αυτό συμβαίνει σήμερα στην ε/κ κοινωνία και αυτό είναι μια εξαιρετικά ανησυχητική εξέλιξη. Η επιστροφή στο παρελθόν δείχνει την κατάρρευση της εμπιστοσύνης στην πολιτική διαδικασία που συνδέεται με τις προοπτικές επίλυσης στο κυπριακό. Ταυτόχρονα δείχνει μια μαζική μετατόπιση του δημόσιου λόγου στον παρωχημένο τρόπο σκέψης, στις δημαγωγικές αναλύσεις και στην αδυναμία ορθολογικής ερμηνείας του παρελθόντος. Με καμμία λογική δεν μπορεί να ερμηνευτεί η απόφαση της πλειοψηφίας του ΔΣ του Δήμου Λεμεσού. Τέτοιες αποφάσεις δείχνουν απίστευτης ποσότητας πολιτική αρτηριοσκλήρωση, αδυναμία κατανόησης σε στοιχειώδη ζητήματα της ιστορικής εξέλιξης του νησιού και ασφαλώς σε μια εμμονή που βεβαιώνει ότι στην Κύπρο, ούτε η ιστορία διδάσκει, ούτε η γεωγραφία ούτε καν τα στοιχειώδη μαθηματικά. Η επιστήμη σηκώνει τα χέρια ψηλά, καθ' ότι ετοιμάζεται έναν μνημείο για ότι πιο μνημειώδες ευθύνεται για τη σημερινή τραγωδία της πλειοψηφίας των ε/κ και τη σημερινή ευτυχία της ντενκτασικής μειοψηφίας των τ/κ. Αυτά είναι αμφίβολο αν θα είχαν συμβεί σε κάποια άλλη χώρα με στοιχειώδη αυτοσεβασμό στην πολιτική της ιστορία και στην ευθύνη που αναλαμβάνει μια πολιτική ηγεσία απέναντι στις γενιές που θα έρθουν.

Η στροφή στο παρελθόν ποτέ δεν ήταν κάτι αθώο. Όσοι το επικαλούνται το κάνουν από διάθεση να διαχειριστούν το παρόν και να ποδηγετήσουν το μέλλον. Επιλέγουν πτυχές

από το παρελθόν, διαχειρίζονται πτυχές από τη σημερινή πολιτική διαπάλη, επιβάλλουν σε τμήμα της κοινής γνώμης την υπεροχή της διαχείρισης του παρελθόντος ως κορυφαίας αξίας μιας στείρας ιστορικής μνήμης. Δεν έχουμε μια στροφή στις αξίες του Διαφωτισμού οι οποίες θα βοηθήσουν να διαχειριστούμε καλύτερα τα σημερινά φαινόμενα. Έχουμε στροφή στον αντιδραστικό συντηρητισμό, στους τίτλους που γεμίζουν ψευδοϊδεολογήματα του τύπου «εθνικόφρων» και «μη», ή ανόητες ταμπέλλες του τύπου «εθνικοφροσύνη» και «δυνάμεις με μειωμένο πατριωτικό αίσθημα».

Για να διατηρήσουμε το χαρακτήρα μας και να ενδυναμώσουμε τη συνέχειά μας δεν μπορούμε να καταφεύγουμε στις πιο μαύρες σελίδες της ιστορικής μας διαδρομής. Αυτό συνθλίβει την προοπτική της Κύπρου, συσκοτίζει το δημόσιο διάλογο και παρεμποδίζει την ανάπτυξη της κανονικότητας στη δημόσια σφαίρα. Χρειάζεται να δίνουμε σε όσους ζουν στην πατρίδα μας, πολιτικά και οικονομικά μέσα για αξιοποιούν τις μνήμες, να καθοδηγούν το καινούριο, να κινητοποιούν τις δεξιότητές τους στο σήμερα και να παράγουν το σύγχρονο. Να δέσουν τις αξίες της ελευθερίας και του εκσυγχρονισμού με την μάχη για την επικράτηση των ιδεών του Διαφωτισμού και του Ευρωπαϊσμού απέναντι στις μεσαιωνικές πρακτικές του τυχοδιωκτισμού και της διαίρεσης.

10. ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΥΣΗΣ

13/9/2018

Η κοινή γνώμη τελεί υπό διαρκή σύγχυση. Οι προοπτικές επίλυσης του κυπριακού είναι πλήρως αποδυναμωμένες. Το κενό αυτό έρχονται να συμπληρώσουν οι συνήθεις παρεμβάσεις που νομίζουν ότι με λεκτικές κορώνες μπορούμε να πάμε παράκάτω. Ωστόσο, με καταγγελίες ή με πλειοδοσία σε ανεδαφικές εισηγήσεις δεν θα αντιμετωπίσουμε κανένα πρόβλημα. Αντίθετα, ολοένα και περισσότερο θα πλησιάζουμε στο σημείο χωρίς επιστροφή -στη νομιμοποίηση των τετελεσμένων της εισβολής, και σε «λύσεις» του τύπου «δύο κράτη, δίπλα δίπλα». Αυτό σημαίνει απρόβλεπτες συνέπειες για το μέλλον της Κύπρου μέσα σε ένα διεθνές περιβάλλον αστάθειας και αβεβαιότητας όπως αυτό εξελίσσεται με τις πολεμικές συγκρούσεις πολύ κοντά στη γειτονιά μας.

Όποιος ενδιαφέρεται ειλικρινά για την Κύπρο με μέλλον, μπορεί να αξιοποιήσει το «Πλαίσιο Γκουτέρες», άρα να ετοιμάσει το έδαφος για επιστροφή στις συνομιλίες. Με αντιφατικές θέσεις και ακατανόητους χειρισμούς ουδείς θα μας πάρει στα σοβαρά. Όλοι οι κύπριοι χρειαζόμαστε μια Κύπρο, που να λειτουργεί ως ένα φυσιολογικό κράτος, που να παρέχει ασφάλεια και ευημερία στους πολίτες του μέσα στον σκληρό πυρήνα της ΕΕ. Αυτή η Κύπρος είναι η δική μας Κύπρος. Όχι αυτή της κατοχής, της διαίρεσης, της αντιπαλότητας. Η πρώτη Κύπρος αφορά το μέλλον. Η δεύτερη αφορά μόνο το παρελθόν και όσους κτίζουν καριέρες πάνω σε αυτό παρεμποδίζοντας κάθε προσπάθεια για πρόοδο με πρόσχημα τη «διεκδίκηση» μιας ιδανικής λύσης.

Υπάρχει ανάγκη να αποτρέψουμε τον εκφυλισμό της διαδικασίας λύσης σε συζητήσεις για τα Βαρώσια ή τα Μαρωνίτικα χωριά. Αυτό θα το πετύχουμε μόνο με αναζωογόνηση της διαδικασίας επίλυσης. Ο πρόεδρος Αναστασιάδης μπορεί να απευθύνει πλήρες μήνυμα στον ΓΓ του ΟΗΕ ότι αποδέχεται το πλαίσιο της 6ης Ιουλίου (γνωστό ως «Πλαίσιο Γκουτέρες») και με άμεσες επαφές να ενεργοποιήσει την ΕΕ, τον πρόεδρο Γιούνκερ και την αντιπρόεδρο Μογκερίνι, προς την ίδια κατεύθυνση. Η κίνηση αυτή, αν και επιβεβλημένη, έχει καθυστερήσει. Το αδιέξοδο στο Κρανς Μοντάνα σημειώθηκε στις 7 Ιουλίου. Ήδη πέρασαν δύο μήνες και ούτε ένα βήμα, έστω, σημειωτόν δεν έχει καταγραφεί. Όλα ήταν βήματα πίσω.

Ο χρόνος λιγοστεύει επικίνδυνα, συνεπώς το δίλημμα αφορά πλέον κάθε πολίτη και κάθε οργανωμένο πολιτικό φορέα. Το δίλημμα είναι λύση με βάση το «Πλαίσιο Γκουτέρες» ή εκφυλισμός της διαδικασίας επίλυσης που οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στο μόνιμο αδιέξοδο, πρακτικά στη λύση «δύο κρατών», στη διχοτόμηση της Κύπρου. Αυτή η εξέλιξη πρέπει να αποτραπεί, καθώς θα είναι η χειρότερη δυνατή εξέλιξη για κάθε κύπριο.

Ο Γιάννος Κρανιδιώτης, 1997, ανέλυσε με τον πιο πειστικό τρόπο το γιατί πρέπει να κάνουμε ότι είναι δυνατό για να αποφύγουμε τη διχοτόμηση του νησιού:

«Η διχοτόμηση είναι η χειρότερη δυνατή εξέλιξη στο κυπριακό, όχι μόνο για λόγους εθνικούς διότι ένα κομμάτι στο οποίο για 3.000 χρόνια έχει ζήσει ο κυπριακός ελληνισμός θα εγκαταλειφθεί, αλλά διότι μια τέτοια εξέλιξη θα δημιουργήσει μια εκρηκτική κατάσταση στο νησί, θα υπάρχει ένα σύνορο εύθραυστο, εκατοντάδων χιλιομέτρων στην Κύπρο μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας ή μεταξύ δύο ανεξάρτητων κρατών το οποίο θα είναι επικίνδυνο και εστία σύγκρουσης, μια αντιπαράθεση που θα διαιωνίζεται, αποσταθεροποιητικός παράγοντας για όλη την ευρύτερη περιοχή. Στην περίπτωση αυτή ο κυπριακός ελληνισμός πραγματικά θα κινδυνεύει, θα νομιμοποιηθεί η τουρκική εισβολή και κατοχή. Μια τέτοια εξέλιξη αντιστρατεύεται τις αρχές πάνω στις οποίες έχει οικοδομηθεί η μεταπολεμική και μεταψυχροπολεμική Ευρώπη..»

11. ΚΑΡΤΕΡΟΥΜΕΝ ΜΕΡΑΝ ΝΥΧΤΑΝ;

26/8/2017

Οι στίχοι είναι διάσημοι ανά το παγκύπριο:

«Καρτερούμεν μέραν νύχταν να φυσήσ' ένας αέρας στουν τον τόπον πόν' καμένος τζι εν θωρεί ποττέ δροσιάν...»

Ο Δ. Λιπέρτης μίλησε για διαφορετική χρονική και πολιτική περίοδο, ωστόσο, θέτει ένα κρίσιμης σημασίας, σχεδόν διαχρονικό, ζήτημα. Αν και ο τόπος «καρτερά», ο αέρας δεν φυσά. Δεν θωρεί δροσιάν, παρά την προσδοκία των κυπρίων για καλύτερες μέρες. Βασανιστικό ερώτημα, δύσκολη η εξήγησή του.

Το σημερινό αδιέξοδο στο κυπριακό επαναφέρει στην ατζέντα το ερώτημα Λιπέρτη «καρτερούμεν μέραν νύχταν να φυσήσει...». Οι πρόσφυγες σε μεγάλο βαθμό φεύγουν από τη ζωή, η απογοήτευση είναι στα ύψη, οι ελπίδες ολοένα και λιγοστεύουν για να αλλάξουν οι σημερινές συνθήκες. Θεωρώ ότι στην αναζήτηση μιας απάντησης μπορούμε να βρούμε πειστικά στοιχεία στην επί μακρόν επικυριαρχία του μικρού κομματικού συμφέροντος εις βάρος του γενικότερου κυπριακού. Επί δεκαετίες η μάχη αφορούμε διορισμούς, μεταθέσεις, προαγωγές. Άρα η μάχη αφορούσε την οικοδόμηση μιας πελατειακής δικτύωσης, ικανής να ενισχύσει το κάθε φορά κυβερνητικό κόμμα. Ελάχιστη ή και καθόλου φροντίδα για να εργαστούμε ώστε να οικοδομήσουμε συναινέσεις ανάμεσα στους πολιτικούς σχηματισμούς, να ενισχύσουμε τις δυνατότητες της Κύπρου στηρίζοντας την αξιοκρατία, την χρηστή διοίκηση, την εμπέδωση κανόνων διαφάνειας στη δημόσια σφαίρα.

Το κυπριακό απαιτούσε μια διαφορετική διαχείριση. Από το 1977 καθορίστηκε το πλαίσιο της αναζήτησης λύσης με βάση τη σχετική Συμφωνία Υψηλού Επιπέδου. Αυτό, εκ των πραγμάτων, θα έπρεπε να οδηγούσε σε πραγματικές συγκλίσεις ανάμεσα σε πολιτικές δυνάμεις που αντιλαμβάνονταν τη βαρύτητα της νέας, στρατηγικού τύπου, οπισθοδρόμησης-εισβολή, κατοχή, επίλυση- και την ανάγκη για ανατροπή της με βάση τις ψηφισμένες θέσεις του ΟΗΕ.

Αυτό, κατά κανόνα δεν γινόταν, καθώς στο εσωτερικό μέτωπο η μάχη για την κυριαρχία αφορούσε τρία σημεία:

1. Την αδιαφορία για το πραγματικό διακύβευμα σε σχέση με τους κινδύνους που συνεπαγόταν η τουρκική εισβολή με την αποθέωση της κομματικής επιρροής ως της υπέρτατης μάχης όλων των μαχών. Κόπος, οργάνωση, κινητοποίηση μόνο για το επιμέρους κομματικό όφελος. Συνέργειες, συναινέσεις, συλλογικότητα γύρω από το κυπριακό, μόνο στη συνθηματολογία και στην κατανάλωση ρητορείας.

2. Την επικυριαρχία της «κρυφής ατζέντας» στη διαχείριση του κυπριακού. Άλλα στο Εθνικό Συμβούλιο, άλλα στα καφενεία. Άλλα στις Συμφωνίες Κορυφής, άλλα στο κομματικό ακροατήριο. Η «κρυφή ατζέντα» σήμαινε ότι δεν οικοδομήθηκε στη διαδρομή των δεκαετιών μια έντιμη σχέση ανάμεσα στους πολίτες και τις πολιτικές μας εκπροσωπήσεις. Εκπαιδευτήκαμε στη διγλωσσία και στα τεχνάσματα. Λέγαμε «συμβιβασμός» και εννοούσαμε «μην ακουμπάς τα δύσκολα», λέγαμε «στηρίζουμε τα ψηφίσματα του ΟΗΕ» και εννοούσαμε «να αλλάξουμε τις παραμέτρους τους υπέρ μας», λέγαμε «λύση» και εννοούσαμε «να την χρεωθεί ο επόμενος».

3. Την συνεχή επίκληση του εθνικού συμφέροντος ως το προπέτασμα καπνού για την απίστευτη λεηλασία του δημόσιου πλούτου σε πρακτικές διαφθοράς, σε πρακτικές συγκάλυψης και διαπλοκής. Κάτω από την επίκληση του εθνικού συμφέροντος κρυβόταν το πάρτι της διαφθοράς, το οποίο έβλεπε τη λύση στο κυπριακό ως μια εξέλιξη που θα έβαζε εμπόδια στην επικυριαρχία του. Ταυτόχρονα, παρακολουθούμε τη συνεπή επιφυλακτικότητα στο να προωθηθούν μέτρα υπέρ της διαφάνειας, υπέρ της θεσμικής εποπτείας και της στήριξης στις αρχές της λογοδοσίας.

Τα πιο πάνω τρία σημεία, θεωρώ ότι έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία μιας πολιτικής ελίτ με ελάχιστη εγκυρότητα στο εσωτερικό και ακόμα πιο λίγη αξιοπιστία στο διεθνές πεδίο. Αυτό καθόρισε και την εικόνα της πολιτικής διαπάλης-ελάχιστο ενδιαφέρον για πραγματικά θέματα, βάρος σε όσα προσέδιδαν κάποιο, κατά κανόνα, πρόσκαιρο κομματικό όφελος.

Παραφράζοντας μια διάσημη ρήση, λέω ότι κατά κανόνα «κερδίσαμε έδαφος, χάνοντας το έδαφος κάτω από τα πόδια μας».

Έτσι οικοδομούσαμε μια κοινή γνώμη που δεν είχε την αναγκαία πληροφόρηση για τα πραγματικά δεδομένα, μια κοινή γνώμη που πίστευε ότι όλα μπορούν να λυθούν με βάση το δίκαιο, μια κοινή γνώμη που θεωρεί ότι η επιβολή των όρων μας στον αντίπαλο είναι σύμφυτη με την αγωνιστική μας παράδοση.

Η κατάσταση παραμένει εξαιρετικά δύσκολη. Η λαμπρή απομόνωση συχνά εμφανίζεται ως νίκη επί της τουρκικής αδιαλλαξίας και η έλλειψη αξιοπιστίας ως νίκη κατά του ανισομερούς διεθνούς ενδιαφέροντος. Έτσι, βήμα βήμα, πείσαμε τους εαυτούς μας ότι η στασιμότητα ταυτίζεται με την πρόοδο, η περιχαράκωση με την ανυποχώρηση στάση και η πολιτική της κρυφής ατζέντας με την «εθνική υπερηφάνεια».

«Καρτερούμεν μέραν νύχταν να φυσήσ' ένας αέρας». Αυτός, όμως, δεν μάς κάνει το χατήρι, έχει άλλη άποψη, γιατί «δεν υπάρχει ούριος άνεμος για πλοίο που δεν γνωρίζει τον προορισμό του». Η κρυφή ατζέντα οδηγεί το πλοίο στα αβαθή και ο φαύλος κύκλος ωθεί την Κύπρο στα έως χθες απίστευτα σενάρια της διχοτόμησης!

Με την παραίτηση από κάθε προσπάθεια, ο κίνδυνος να οδηγηθούμε στη συρρίκνωση του κυπριακού ελληνισμού στη δική του πατρίδα είναι πέρα από ορατός.

Από το φόβο του πολιτικού κόστους, στην ηρωική συρρίκνωση με τη δική μας ψήφο!

12. ΤΕΣΣΕΡΑ ΣΛΟΓΚΑΝΣ, ΜΙΑ Η ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗ! 21/8/2018

Στη διαδρομή του κυπριακού εμφανίζονταν κατά καιρούς, τέσσερα διάσημα σλόγκανς. Τέσσερα που σήμαιναν απολύτως τίποτε. Παρά ταύτα εμφανίζονται συχνά ως η «λύση» στο κάθε φορά αδιέξοδο. Ήταν λύση ή παραπλάνηση; Για να δούμε!

Με την εννοιολογική τους βαρύτητα τα τέσσερα σλόγκανς ως εξής:

Πανεθνική Διάσκεψη. Μπορεί ο Γ. Κληρίδης να διέπρεψε ως δεινός τακτικιστής της, ωστόσο, δεν έπαυσε να είχε απόλυτη γνώση του περιεχομένου αυτού του σλόγκαν- ως πολιτικού τρικ. Έτσι έπαιζε με ένα σλόγκαν κενό περιεχομένου. Σύνθημα για να υποσχόμαστε μετά από μια αποτυχία ή αδιέξοδο ότι «έτσι, επιτέλους, θα αποκτήσουμε πολιτική», αφού θέλουμε «πανεθνική».

Το σλόγκαν «η Κύπρος αποφασίζει και η Ελλάδα συμπαρίσταται» στη βάση του είναι ορθό. Φτάνει η Κύπρος να είναι σοβαρή και αξιόπιστη. Φτάνει η Ελλάδα να είναι σε θέση να κάνει κάτι αξιόλογο, δηλαδή πραγματικά να συμπαρίσταται! Ο Γ. Κληρίδης γνώριζε ότι επί της ουσίας, με εξαίρεση την περίοδο Σημίτη, καμιά άλλη ελληνική κυβέρνηση δεν ήταν σε θέση να πάει πέρα από την παγιωμένη αλληλεγγύη όπως αυτή εκφραζόταν με τις λέξεις «συμπαράσταση» ή «συμπαράταξη». Ωστόσο, η λέξη «πανεθνική» κέρδισε ήχους δημαγωγίας σε εκλογικές στιγμές, γιατί δεν είχε ουσιαστικό περιεχόμενο.

Σύγκλιση Εθνικού Συμβουλίου (ΕΣ): σε καθημερινή βάση πολλά κόμματα αναφέρουν το αίτημα για συνεδρίαση του ΕΣ για να συζητήσει κάποιο θέμα. Αυτή η νοοτροπία δίνει την εντύπωση ότι, ίσως κάτι θα βγει, ενώ όλοι γνωρίζουν ότι το ΕΣ δεν προωθεί οτιδήποτε, χρησιμοποιείται κατά κανόνα για ένα φόρουμ για κομματικούς μονολόγους και για μικροκομματικές επιδιώξεις. Το ΕΣ στερείται αξιοπιστίας, συνεπώς η σύγκλιση του δεν σημαίνει κάτι αξιόλογο στο μέσο πολίτη. Ωστόσο, η λέξη «σύγκλιση» κέρδισε πρόσκαιρους και «καλοπροαίρετους» ήχους, γιατί απέδειξε για δεκαετίες ότι δεν είχε ουσιαστικό περιεχόμενο εξαιτίας της (μικρο) κομματικής παιδείας που κυριαρχεί στη νήσο.

Διεθνής εκστρατεία ενημέρωσης: ενώ γνωρίζουμε ότι οι διεθνείς παίκτες γνωρίζουν κάθε λεπτομέρεια στην κάθε φορά εξέλιξη του κυπριακού, καθώς όλοι διατηρούν πρεσβείες στη Λευκωσία, η διεθνής εκστρατεία αποτελεί μια θαυμαστή υπόσχεση την οποία συχνά προσποιούμαστε ότι πιστεύουμε. Ο Α. Γαλανός την θεωρεί ως πανάκεια και κατά κανόνα την επαναλαμβάνει και την αναλαμβάνει. Τίποτε ασυνήθιστο καθώς επαναλαμβάνουμε τα ίδια, ποτέ δεν μάθαμε να μετρούμε το αποτέλεσμα κάθε ενέργειάς

μας, αν αυτή αποδίδει, ή όχι, και, αν όχι, να διαφοροποιήσουμε τις επιλογές μας και να αναπτύξουμε μια διαφορετικού τύπου δράση. Φτάνει που αναλαμβάνουμε την «διεθνή εκστρατεία ενημέρωσης» καθώς ουδείς θα ενδιαφερθεί να ελέγξει αν υπάρχει ένα μετρήσιμο αποτέλεσμα.

Νέα στρατηγική. Εσχάτως μπήκε στην πολιτική ορολογία του κυπριακού με έναν πιο μαζικό τρόπο. Ηχεί καλά ως «νέα», άσχετο ότι τουλάχιστον δύο πρόεδροι που κυβέρνησαν για πάνω από 16 χρόνια την Κύπρο, προέρχονταν από την παράταξη που την υπόσχεται σήμερα και είναι άξιον απορίας αν την εφάρμοσαν, πώς την εφάρμοσαν και τι απέδωσε. Ποια είναι η «νέα»; Στον πυρήνα της δείχνει άρνηση διαβούλευσης με την ΕΕ, τον ΟΗΕ και την τ/κ κοινότητα. Μια αοριστολογία, ένα σλόγκαν για την «νέα στρατηγική», ένας ήχος χωρίς αντίκρουσμα, στάχτη στα μάτια της κοινής γνώμης για να φαίνεται ότι έχουμε κάποια πρόταση και μάλιστα «νέα»!

Θυμίζω για όσους κάνουν λόγο για «κόστος στην Τουρκία» ότι η Κύπρος βρέθηκε στην (συγκριτικά) πιο ισχυρή θέση, (μετά την εισβολή) στην ακμή της ευρωτουρκικής σχέσης. Θυμίζω επίσης ότι πέρασε ανεκμετάλλευτη αυτή η συγκυρία-κυρίως Δεκέμβριος, 2004 έως το 2010. Η Κύπρος διεκδικούσε (!) όχι αξιοποίηση της συμμετοχής μας στην ΕΕ για επίλυση και ελευθερία, αλλά αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας από την Τουρκία! Η κυριαρχία των σλόγκανς δείχνει ότι η ε/κ κοινωνία βρίσκεται σε σύγχυση. Ένα σημαντικό τμήμα της κοινωνίας μας ακολουθεί τα σλόγκανς, ένα άλλο μέρος θέλει λύσεις που ακουμπούν με συμπάθεια στο σημερινό status quo. Η επικυριαρχία των σλόγκανς έχει, κυριολεκτικά, εξουθενώσει τις αντοχές πολλών πολιτών.

Λοιπόν, χρειάζεται να μιλήσουμε καθαρά με τον εαυτό μας, να ξεκαθαρίσουμε προτεραιότητες και στόχους μας, να μιλήσουμε με ανοικτά χαρτιά, να πετάξουμε την υποκρισία των σλόγκανς στον κάλαθο των αχρήστων και μετά, αν ακόμα υπάρχει περιθώριο, να μπούμε σε έναν κύκλο διαβουλεύσεων με τον ΟΗΕ για να διερευνήσουμε αν υπάρχει κάτι προς διαβούλευση. Αυτό σημαίνει πολιτικός αναστοχασμός, θέληση για αλλαγή, πριν η ολοένα και εντεινόμενη εξουθένωση των πολιτών αφήσει τα μείζονα στο δρόμο που οδηγεί στη στασιμότητα, στην παραίτηση και εν τέλει στη μακρόσυρτη ήττα.

13. ΜΕ «ΕΓΚΥΚΛΙΟ» ΑΛΜΑ ΣΤΟ ΚΕΝΟ!

28/7/2017

Συχνά μιλά με εγκυκλίους. Επίσης μιλά συχνά τις Κυριακές. Σε μια από αυτές, την Κυριακή 23 Ιουλίου 2017, ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος μίλησε για το κυπριακό ως ένας κανονικός πολίτευτής. Προχώρησε βήματα παρακάτω. Παραποίησε γεγονότα,

δογματίσει πάνω σε θέματα που δεν γνωρίζει, έδωσε ένα ρεσιτάλ επιπολαιότητας σε μια πολύ δύσκολη περίοδο για ολόκληρη την Κύπρο. Στις 23 Ιουλίου δήλωσε τα εξής: «Εγώ πιστεύω ότι πρέπει να τερματιστούν οι συνομιλίες, κακώς θέλει να συνεχίσει ο κ. Ειντε». Είπε επίσης ότι «μετά από τις αιχμές που έχει αφήσει ο ΥΠΕΞ της Ελλάδος, αν έχει λίγη ευαισθησία (ο κ. Ειντε) τουλάχιστον θα έπρεπε να απομακρυνθεί. Φαίνεται όμως ότι έχει στόχους και εννοεί να συνεχίσει για να πετύχει εκείνο που θέλει».

Κατά τον Αρχιεπίσκοπο, όπως αναφέρει στην ιστοσελίδα του το ΡΙΚ, οι συνομιλίες στο κυπριακό πρέπει να τερματιστούν και να αρχίσουν υπό άλλη μορφή. Ο διάλογος θα πρέπει να αφορά τη δημιουργία ενός πραγματικά λειτουργικού, βιώσιμου και σωστού κράτους, χωρίς βέτο. Εάν θα υπάρχουν βέτο στη λύση, τότε αυτή δεν θα λειτουργήσει. Ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος εξέφρασε την εκτίμηση πως όπως εξελίσσονται τα πράγματα στο Κυπριακό η λύση θα αφορά όχι διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, αλλά συνομοσπονδία...

Επίσης, έθεσε το ερώτημα, εάν είναι βιώσιμη η ομοσπονδία που θα προέρχεται από όσα συμφώνησαν ως τώρα οι εκάστοτε κυβερνήσεις της Κύπρου στο διάλογο... Εάν ρωτήσει, τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας εάν μπορεί να σταθεί αυτή η ομοσπονδία, εκτιμά πως η απάντηση που θα λάβει είναι ότι δεν είναι βιώσιμη και πως θα καταρρεύσει. Αν είμαστε ειλικρινείς, είπε, με ό,τι έχουμε συμφωνήσει ως σήμερα, αν επρόκειτο να κάνουμε ομοσπονδία, είναι ένα ερώτημα εάν θα «ποσαραντώσει ή εάν δεν θα ποσαραντώσει», όπως είπε, ερωτώντας εάν αυτό το κράτος θέλουμε.

Ο Αρχιεπίσκοπος ένεξε και τη στάση Ελληνοκυπρίων πολιτικών, αναφορικά τον τρόπο τοποθέτησης για ιστορικά γεγονότα. Δήλωσε πως το 1963 υπήρξε τουρκανταρσία στην Κύπρο. Λυπάται να παρατηρήσει, σημείωσε, πως μερικοί, μάλιστα και άτομα που έχουν υψηλές θέσεις στην κυβέρνηση, «ομιλούν ότι εσφάξαμε τους Τούρκους, χωρίς ντροπή» και πως αυτό που έγινε ήταν διακοινοτικές ταραχές. Ο Αρχιεπίσκοπος δήλωσε πως το '63 έγινε τουρκανταρσία και πως εάν κάποιος είναι ανιστόρητος, τότε να μάθουν να διαβάζουν και λίγη ιστορία. «Εμείς τα ζήσαμε », είπε, προσθέτοντας πως «όσοι δεν τα έζησαν, τουλάχιστον να διαβάζουν ιστορία, να μαθαίνουν και να μιλούν». (ΚΥΠΕ, 23 Ιουλίου)

Σχόλια πάνω σε πέντε σημεία της δήλωσής του:

1.«Εγώ πιστεύω ότι οι συνομιλίες στο Κυπριακό πρέπει να τερματιστούν και να αρχίσουν υπό άλλη μορφή».

Σχόλιο: Τερματίζονται; Και μετά; Να αρχίσουν με άλλη μορφή; Ποιαν; Και αν η τ/κ πλευρά δεν συμφωνήσει στην άλλη μορφή; Και αν ο ΟΗΕ δεν επιθυμεί κάτι που οδηγεί σε έξοδο από τις κατευθύνσεις του; Καμιά απάντηση, προφανώς γιατί γνωρίζει τα επακόλουθα. Και τα βλέπει μάλλον με συμπάθεια!

2. «Κακώς θέλει να συνεχίσει ο κ. Ειντε. Μετά από τις αιχμές που έχει αφήσει ο ΥΠΕΞ της Ελλάδος, αν έχει λίγη ευαισθησία τουλάχιστον θα έπρεπε να απομακρυνθεί. Φαίνεται όμως ότι έχει στόχους και εννοεί να συνεχίσει για να πετύχει εκείνο που θέλει».

Σχόλιο: εκείνος που μπορεί να τον απομακρύνει, κάθε 15 ημέρες δηλώνει δημόσια ότι τον εμπιστεύεται, τον στηρίζει γιατί κάνει πολύ καλά τη δουλειά του. Τι σημαίνει «τουλάχιστον να απομακρυνθεί»; Έχει και κάτι άλλο στο μυαλό του ο Αρχιεπίσκοπος, πέρα από την απομάκρυνση;

3. «Όπως εξελίσσονται τα πράγματα στο κυπριακό η λύση θα αφορά όχι διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, αλλά συνομοσπονδία. Εάν η τουρκική πλευρά όντως επιθυμεί να επιτευχθεί ένα σωστό κράτος, να εργαστεί γι' αυτό, σε διαφορετική περίπτωση θα υπάρξει ένα κατασκεύασμα το οποίο θα καταρρεύσει και θα βρεθούμε ενώπιον χάους. Εθεσε το ερώτημα εάν αυτό το κράτος θέλουμε».

Σχόλιο: κλασσικής μορφής κινδυνολογία, γαρνιρισμένη με μπόλικη αερολογία. Μήπως δεν γνωρίζει τα διαφορετικά χαρακτηριστικά ανάμεσα σε ομοσπονδία και συνομοσπονδία; Μάλλον τα γνωρίζει. Γι' αυτό με χαρακτηριστική «αφέλεια» σπρώχνει προς τα εκεί. Θέτει ψευδές δίλημμα για να φτάσει εκεί που θέλει: στη συνομοσπονδία!

4. «Αν είμαστε ειλικρινείς, με ό,τι έχουμε συμφωνήσει ως σήμερα, αν επρόκειτο να κάνουμε ομοσπονδία, είναι ένα ερώτημα εάν θα «ποσαραντώσει ή εάν δεν θα ποσαραντώσει». Αυτό το κράτος θέλουμε;».

Σχόλιο: όχι, δεν θέλουμε αυτό το κράτος που περιγράφει με ένα δήθεν ερώτημα ο Αρχιεπίσκοπος γιατί γνωρίζουμε ότι μέσα στην ΕΕ μπορούμε την καλύτερη δυνατή εξέλιξη-από το σύνταγμα του 1960 σε μια νέα, συμφωνημένη, κοινά αποδεκτή συνταγματική δομή. Εγγύησή του είναι η γνώση που έχουμε κατακτήσει μέσα από το χρόνο, οι εμπειρίες, τα βιώματα, οι αγωνίες για το μέλλον. Η πλειοψηφία των πολιτών αντιλαμβάνεται τις δυσκολίες και τα διλήμματα γι' αυτό και επιλέγει τις εφικτές λύσεις.

5. «Το '63 έγινε τουρκανταρσία και πως εάν κάποιος είναι ανιστόρητος, τότε να μάθουν να διαβάζουν και λίγη ιστορία. Εμείς τα ζήσαμε. Όσοι δεν τα έζησαν, τουλάχιστον να διαβάζουν ιστορία, να μαθαίνουν και να μιλούν». (ΚΥΠΕ, 23 Ιουλίου).

Σχόλιο, δανεισμένο από τον ιστορικό Β. Κρεμμύδα:

«Αντίθετα με ότι διδασκόμασταν στο σχολείο, η Ιστορία δεν είναι κάτι στατικό και μονολιθικό, ούτε «θέσφατο». Αλλάζει, εξελίσσεται, αναθεωρείται και προσαρμόζεται στα νέα δεδομένα που αποκαλύπτει η επιστημονική έρευνα. Γι' αυτό κι έχουν πάντα ενδιαφέρον οι ιστορικές εκδόσεις, γι' αυτό δεν βαριέσαι ποτέ να μελετάς εποχές κι ανθρώπους, ακόμα κι αν έχεις διαβάσει ήδη τόσα και τόσα σχετικά. Τώρα, αν μαθαίνεις και κάτι... παίζεται, που λένε, αφού η «Ιστορία δεν διδάσκει», τουλάχιστον όμως διευρύνει την αντίληψή μας». <http://www.lifo.gr> (25/3/2016)

Εδώ και χρόνια το φαινόμενο έχει αποκτήσει κάποια ποιότητα. Ένα μέρος της πολιτικής μας ελίτ και ένα μικρότερο μέρος της κοινής μας γνώμης εμφανίζει την εξής αντιφατική εικόνα. Σε δύο δόσεις:

Η πρώτη: ενώ λεκτικά αυτή η τάση μισεί με πάθος ότι συνδέεται με την προσπάθειες για συμβιβαστική λύση στο κυπριακό, καταλήγει στο τέλος της ημέρας στη λύση του τύπου «όπως είμαστιν σιόρ»!

Είναι χαρακτηριστικό πως γράφουν οτιδήποτε συνδέεται με τα κατεχόμενα με επτά εισαγωγικά για να μην παρεξηγηθούν σχετικά με το πόσο αγαπούν την Κυπριακή Δημοκρατία. Παριστάνουν ότι δεν δέχονται μύγα στο σπαθί τους σε θέματα που αφορούν κάθε συμβιβαστική σκέψη που προωθεί κατά καιρούς ο ΟΗΕ, ή κάποιο Μέτρο Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, και επιπλέον αρνούνται κάθε επικοινωνία με τ/κ. Αλλά μέχρι εκεί. Γιατί μετά αρχίζουν τα δύσκολα. Στο βάθος της σκέψης τους είναι η πορεία που οδηγεί στην ακριβώς αντίθετη κατεύθυνση. Επιθυμούν τη «δεύτερη καλύτερη λύση», απλά να μείνουμε όπως είμαστε τώρα. Γι' αυτό και δεν κάνουν τίποτα για να έρθει η λύση όπως την προδιαγράφουν τα ψηφίσματα του ΟΗΕ, γι' αυτό και παρεμποδίζουν με όσες δυνάμεις διαθέτουν κάθε κίνηση που πιθανόν να οδηγεί σε κάποιο πρόοδο.

Λοιπόν, τι λέει αυτή η τάση; Γιατί κρύβει την πραγματική της επιδίωξη;

Άκου ανθρωπάκο, αν συμφωνείς με τον Ραούφ Ντενκτάς γιατί δεν το λες; Αν συμφωνείς με την πολιτική του γιατί ντρέπεσαι να το πεις;

Άκου ανθρωπάκο, αν σε ενοχλούν οι λέξεις, γιατί δεν σε ενοχλούν και αυτές του Ραούφ με τις οποίες μιλούσε για λύση δίπλα-δίπλα;

Άκου ανθρωπάκο, πες το, αν έχεις το θάρρος, μην αλλάζεις το νόημα των λέξεων ώστε κάποια στιγμή οι λέξεις σου να συναντούν την πραγματική πολιτική επιθυμία σου.

Η δεύτερη δόση οδηγεί στο ίδιο βασικό αποτέλεσμα. Η μέθοδος αφορά την σκιαγράφηση της Τουρκίας ως χώρας «άκαμπτης», «άτεγκτης» ή «απολύτως αδιάλλακτης» με τέτοιο τρόπο ώστε να μην υπάρχει περιθώριο παρερμηνείας. Αν όμως η Τουρκία είναι όπως την περιγράφει αυτός ο ε/κ πολιτικός (άκαμπτη, άτεγκτη, αδιάλλακτη) τότε γιατί ταυτόχρονα θέλει ομοσπονδιακή λύση της μορφής της δικαιοδικής/διζωνικής ομοσπονδίας όπως περιγράφεται από τα ψηφίσματα του ΟΗΕ; Αν θέλει κάποιος να είναι συνεπής με τον τρόπο που ο ίδιος διαβάσει την πολιτική που διαθέτει η Τουρκία στο κυπριακό, τότε γιατί θέλει ομοσπονδιακή λύση; Είναι πιο αξιοπρεπές να αποδεχθεί ότι με αυτήν την Τουρκία δεν μπορούμε να φτάσουμε σε λύση όπως την προδιαγράφουν τα ψηφίσματα του ΟΗΕ, και να πει δημόσια τι πραγματικά θα γίνει και πει ο ίδιος τι ακριβώς επιδιώκει.

Αυτός, ο δεύτερος τύπος πολιτευτή, για να είναι συνεπής με τη βασική του ανάλυση, είναι εντιμότερο να υποστηρίξει μια πολιτική χωρίς διακοινοτικές συνομιλίες, χωρίς

συμμετοχή της ε/κ πλευράς στις προσπάθειες του ΟΗΕ. Κατά συνέπεια, να φτάσουμε στην πολιτική που οδηγεί στη συνεχή καταγγελία της Τουρκίας και στην προσπάθεια για πρόκληση κάποιου κόστους σε αυτήν. Έτσι ανοίγεται διάπλατα ο δρόμος για τις «μεγάλες προσδοκίες», δηλαδή τις επερχόμενες προεδρικές εκλογές ώστε να επιτύχουμε τη διαφύλαξη της οντότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας στο 60% της επικράτειας της νήσου.

Αυτή η αντιφατική εικόνα, οι δύο δόσεις της διγλωσσίας σε συσκευασία μιάς, επιχειρούν να συσκοτίσουν και να ξεγελάσουν την κοινή γνώμη.

Άκου ανθρωπάκο, αν θέλεις μπορείς να ζητήσεις συγγνώμη από τον Ρ. Ντενκτάς, γιατί κάποτε ήσουν «κάθετα» αντίθετα από αυτόν και εσχάτως βρίσκεστε πολύ κοντά παρά το ότι η αφετηρία της σκέψης σας είναι πολύ διαφορετική.

Άκου ανθρωπάκο, εάν συμφωνείτε στη λύση του τύπου «λύση όπως είμαστε» οφείλεται μια εξήγηση στους καλοπροαίρετους κύπριους πολίτες που νομίζουν ότι έτσι μπορεί να φτάσουν πιο γρήγορα στο τερματισμό του μαραθωνίου.

Άκου ανθρωπάκο, αξιοποιώ τον τίτλο που έδωσε ο Βίλχεμ Ράιχ στο βιβλίο του «Άκου ανθρωπάκο» για να σου πω ότι στο κυπριακό ο καθένας ελεύθερα επιλέγει κάθε πολιτική πρόταση γιατί σε μια ελεύθερη κοινότητα ανθρώπων ο καθένας ακούει, προβληματίζεται και αποφασίζει όπως ο ίδιος κρίνει καλύτερα. Συνεπώς ουδέν ζήτημα περί αυτού. Ζήτημα είναι μόνο η διγλωσσία, η παραπλάνηση, η επιχείρηση περιφρόνησης των πολιτών στο όνομα της Κύπρου και του «εθνικού καλού». Αυτό συνιστά καίριας σημασίας ανεντιμότητα γιατί οδηγεί τη δύναμη που συγκροτούν οι ενεργοί πολίτες στην παράλυση και την Κύπρο στην οριστική διχοτόμηση.

15. ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΚΑΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΟ

3/5/2017

Συχνά λέγεται στο δημόσιο διάλογο ότι η κοινή γνώμη έχει δηλητηριαστεί στο κυπριακό. Αν ερμηνεύω σωστά αυτή τη θέση, γράφω ότι με παραπληροφόρηση, η προοπτική της λύσης έχει υποστεί καθίζηση, συνεπώς η κοινή γνώμη έχει εγκαταλείψει την προσπάθεια θεωρώντας την ως με κανένα νόημα. Θα επιχειρηματολογήσω για το ακριβώς αντίθετο γιατί πιστεύω σε μια διαφορετική εκτίμηση των πραγμάτων!

Πρώτο, η κοινή γνώμη αφέθηκε να «δηλητηριαστεί» γιατί αυτοί που είχαν την ευθύνη της υπεύθυνης και συνεχούς ενημέρωσής της δεν το έπραξαν, συνεπώς αφέθηκε η κοινή γνώμη στο έλεος της παραπληροφόρησης. Αυτό συνιστά την κρίσιμη παράμετρο στην

ανάλυση του θέματος: όταν κάθε ημέρα ακούγεται η μισή αλήθεια, όταν εκ συστήματος παρουσιάζουμε μόνο το μαύρο ως μόνη είδηση, είναι φυσικό η κοινή γνώμη να προσαρμόζει σκέψεις με βάση αυτά που εμφανίζονται ως είδηση.

Δεύτερο, η κοινή γνώμη δεν γεννήθηκε «δηλητηριασμένη», η κοινή γνώμη προσέχει επιχειρήματα και μπορεί να κάνει τις σχετικές συγκρίσεις. Αν τα επιχειρήματα έχουν βάρος, αν πραγματικά μετρούν, αν έχουν λογική βάση, τότε μπορούν και να πείσουν! Συνεπώς δεν υπάρχουν «δηλητηριασμένες» κοινωνίες, οι πλειοψηφίες κτίζονται με τα κατάλληλα πολιτικά επιχειρήματα και με σύγχρονη επικοινωνιακή υποστήριξη εφόσον μια πολιτική ηγεσία θέλει και μπορεί.

Τρίτο, ορισμένοι μιλούν για «αδιάφορη» κοινή γνώμη. Μα επιτέλους, τι βρίσκεται ως πολιτικά αντίπαλη θέση απέναντι στην πολιτική και επικοινωνιακή υποστήριξη της προσπάθειας για επίλυση του κυπριακού με βάση τα ψηφίσματα του ΟΗΕ; Οι πολιτικές της στασιμότητας; Οι πολιτικές που οδηγούν στη διχοτόμηση; Οι πολιτικές που συμπαθούν τα δύο «κράτη» δίπλα-δίπλα; Είναι αυτά οι «αντίπαλοι» της πολιτικής που οδηγεί στην ελεύθερη Κύπρο; Αυτά δεν είναι αντίπαλοι, ούτε καν δεύτερης κατηγορίας, αυτά συνιστούν μόνο σκιάχτρα για όσους φοβούνται την πολιτική τους σκιά!

Τέταρτο, η πολιτική ηγεμονία δεν έρχεται από τον ουρανό, ούτε προκύπτει από μόνη της επειδή μπορεί να εμφανιστεί κάποτε ένας χαρισματικός ηγέτης. Η πολιτική ηγεμονία οικοδομείται πάνω σε μια στρατηγική, πάνω σε ένα επικοινωνιακό πλαίσιο, αυτό που υπηρετεί τα καθολικά συμφέροντα των κυπρίων. Η ηγεμονία κερδίζεται με την αξιοποίηση κατάλληλων εργαλείων της πολιτικής διαπάλης, όπως βεβαιώνουν πολλά παραδείγματα στην κυπριακή σκηνή (λ.χ. πώς κτίστηκε η εκλογή Γ. Βασιλείου στην προεδρία του κράτους απέναντι στο βαθύ κομματικό σύστημα της νήσου), την ευρωπαϊκή σκηνή (πώς κτίστηκε η νίκη Μακρόν απέναντι στο παλαιό σύστημα πραγμάτων στη Γαλλία) ή και την παγκόσμια σκηνή (πώς κτίστηκε η μετάβαση από τη δικτατορία στη «μεταπολίτευση» στην Τυνησία).

Πέμπτο, κυκλοφορεί η φήμη ότι η κοινή γνώμη πλειοψηφικά απορρίπτει την ιδέα περί εκ περιτροπής προεδρία. Αυτό είναι μια κουβέντα που δεν έχει αποδειχθεί γιατί κανένας πολιτικός δεν εργάστηκε για να παρουσιάσει τα πλεονεκτήματα της εκ περιτροπής προεδρίας με διασταυρούμενη ψήφο, ούτε επί προεδρίας Χριστόφια (που συμφωνήθηκε), ούτε επί προεδρίας Αναστασιάδη (που επανελήφθη). Αυτό συμβαίνει γιατί κανένας πολιτικός δεν προσπαθεί να θυμίζει τι προβλέπει η (σημερινή) πλήρως χωριστική πρόνοια της Ζυρίχης στην εκλογή Προέδρου και Αντιπροέδρου, και, γιατί κανένας πολιτικός ηγέτης δεν μιλά για τα κρίσιμα πλεονεκτήματα της συμμετοχής και της επιρροής κατά 20% της μιας κοινότητας στις πολιτικές ζυμώσεις και στην εκλογική μάχη της άλλης, όπως έχει συμφωνηθεί στις διακοινοτικές συνομιλίες.

Ο Μ. Μπουρτζού, εκπρόσωπος του Μ. Ακιντζί λέει στην εφημερίδα «Πολίτης» στις 3 Αυγούστου 2015: «Όταν είχα πάει στο συνέδριο του ΠΑΣΟΚ, είχα μια μικρή συνάντηση με τον Σημίτη και τον Παπανδρέου και ο Σημίτης μου είπε πως η αποστολή ενός προοδευτικού κόμματος δεν είναι να ακολουθεί την κοινή γνώμη, αλλά να δημιουργεί την κοινή γνώμη».

Λοιπόν, αυτό χρειάζεται η Κύπρος: πολιτικούς που δημιουργούν «κοινή γνώμη», πολιτικούς με σθένος για να μην οδηγηθούμε στη διχοτόμηση, πολιτικούς που θέλουν και μπορούν να «δημιουργούν κοινή γνώμη» που να εμπνέεται από τις αξίες της ελευθερίας και της δικαιοσύνης.

16. Η ΗΓΓΑ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ
1/5/2017

23 Απριλίου 2003 έως 23 Απριλίου 2017. Τι έγινε μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα, καθώς από τις 23 Απριλίου 2003 άνοιξαν δίοδοι από και προς την κατεχόμενη Κύπρο; Ποιος μπορεί να είναι ένας κάποιος απολογισμός;

Για λόγους που σχετίζονταν με την πρωτοβουλία των κινήσεων της Λευκωσίας σε σχέση με την ένταξιακή της πορεία (2003), η Άγκυρα οδηγήθηκε στη λήψη ορισμένων αποφάσεων που θα δημιουργούσαν μια νέα κατάσταση πραγμάτων στην Κύπρο. Η Άγκυρα έλαβε την απόφαση για διάνοιξη των σημείων εισόδου/εξόδου και την επέβαλε στο Ρ. Ντενκτάς.

Ο Σ. Ντενκτάς αποκάλυψε στις 24 Απριλίου 2017 ότι τρεις ημέρες πριν τη διάνοιξη (20 Απριλίου 2003) ο Α. Γκιουλ μετέβη στα κατεχόμενα για σύσκεψη με την τ/κ ηγεσία για το σκοπό αυτό-προφανώς μια επίσκεψη για να επιβάλει στον Ρ. Ντενκτάς την ορθότητα της απόφασης της Άγκυρας και να ενημερώσει τους υπόλοιπους τ/κ πολιτικούς ηγέτες.

Σημειώνω την καθολική επιρροή στα πράγματα που είχε η καλά σχεδιασμένη ενταξιακή πορεία της Κύπρου και η προηγηθείσα υπογραφή στο Στοά του Αττάλου της Συνθήκης Προσχώρησης της Κύπρου (και άλλων 9 χωρών) στην ΕΕ στις 16 Απριλίου 2003.

Τι έγινε από τότε; Εκατομμύρια διελεύσεις, επισκέψεις, εκδηλώσεις, επικοινωνία. Σωστά βήματα, αλλά χωρίς αξιόλογο αποτέλεσμα. Αυτή η υπόθεση δεν μπήκε σε κανένα πολιτικό σχεδιασμό και έτσι σήμερα τα θετικά της δεν μετρούν ουσιωδώς στην πολιτική διαπάλη. Ηγεσίες χωρίς στρατηγική, με σκέψη πρόχειρη και ερασιτεχνική, δεν μπόρεσαν να οργανώσουν τα αυτονόητα.

Έτσι, αντί με δημόσιες εκδηλώσεις να μεταφέρουμε στην κατεχόμενη Κύπρο δραστηριότητες που να εκφράζουν την επιθυμία της επίλυσης, προσφέραμε κατά τον πιο ανόητο τρόπο διαβατήρια και ταυτότητες στους τ/κ!

Έτσι, αντι να οργανώσουμε επαφές ανάμεσα στα ε/κ και τ/κ κόμματα και συντεχνίες, δραστηριότητες που να εκφράζουν την επιθυμία της επίλυσης, προσφέραμε κατά τον πιο ανόητο τρόπο δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στους τ/κ στα κρατικά νοσοκομεία!

Έτσι αντί να συντονίσουμε, μαζί με την ΕΕ, μια «βόρεια», ευρωπαϊκή πολιτική για την τ/κ κοινότητα, φτάσαμε με τον πιο ανόητο τρόπο να αποδεχθούμε τον «κανονισμό της πράσινης γραμμής», για να αποφύγουμε να δούμε την μεγάλη εικόνα του κυπριακού-η ΕΕ καταλύτης της λύσης!

Έτσι, αντί να εντάξουμε την επιθυμία της πλειοψηφίας των τ/κ για επίλυση, μέσα στο ευρωπαϊκό σχέδιο της συνολικής Κύπρου, προσφέραμε τυφλά δώρα στη στασιμότητα, επιλέξαμε κινήσεις που, αντί να βοηθούν στην επίλυση, την έκαναν ακόμα πιο πολύπλοκη!

Σήμερα που τα στοιχεία στη διαδικασία επίλυσης του κυπριακού δείχνουν μάλλον αδιέξοδο, είναι σχεδόν φυσιολογικό το γεγονός ότι δεν υπάρχουν πρωτοβουλίες που να δείχνουν αντοχές, αυτές που θα βοηθούσαν στο ξεπέρασμα της σημερινής πολύ επικίνδυνης στασιμότητας.

Σήμερα, με αφορμή την «επέτειο» διάνοιξης σημείων διέλευσης, η πολιτική της βαρύτητα, αν δεν καταρρέει, φθίνει, αν δεν καταρρέει, δεν έχει ρεαλιστικό εκτόπισμα πλέον.

Αν δεν έχεις πολιτική είναι και αυτό πολιτική με άλλα μέσα- αυτή που ταυτίζεται με την αδράνεια, το φόβο, τον ερασιτεχνισμό, την έλλειψη ηγετικότητας.

Η σημερινή απρόσμενη στασιμότητα στο κυπριακό δείχνει πόσοι λόγοι προηγήθηκαν ώστε σήμερα, μια ολόκληρη κοινωνία να παραδίδεται με τόση ευκολία στην λαμπρή ήττα των προφητών.

17.
22/4/2017

ΚΛΑΣΣΙΚΕΣ

ΣΥΜΠΤΩΣΕΙΣ

Το ΕΛΑΜ πρότεινε στη Βουλή στις 10 Φεβρουαρίου 2017 τη γνωστή τροπολογία για το «ενωτικό» δημοψήφισμα του 1950-ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ, μαζί του, ΔΗΣΥ αποχή, ΑΚΕΛ εναντίον. Εξαιτίας της ψήφισης αυτής της τροπολογίας, οι συνομιλίες ανεστάλησαν επί δύο μήνες και η επανάληψή τους στις 11 Απριλίου εξελίσσεται σε ένα κακό κλίμα. Κατά μια κλασσική σύμπτωση η λεγόμενη «κυβέρνηση» στην κατεχόμενη Κύπρο (ΚΕΕ,

ΔΗΚΟ), αποφάσισε στις 12 Απριλίου να μην δώσει άδεια για τη τέλεση της θείας λειτουργίας στον Άγιο Γεώργιο τον Εξορινό για την Μ. Παρασκευή στις 14 Απριλίου!

Εκ πρώτης όψεως τα δύο θέματα μοιάζουν ασύνδετα μεταξύ τους, ωστόσο, είναι τόσο συνδεδεμένα! Δύο πολιτικές στάσεις σε δύο διαφορετικές κοινότητες, μια στη Βουλή, μια στον Άγιο Γεώργιο Εξορινό: δεν τις συντόνιζε κάποιο αόρατο χέρι. Όχι, δεν υπάρχει κάτι τέτοιο αφού δεν μιλούν μεταξύ τους. Ωστόσο, είναι πολύ ενδιαφέρον να πούμε, ότι ενώ δεν υπάρχει επικοινωνία, ωστόσο, διαθέτουν τόσο πάθος κατά της προσπάθειας για επίλυση, που αυτό το πάθος τους οδηγεί σε κοινές στάσεις που επιδιώκουν να επιφέρουν το ίδιο αποτέλεσμα -τον αποσυντονισμό της διαπραγματευτικής διαδικασίας.

Τι τους ενώνει; Προφανώς η αγωνία να μην προχωρήσουν τα πράγματα. Η μια τάση, η τ/κ, για να μην χάσει τα «κεκτημένα» της εισβολής, και η άλλη τάση, η ε/κ, μήπως και επανακτήσουμε ουσιώδη πλεονεκτήματα που χάθηκαν ως αποτέλεσμα της εισβολής του 1974. Για κάθε μη καλό γνώστη του κυπριακού, το πρώτο στοιχείο που αφορά μια μερίδα από τ/κ δυνάμεις, μπορεί να εξηγηθεί γιατί κάθεται πάνω στις βαθιές σκέψεις που εξέθρεψε για δεκαετίες ο ντενκασισμός.

Το δεύτερο, που αφορά μια μερίδα από ε/κ δυνάμεις, παραμένει μια ακραία μορφή παραλογισμού. Ουσιαστικά να παραιτηθούμε από τη διαδικασία επίλυσης και να εκχωρήσουμε το 37% του εδάφους της Κύπρου στην Τουρκία, διεκδικώντας τη «διατήρηση» της Κυπριακής Δημοκρατίας με τη μορφή που την γνωρίζουμε σήμερα στο 63% της νήσου!

Έτσι κάτω από διάφορες διακηρύξεις καταλαβαίνουμε τι ακριβώς γίνεται πίσω από τη σκηνή.

Στην ε/κ κοινότητα οι κενολογίες για «διατήρηση» της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι συνεχείς αναφορές για «δώρα» στην τ/κ πλευρά, η παραποίηση της πραγματικότητας ότι διαπραγμάτευση ίσον συνθηκολόγηση, η πυκνή αναφορά, χωρίς κανένα λόγο ή αφορμή, σε χρονοδιαγράμματα και επιδιαιτησίες, είναι ο τρόπος έκφρασης των δυνάμεων που ψηφίζουν την παρούσα κατάσταση πραγμάτων ως μια μορφή λύσης, την οποία θεωρούν καλύτερη από την ομοσπονδιακή όπως την ορίζουν τα ψηφίσματα του ΟΗΕ.

Ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος στις 25 Δεκεμβρίου 2016 έγραψε ότι «οφείλουμε να περιφρουρήσουμε το κράτος μας και να σταματήσουμε να διαπραγματευόμαστε τη διάλυσή του». Ενδιαφέρον για την ε/κ άποψη υπέρ του status quo: ενώ φωτογραφίζουν τη στασιμότητα, δεν έχουν το θάρρος να το ανοικτά, γι' αυτό δημαγωγούν αορίστως περί μιας ιδανικής λύσης!

Στην τ/κ κοινότητα, οι ανάλογες ανησυχίες αφορούν τη μάχη για τη διατήρηση της «ΤΔΒΚ», την ανησυχία για μη κατάκτηση της πολιτικής ισότητας, την ανησυχία για μετατροπή των τ/κ σε πολίτες δεύτερης κατηγορίας, τα «δώρα» στην ε/κ πλευρά, ή την ανησυχία για κατάργηση των εγγυήσεων ώστε η τ/κ κοινότητα να επανέλθει στις συνθήκες ζωής, όπως ήταν πριν το 1974.

Ο «πρωθυπουργός» Χ. Οζγκιουργκιούν, ηγέτης του Κόμματος Εθνικής Ενότητας, στις 24 Ιανουαρίου 2017: «Ευτυχώς που οι διαπραγματεύσεις (στη Γενεύη) δεν συνεχίστηκαν, διαφορετικά καήκαμε». Η κατάθεση χαρτών (από τον Μ. Ακιντζί) ήταν λάθος και ότι «δεν πρέπει να κάτσουμε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων».

Στις 16 Δεκεμβρίου 2016 ο «αν. πρωθυπουργός», «υπουργός οικονομικών» και ηγέτης του Δημοκρατικού Κόμματος Σ. Ντενκτάς δήλωσε ότι θα πει «όχι» σε δημοψήφισμα για σχέδιο λύσης του Κυπριακού, καθώς οι εξελίξεις δεν είναι τόσο καλές για τους τουρκοκύπριους. Δήλωσε ότι ανησυχεί για τις διαπραγματεύσεις, υποστηρίζοντας ότι «δεν διασφαλίζεται η πολιτική ισότητα». Ο Ζορλού Τόρε, «βουλευτής» του Κόμματος Εθνικής Ενότητας το είπε καθαρά «αν βρεθεί λύση και η «ΤΔΒΚ» καταργηθεί, θα προσευχηθώ στον Αλλάχ να μου πάρει τη ζωή!» (21/10/16). Ενδιαφέρον για την τ/κ άποψη υπέρ του status quo: μιλούν πιο ανοικτά, επιζητούν τα «δύο κράτη» δίπλα δίπλα με πιο ντενκτασικό τρόπο!

Αυτή είναι η εικόνα και ο λόγος πολιτικών δυνάμεων που συμπαθούν την ακινησία μέσα από αναστροφή της κοινής λογικής. Οι δυνάμεις αυτές παραμένουν καθηλωμένες σε πρακτικές που η ιστορική εξέλιξη έχει ανατρέψει, γι' αυτό και οι σύμμαχοί τους βρίσκονται μέσα στον κόσμο της παραπληροφόρησης και της ανάπτυξης φοβικών συνδρόμων.

Κοινό χαρακτηριστικό κάθε δύναμης που έχει γυρισμένη την πλάτη της στο μέλλον, είναι πως αρνείται να παρακολουθήσει τα σημερινά φαινόμενα, την παγκοσμιοποίηση, τη συμμετοχή στην ΕΕ, τα ανοικτά σύνορα, την τεχνολογική πρόοδο, την αλληλεξάρτηση των οικονομιών, τις περιφερειακές συνέργειες.

18. ΠΑΛΙ ΜΕ ΧΡΟΝΙΑ;

14/4/2017

Η συζήτηση στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 7 Απριλίου 2017 οδήγησε σε τροποποίηση νόμου, ώστε το Υπουργείο Παιδείας, και όχι η Βουλή, να κανονίζουν τα όσα συνδέονται με σχολικές εορτές ή τρόπους εορτασμών μέσα στο σχολικό περιβάλλον.

Με ψήφους 30 έναντι 20 ο νόμος έγινε πράξη και έτσι ψηφίστηκε το αυτονόητο, ότι δηλαδή δεν είναι δουλειά της Βουλής να κανονίζει στοιχειώδεις λειτουργίες στο εκπαιδευτικό μας πρόγραμμα.

Η Βουλή διόρθωσε ένα σοβαρό λάθος που προηγήθηκε εξαιτίας της ταύτισης κομμάτων όπως το ΔΗΚΟ και η ΕΔΕΚ με την πρόταση του ΕΛΑΜ (ψήφισε η Βουλή τον τρόπο

«εορτασμού» του ενωτικού δημοψηφίσματος στις 15 Ιανουαρίου 1950). Έτσι και με την βοήθεια της αποχής που τήρησε ο ΔΗΣΥ, η Βουλή με μια συγκυριακή πλειοψηφία, επέβαλε με πολιτικούς υπολογισμούς την αλλαγή της ατζέντας με κεντρικό στόχο τον αποσυντονισμό της διαδικασίας στις συνομιλίες για επίλυση του κυπριακού.

Οι δύο ψηφοφορίες έδειξαν μια σειρά από παθογένειες της πολιτικής μας ζωής, ικανές για κάθε προβλεπτό και απρόβλεπτο σενάριο. Όπως,

Πρώτο, η προχειρότητα με την οποία παίρνουμε αποφάσεις. Έτσι, άλλοι από υπολογισμό και άλλοι χωρίς να σκεφτούν τις επιπτώσεις, οδήγησαν τα πράγματα σε μια χωρίς λόγο και αιτία οπισθοδρόμηση.

Δεύτερο, για κάθε ένα που γνωρίζει στοιχειωδώς την ιστορία του κυπριακού, ήταν ολοφάνερο ότι ένα μεγάλο μέρος της τ/κ κοινότητας θα αντιδρούσε, γεγονός που θα είχε επιπτώσεις και στις συνομιλίες.

Τρίτο, η τ/κ ηγεσία αντέδρασε με τρόπο υπερβολικά ακατανόητο, αυτό, ωστόσο, δεν δικαιολογεί κανένα να μην μπορεί να ξεχωρίσει τις προθέσεις του ΕΛΑΜ και να μην μπορεί να προβλέψει τις συνέπειες μετά από μια τέτοια απόφαση.

Τέταρτο, η δημόσια ατζέντα, η δημόσια συζήτηση, από τη μια ψηφοφορία στην άλλη, κατακτήθηκε από τη συμμαχία των δυνάμεων της ακινησίας. Ταύτισαν τη διόρθωση ενός λάθους με την «υποταγή» στη θέληση της Τουρκίας και στη δημιουργία μιας ψευδούς εικόνας στη βάση ενός πολιτικά ανορθολογικού τρόπου εξήγησης των πραγμάτων.

Πέμπτο, το ψευδές δίλημμα (διορθώνω, άρα ταυτίζομαι με τον εχθρό, δεν διορθώνω, και διαλύω με ηρωικό τρόπο τις συνομιλίες), έτυχε μαζικής κατανάλωσης και πέρασε ως τεχνητή εικόνα σε μεγάλη μερίδα της ε/κ κοινής γνώμης.

Έκτο, η ρητορεία του μίσους, οι βαρύτατοι χαρακτηρισμοί έχουν ως στόχο την παρεμπόδιση της ελεύθερης σκέψης με στόχο να περάσει η πολιτική της υποταγής στη συνθηματολογία. Αυτό είναι ιδιαίτερα επιβαρυντικό για κάθε κοινωνία, ιδιαίτερα την κυπριακή. Γι' αυτό τα πολιτικά ρεύματα που κινούνται στη σφαίρα του ορθολογισμού, έχουν έναν επιπρόσθετο λόγο να μιλήσουν πιο καθαρά. Η μόνη γλώσσα που παρεμποδίζει την επιρροή των επιθέτων είναι μόνο η γλώσσα των επιχειρημάτων, του ρεαλισμού και της αλήθειας.

Έβδομο, κυριάρχησε η λέξη «αξιοπρέπεια», δεν διορθώνω ένα λάθος, μένω «αξιοπρεπής», νιώθω υπερήφανος που συμβάλλω στις μη συνομιλίες! Ας μιλήσουμε καθαρά επί αυτού. Τι σημαίνει αξιοπρέπεια στην πολιτική μας ζωή; Στη δική μου κρίση, μπορεί πράγματι, να νιώθω αξιοπρέπεια εάν κάνω την πατρίδα μου καλύτερη, όταν συμβάλλω στην επίλυση των προβλημάτων της. Δεν μπορεί να νιώθω «αξιοπρέπεια» όταν με τον κομματισμό, το ρουσφέτι, τη διακυβέρνηση στην τύχη, αφήνω πίσω μου μια μικρότερη και πιο αδύναμη Κύπρο!

Όγδοο, κυριάρχησε και η λέξη «υπερηφάνεια». Θέλω να υποστηρίξω ότι μπορεί κάποιος να νιώθει περήφανος, εάν μια προσπάθεια βελτιώνει τους όρους λειτουργίας της κοινωνικής μας οργάνωσης, και όχι όταν την αξιοποιώ για μικροκομματικές διευθετήσεις για να γεμίσω το κράτος με κομματικούς πελάτες! Νιώθω περήφανος εάν προσπαθώ να δυναμώσω το διεθνές εκτόπισμα της πατρίδας μου, να εκσυγχρονίσω τη δημόσια διοίκηση, να προωθήσω μέτρα για την κοινωνική δικαιοσύνη, να προωθήσω πολιτικές για την μεταρρύθμιση της παιδείας μας, να υιοθετήσω μέτρα για τη διαφάνεια στο δημόσιο βίο, και όχι να κάθομαι στη γωνιά καταγγέλλοντας από συνήθεια!

Ένατο, ασφαλώς να μιλήσουμε για την «υπερηφάνεια», αλλά να μιλήσουμε και για την πολιτική που νομίζει ότι η αδράνεια είναι αρκετή για να αλλάξουμε το πεπρωμένο μας! Λοιπόν, η πολιτική της αδράνειας, της απουσίας κάθε επικοινωνίας με την τ/κ κοινότητα, της απουσίας κάθε επαφής με το ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον, είναι αυτή που αφήνει την Κύπρο στο περιθώριο και στην αδυναμία να επηρεάσει το εξωτερικό της περιβάλλον.

Δέκατο, με την αδράνεια βήμα- βήμα οδηγούμαστε στο δρόμο που οδηγεί στη λαμπρή απομόνωση. Έτσι οδηγούμαστε στο δρόμο της παραίτησης, εν μέσω μιας ηχηρής διακήρυξης για «καλύτερους συσχετισμούς» στο απροσδιόριστο μέλλον, μια διακήρυξη πολύ κοντά στις πολιτικά κατασκευασμένες δοξασίες που έρχονται από το παρελθόν: «πάλι με χρόνια...».

19. ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ; ΠΡΩΤΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΑΣ!

7/3/2017

Καθώς η στασιμότητα προβάλλει ως μια μακρόσυρτη υπόθεση εργασίας στο κυπριακό, μερικές «σκόρπιες» σκέψεις για το πλαίσιο που οδήγησε μερικώς στα σημερινά αδιέξοδα και μερικώς επιχειρεί να ερμηνεύσει τα όσα προηγήθηκαν .

1. Το μομέντουμ δεν αξιοποιήθηκε επαρκώς όταν οι δύο ηγέτες έθεσαν πράγματα επί τάπητος και ανέπτυξαν μια κοινή δράση (2015, Λεμεσός, Αμμόχωστος, Λευκωσία και γενικότερα το κλίμα μέχρι το καλοκαίρι του 2016). Σήμερα δεν υπάρχει μομέντουμ καθώς όλα βρίσκονται στην κόψη του ξυραφιού, ακόμα και η επισημοποίηση του τερματισμού της διαδικασίας. Σε κάθε περίπτωση το τέλος του 2016 ήταν ένα πολιτικό χρονικό πλαίσιο που θα μπορούσε να δώσει την ολοκλήρωση της διαδικασίας καθώς οι διαπραγματεύσεις είχαν προχωρήσει στον πιο ουσιαστικό βαθμό τους και η διεθνής υποστήριξη υπήρχε σε πιο έντονο βαθμό και, όπως είναι γνωστό, οι δύο ηγέτες το έθεσαν ως έναν στόχο τους. Κάθε τι που δεν ολοκληρώνεται μέσα σε ένα γενικό πολιτικό και χρονικό πλαίσιο, εκτίθεται στη σταδιακή φθορά του, αποσυντονίζεται από τις αλληπάλληλες, χωρίς αποτέλεσμα, συζητήσεις.

2. Τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης δεν προχώρησαν (λ.χ. σύνδεση της κινητής τηλεφωνίας, δύο δίοδοι στη Δερύνεια και το Απλίκι) και οι Τεχνικές Επιτροπές υπολειτουργούσαν, αν δεν λειτουργούσαν με μηδενική δραστηριότητα (όπως η ΤΕ για την Παιδεία). Χρειαζόταν ισχυρή πολιτική θέληση, στοιχειώδεις υποδομές, συνεπής συντονισμός. Δεν υπήρχαν αυτές οι προϋποθέσεις. Εκεί που υπήρχαν τα πιο προαπαιτούμενα ήταν μόνο στην ΤΕ για τη Διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και συντονιστής της ήταν ο Τ. Χατζηδημητρίου. Τόσο απλά είναι τα πράγματα.
3. Η αδυναμία της ε/κ ηγεσίας να κινητοποιήσει την πλειοψηφία της κοινής γνώμης, να δημιουργήσει ένα διακομματικό, πλειοψηφικό ρεύμα που να καταλαμβάνει σε ικανό βαθμό το διακύβευμα της συγκυρίας. Έλειψε το πολιτικό και επικοινωνιακό κομμάτι μιας πολιτικής που θα ενεργοποιούσε τη διπλωματία των μαζικών φορέων, θα έφερνε στην πρώτη γραμμή της δημόσιας συζήτησης τα απλά και σαφή διλήμματα: ελεύθερη ή μισή Κύπρος, αποχώρηση του στρατού κατοχής ή διαίωηση της σημερινής κατάστασης πραγμάτων, πλήρες ή μισό μέλος στην ΕΕ, ανάπτυξη σε όλο το εύρος ή ελλειμματική ανάπτυξη στο 60% της νήσου.
4. Τι επιλέγουν ώριμες κοινωνίες σε μια δύσκολη διαπραγμάτευση; Επιλέγουν την ισχυροποίηση της διαπραγματευτικής θέσης της πλευράς τους με διακομματική συμμετοχή στη μάχη για να επιτευχθεί η καλύτερη δυνατή λύση, όπως προνοούν τα ψηφίσματα του ΟΗΕ. Δυστυχώς, δεν είχαμε ούτε το στοιχειωδώς αυτονόητο, την ελάχιστη δυνατή συνεννόηση. Η πόλωση ανάμεσα στην αργόσυρτη πρόοδο και τις καθόλου συνομιλίες ήταν το προϊόν μιας συγκρουσιακής σχέσης που παρεμπόδιζε τις συνομιλίες, εξέτρεφε τη μισαλλοδοξία και εμφάνιζε την ε/κ κοινωνία ως αντιφατική-θεωρητικά να αποδέχεται τα ψηφίσματα του ΟΗΕ ως βάση για τη λύση και πρακτικά να αδυνατίζει αυτή την προοπτική με μια χαοτική αντιπολιτευτική τακτική που συσκοτίζε πραγματικές προθέσεις.
5. Πολιτική μάχη σημαίνει να δώσεις όλες τις δυνάμεις σου με την φιλοδοξία να φτάσεις σε πλήρες και θετικό αποτέλεσμα, όχι μισές προσπάθειες γιατί μπορεί και να αποτύχουμε. Καταβάλλεις το άπαν των δυνάμεών σου και εάν αποτύχει η προσπάθεια, αυτό θα συνιστά τμήμα της λειτουργίας του νόμου των πιθανοτήτων στο κυπριακό. Έκανες το μέγιστο δυνατό και δεν βγήκε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Κανένας δεν δίνει πλήρεις εγγυήσεις για λύση σε μια πολιτική διαπραγμάτευση με τις πολυπλοκότητες που διαθέτει το κυπριακό ζήτημα, ωστόσο έχει ειδική σημασία η πλήρης και καθολική προσπάθεια, η πλήρης και καθολική κινητοποίηση των πολιτών προς αυτή την κατεύθυνση.
6. Η ε/κ κοινωνία βρίσκεται σε σύγχυση. Τα λόγια συχνά δεν συμπίπτουν με τις πράξεις, η αντίληψη που έχουμε για τη βάση για τη λύση βρίσκεται ακόμα υπό συνεχή διερεύνηση, αν και θέσαμε τις βάσεις από το 1977 με σχεδόν καθολική αποδοχή από τις πολιτικές δυνάμεις. Ένα σημαντικό τμήμα της κοινωνίας μας

βρίσκει τις συνομιλίες ως χάσιμο χρόνου, ένα άλλο μέρος θέλει λύσεις που ακουμπούν με συμπάθεια στο σημερινό status quo. Λοιπόν, χρειάζεται να μιλήσουμε καθαρά με τον εαυτό μας, να ξεκαθαρίσουμε προτεραιότητες και στόχους μας, να μιλήσουμε με ανοικτά χαρτιά για το τι ζητάμε από ΟΗΕ και την διεθνή κοινότητα και μετά να μπούμε σε έναν κύκλο διαβουλεύσεων με τον ΟΗΕ για τον όποιο επόμενο γύρο συζητήσεων. Αυτό σημαίνει πολιτικός αναστοχασμός, καθαρές λύσεις, πλειοψηφίες και μειοψηφίες στο μείζον.

7. Η σημερινή ακινησία προσφέρει μια δυνατότητα, να σκεφτούμε ξανά τις προτεραιότητές μας, αν μιλούμε σοβαρά και αν εννοούμε αυτά που λέμε. Τα ψηφίσματα του ΟΗΕ θέτουν την πιο εφικτή προϋπόθεση για επίλυση. Η σύγχυση, η διγλωσσία, η παραποίηση της πραγματικότητας, η ατολμία, οι άναρθρες κραυγές δεν έχουν θέση σε μια σοβαρή συζήτηση ανάμεσα στις πολιτικές και κοινωνικές εκφράσεις της ε/κ κοινωνίας. Χρειαζόμαστε εντιμότητα, πρώτα στη διαβούλευση με τον εαυτό μας και ύστερα με κάθε άλλον. Κανένας δεν θα μας πάρει στα σοβαρά αν δεν μιλήσουμε με ειλικρίνεια για τα μείζονα και αν δεν θέσουμε την εντιμότητα απέναντι στον εαυτό μας ως μια ισχυρή βάση για τα επόμενα βήματα.

20. ΠΑΡΑ – ΜΥΘΟΛΟΓΙΕΣ

1/2/2017

Απίστευτα και όμως κυπριακά! Στην ιστορία του κυπριακού ορισμένες ιστορίες έγιναν καθεστώς. Τις πιστεύουν πολλοί, είναι μέρος της καθημερινής μας συνήθειας. Έτσι είναι γιατί έχουμε συνηθίσει να πιστεύουμε αδιατάρακτα στις παρα- μυθολογίες του κυπριακού.

Πρώτο, το πιο φρέσκο, ότι η Τουρκία δεν θα κάνει οτιδήποτε σημαντικό στο κυπριακό καθώς πάει σε δημοψήφισμα τον Απρίλη σχετικά με τη συνταγματική αναθεώρηση. Έτσι, κατά την παρα-μυθολογία αυτή, δεν κάνει «παραχωρήσεις» περιμένοντας να ολοκληρωθεί το δημοψήφισμα και μετά να κινηθεί. Οι θιασώτες αυτής της ασυναρτησίας αγνοούν ότι σήμερα οι δημοσκοπήσεις δείχνουν ποσοστό της τάξης του 60% υπέρ της αναθεώρησης. Αν, εν τω μεταξύ το κυπριακό κάνει βήματα προόδου μέχρι τότε, το ποσοστό θα ανέβει κάπως -στον ελάχιστο βαθμό που το κυπριακό ενδιαφέρει και επηρεάζει τις εσωτερικές της υποθέσεις στην πολιτική σκηνή της Τουρκίας...

Δεύτερο, οι διακοινοτικές συνομιλίες «υποβαθμίζουν» την Κυπριακή Δημοκρατία και η συμμετοχή σε διασκέψεις για το κυπριακό συνιστούν μείωση της εμβέλειάς της. Όταν οι ίδιοι ακολουθούσαν αυτή την κατεύθυνση σε προηγούμενες φάσεις των συνομιλιών, δεν

συνιστούσε κάτι κακό, αν το κάνει κάποιος άλλος συνιστά «περιορισμό της ισχύος της». Αστειότητες. Οι συνομιλίες έχουν αυτό το διακοινοτικό χαρακτήρα, έτσι γινόταν με σταθερότητα η διαπραγμάτευση και η Κυπριακή Δημοκρατία δεν έπαθε τίποτα, αντίθετα παρέμεινε διεθνώς ισχυρή με κορυφαία στιγμή της την ένταξη στην ΕΕ. Αυτή η κορυφαία επιτυχία υπήρξε προϊόν σύνεσης, διπλωματικής προσπάθειας, πειστικής στρατηγικής. Αν κυβερνούσαν την προσπάθεια όσοι θεωρούν ότι οι διακοινοτικές συνομιλίες με τη μορφή που γίνονται για σαράντα τόσα χρόνια, συνιστούν μείωση της εμβέλειάς της, σήμερα θα είμασταν ακόμα στο Κίνημα των Αδεσμεύτων.

Τρίτο, κάθε εισήγηση από διεθνείς παίκτες ισούται με «πιέσεις» στην ε/κ πλευρά και αυτό κατά κανόνα οδηγεί στην παρα-μυθολογία της άσκησης πίεσης στην αδύναμη πλευρά που την υφίσταται. Ασφαλώς κάθε ιδέα που θα μπορούσε να κατατεθεί στη διάρκεια των συνομιλιών, μπορεί να συζητηθεί, να τύχει έγκρισης ή απόρριψης με βάση ένα σκεπτικό. Έτσι διεξάγονται συνομιλίες και έτσι μπορεί να έχουμε ανοικτά αυτιά σε κάθε δημιουργική πρόταση. Ωστόσο, το μυστικό είναι άλλο και αυτό κυρίως έχει ενδιαφέρον: η εξωτερική «πίεση» χρειάζεται «αντίσταση», η «αντίσταση» χρειάζεται λαϊκούς ήρωες που παίζουν «εθνική άμυνα», γιατί δεν είναι σε θέση να δουλέψουν με σχέδιο για να αλλάξουν τα πράγματα, για να νικήσουν.

Η παρα-μυθολογία του «μικρού» και «αδικημένου» νησιού, κατέπεσε ως χάρτινος πύργος με την υπογραφή της ένταξης της νήσου στην ΕΕ στις 14 Απριλίου 2003 στη Στοά του Αττάλου. Η ένταξη έγινε κατορθωτή γιατί δούλεψαν πάνω σε αυτήν πρόσωπα με διαφορετικά χαρακτηριστικά, που ήξεραν τι σημαίνει εφικτή επιδιώξη, συμμαχίες, αξιοπιστία, «γύρος πρωτευουσών». Και για να είμαστε δίκαιοι με την αλήθεια, αυτός ο πολιτικός που πέτυχε τη μεγάλη νίκη το 1999, αυτήν που αποσύνδεσε την ένταξη από την προηγούμενη λύση του πολιτικού ζητήματος, δεν ζούσε στην Κύπρο. Γι' αυτό και πέτυχε!

Τέταρτο, όταν υπάρχει ένα δύσκολο θέμα, από τις πολλές διαστάσεις του κυπριακού, η λύση για διάφορους πολιτικούς στην ε/κ κοινότητα, είναι, κατά κανόνα ίδια: παιχνίδι με το χρόνο, επιμονή στο αστείο «δόγμα», γνωστό και ως «όχι σε ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα». Έτσι για να μπορούμε να σπρώχνουμε εξελίξεις πιο κάτω, για να έχουμε την κοινή γνώμη μαζί μας ότι «αντιστεκόμαστε» σε όσους θελουν γρήγορη λύση και «πιέζουν» γι' αυτό! Παρα-μυθολογίες με ουρά: κανένας εξωτερικός παίκτης δεν ενδιαφέρεται για τις λεπτομέρειες, αν εσύ που υφίστασαι την εισβολή και την κατοχή δεν έχεις τη διάθεση να αλλάξεις τη μοίρα σου. Αν εσύ σπρώχνεις τα πράγματα πιο κάτω, κανείς δεν θα γίνει πιο κύριος από σένα. Το φυσικό χρονοδιάγραμμα υπάρχει ως εκ της φύσεως του κυπριακού (εισβολή, κατοχή, επίλυση). Αν εσύ δεν βλέπεις ότι ο ήλιος ανατέλλει από την ανατολή, κανείς δεν έχει διάθεση να σε πείσει ότι ανατέλλει από τη δύση.

Πέμπτο, η εμπειρία δείχνει ότι συνιστά μια βέβαιη πολιτική επένδυση η ηρωική περιχαράκωση, η καταγγελία της αδιαλλαξίας της Τουρκίας, το μαύρισμα της εικόνας του νυν τ/κ ηγέτη επειδή δεν σκέφτεται όπως ένας ε/κ, και έτσι, ίσως, προκύψει η

επόμενη εύκολη νίκη στη μικρή μας γειτονιά. Εύκολες νίκες πάνω στα αδιέξοδα του κυπριακού μπορούμε να καταγράψουμε δεκάδες στην ιστορική μας διαδρομή. Εύκολες νίκες πάνω σε μια βαθειά εσωστρεφή κοινωνία, μπορούν να σημειωθούν ανά πάσα στιγμή γιατί το κλίμα είναι εύφορο και τα υλικά έχουν δοκιμαστεί κατά κόρον στο παρελθόν. Μια ματιά στο πώς συγκροτούσαν τα συνθήματά τους υποψήφιοι πρόεδροι της δημοκρατίας δείχνει ότι, κατά κανόνα, αυτή η πρακτική είχε απήχηση στην ε/κ κοινή γνώμη, άρα δημιουργούσε προϋποθέσεις εκλογικής επιτυχίας.

Το εύκολο μπορεί πρόσκαιρα να πείσει την ε/κ κοινή γνώμη, αλλά οδηγεί σε επιδείνωση της πραγματικότητας επί του εδάφους και σε νέα οπισθοδρόμηση της πιθανότητας να προσεγγίσουμε έναν μεγάλο στρατηγικό στόχο όπως η επίλυση του κυπριακού. Λοιπόν, μόνο τα δύσκολα έχουν αξία, αυτά μετρούν στην ιστορική εξέλιξη, αυτά που απαιτούν παίκτες με στρατηγική σκέψη και ικανότητα να κινητοποιήσουν την πλειοψηφία για να κατακτήσει μια ανώτερη μορφή πολιτικής οργάνωσης.

21. ΤΟ ΜΑΚΡΟΣΥΡΤΟ ΤΑΓΚΟ ΜΕ ΤΟΝ ΜΑΡΜΑΡΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΙΑ, 17/12/2016

Έτσι, λοιπόν, έχουν τα πράγματα:

Πρώτο, επειδή «καταλαβαίνουμε για ποιο λόγο είναι ανάγκη να διαφυλαχθεί πάση θυσία η κρατική οντότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας και όσα απορρέουν από αυτήν».

Δεύτερο, επειδή «τις επόμενες εβδομάδες θα ακούσουμε σημεία και τέρατα. Είναι η τελευταία σας ευκαιρία, θα πάθετε αυτό, θα πάθετε εκείνο, θα ενσωματώσουν οι Τούρκοι τα κατεχόμενα, θα σας πέσει ο ουρανός στο κεφάλι»

Τρίτο, επειδή «ακούω ως τη βασική απειλή για το μέλλον ότι θα ενσωματώσουν οι Τούρκοι τα κατεχόμενα. Δεν είναι εύκολο να το κάνουν. Εάν ήταν εύκολο, θα το είχαν κάνει χρόνια τώρα».

Τέταρτο, «ας υποθέσουμε, ότι η Τουρκία αποφασίζει να προβεί σε ενσωμάτωση. Θα είναι αναμφισβήτητα μία θλιβερή εξέλιξη που απλώς θα επιβεβαιώνει και τυπικά την πραγματικότητα που βιώνουμε στο νησί από το 1974. Βαυκαλιζόμαστε μήπως ότι συνομιλούμε τους Τουρκοκυπρίους; Μήπως οι Τουρκοκύπριοι κατέχουν την Κύπρο; Η Τουρκία την κατέχει και αυτός είναι ο πραγματικός συνομιλητής της ελληνοκυπριακής πλευράς. Τυχόν ενσωμάτωση θα μας οδηγήσει να αντικρύσουμε κατάματα αυτή την πραγματικότητα».

Πέμπτο, «για να αποτρέψουμε δυσμενείς εξελίξεις, ακόμη και τυχόν ενσωμάτωση, καλό είναι να αποφύγουμε με κάθε τρόπο να φθάσουμε σε ένα νέο δημοψήφισμα...πρέπει να σταματήσουμε τη διαδικασία πιο πριν».

Τάδε έφη Α. Συρίγος, πανεπιστημιακός, σε ομιλία του στη Λευκωσία στις 11 Δεκεμβρίου. Οι απόψεις αυτές απέκτησαν «αδεολογική» φόρμα μέσα από τη σκέψη του Μ. Δούντα. Επί της ουσίας συνιστούν μια γραμμή υπέρ της συντήρησης του σημερινού status quo στην Κύπρο μέχρι που να αλλάξουν οι διεθνείς συσχετισμοί και να γίνουν ευνοϊκοί για τους ε/κ. Ορισμένες δυνάμεις στη νήσο τείνουν προς τη θεωρία Δούντα, αλλά δεν έχουν το θάρρος να το πουν δημόσια. Επιφανής μαθητής της «σχολής» της αδράνειας υπήρξε ο Π. Μολυβιάτης.

Τέσσερεις παρατηρήσεις επί της ομιλίας Συρίγου:

Πρώτο, η θέση ότι «καλό είναι να αποφύγουμε με κάθε τρόπο να φθάσουμε σε ένα νέο δημοψήφισμα...πρέπει να σταματήσουμε τη διαδικασία πιο πριν», εκτός από πρόχειρη επινόηση, δεν είναι πολιτικά εφικτή. Η συντεταγμένη κυπριακή πολιτεία διεξάγει συνομιλίες για επίλυση του κυπριακού με βάση τα ψηφίσματα του ΟΗΕ. Αυτό συνιστά τη θέληση της μεγάλης πλειοψηφίας των ε/κ, της πλειοψηφίας που σχηματίζουν τα μεγάλα κόμματα, οι μαζικές συνδικαλιστικές ενώσεις, και ισχυρός αριθμός από τα μικρά κινήματα πολιτών.

Δεύτερο, η άποψη ότι «βαυκαλιζόμαστε μήπως ότι συνομιλούμε τους Τουρκοκυπρίους; Μήπως οι Τουρκοκύπριοι κατέχουν την Κύπρο; Η Τουρκία την κατέχει και αυτός είναι ο πραγματικός συνομιλητής της ελληνοκυπριακής πλευράς. Τυχόν ενσωμάτωση θα μας οδηγήσει να αντικρύσουμε κατάματα αυτή την πραγματικότητα». Προφανώς η άποψη αποτυπώνει έναν ισχυρό άλλοθι για να αποφύγουμε να δούμε τα πραγματικά δεδομένα, τις ισορροπίες και τις αποχρώσεις επί του εδάφους. Οι έως τώρα συγκλίσεις Αναστασιάδη-Ακιντζί, οι προηγούμενες ανάμεσα στον Δ. Χριστόφια και το Μ. Α. Ταλάτ δείχνουν μια διαφορετική πραγματικότητα. Οι δύο τ/κ ηγέτες στα ζητήματα που έχουν δυνατότητες, έχουν συμβάλει στο να γίνουν σημαντικά βήματα προόδου, όπως βεβαιώνουν τα συμφωνηθέντα ανάμεσα στους πιο πάνω «τέσσερεις». Η άποψη ότι «τυχόν ενσωμάτωση θα μας οδηγήσει να αντικρύσουμε κατάματα αυτή την πραγματικότητα», καθώς έτσι η ε/κ πλευρά θα συνομιλεί απ'ευθείας με την κατοχική δύναμη, συνιστά μιαν αποθέωση της επιπόλαιας γνώσης, κυρίαρχης σε δυνάμεις που μαθαίνουν το κυπριακό σε συνοικιακές βιβλιοθήκες.

Οι σχέσεις Τουρκίας- τ/κ, οι εξαρτήσεις και οι ποσότητες αυτονομίας των τ/κ έχουν περάσει από σαράντα κύματα (βλ. www.larkoslarkou.org.cy e-book «Οι Τουρκοκύπριοι σε αναζήτηση, 2003-2010»). Αν δεν κατανοεί κανείς γιατί οι τ/κ διαδήλωναν κατά του Ρ. Ντενκτάς μέχρι την ανατροπή του το 2003, αν δεν καταλαβαίνει γιατί ψηφίζουν Ταλάτ

και όχι Έρογλου το 2005, Ακιντζί και όχι Έρογλου το 2015, τότε δεν μπορεί να εξηγήσει γιατί μια κοινωνία κάτω από την σκληρή εποπτεία του στρατού κατοχής και του πρέσβη, προσπαθεί κάτω από δυσμενείς συνθήκες να επιτύχει μια διαφορετική πορεία -μια δική της ερμηνεία της ορολογίας «κυπριωτισμός». Αυτός ο φαύλος κύκλος στις σχέσεις Τουρκίας-τ/κ μπορεί να σπάσει μόνο με την επίλυση του κυπριακού. Αλλά, αν πράγματι, θέλει κανείς να δει την «πραγματικότητα κατάματα», μπορεί να πάει στο κάστρο του Αγίου Ιλαρίωνα, στην οροσειρά του Πενταδάκτυλου, και να δει προς την Κερύνεια, δεξιά και αριστερά της, και, ίσως, μετά σκεφθεί, ότι οι επιπολαιότητες κοστίζουν απίστευτης ποσότητας ανθρώπινο πόνο...

Τρίτο, συνιστά μια παραβίαση κανόνων της κοινής λογικής το να αμφισβητεί κάποιος το δικαίωμα στην ελληνοκυπριακή κοινωνία να έχει τον πρώτο λόγο, ως προς τα επόμενα βήματα. Πρώτο, γιατί είναι αυτή που υφίσταται την τραγωδία της εισβολής και της κατοχής. Δεύτερο, είναι αυτή που γνωρίζει από πρώτο χέρι τις δυνάμεις και τις δυνατότητες της κάθε επιλογής. Τρίτο, γιατί οι ιστορικές περιπέτειες την ενισχύουν με την κατάλληλη γνώση για το πώς θα προχωρήσει στο μέλλον. Τέταρτο γιατί αυτή η κατακτημένη γνώση οδηγεί σε απόρριψη κάθε ιδέας που οδηγεί τον κυπριακό ελληνισμό σε μακρόσυρτο ταγκό με τον Μαρμαρωμένο Βασιλιά.

Τέταρτο, οι απόψεις της «σχολής της αδράνειας» συνιστούν πλήρη αντίθεση με τη στρατηγική που έφερε σε πέρας ο Γ. Κρανιδιώτης -συνοπτικά η ενταξιακή πορεία και η ένταξη στην ΕΕ να γίνει ο καταλύτης της λύσης. Να μεταφέρουμε δηλαδή το πεδίο της λύσης από το κίνημα των αδεσμεύτων στο ευρωπαϊκό γήπεδο, να αξιοποιήσουμε εργαλεία που προσφέρει το κεκτημένο για να έχει η λύση «σφραγίδα» ΕΕ. Όπως λ.χ. συμμετοχή της ΕΕ στο μηχανισμό εποπτείας της αποχώρησης του στρατού κατοχής και της γενικότερης αποστρατικοποίησης, εγγύηση εφαρμογής της λύσης, θεμελιώδεις ελευθερίες, ανοικοδόμηση, ανάπτυξη. Η ΕΕ είναι το πιο κατάλληλο πλαίσιο για να απαντήσει η Κύπρος τις σημερινές προκλήσεις σε ένα περιβάλλον που οριοθετείται από το τρίπτυχο ανοικτά σύνορα, κοινές προκλήσεις, υπερεθνικές απαντήσεις.

Επιλογικά. Δεν διαφεύγει της προσοχής μου η φράση Συρίγου ότι «το είχε πει και ο Πέτρος Μολυβιάτης: «δεν υπάρχουν τελευταίες ευκαιρίες. Η ζωή συνεχίζεται και η ζωή προσφέρει δυνατότητες και ευκαιρίες». Επειδή τον Π. Μολυβιάτη πιθανόν να μην τον ενδιαφέρει πόσες χιλιάδες ε/κ πρόσφυγες έφυγαν από τη ζωή, άρα, η ζωή δεν συνεχίζεται, θεωρώ ότι «η ζωή προσφέρει πάντοτε δυνατότητες και ευκαιρίες» για λαούς και ηγεσίες που θέλουν και μπορούν να καθοδηγούν τις εξελίξεις πάνω σε στέρεες βάσεις, μελετούν Ε. Βενιζέλο, όχι Κ. Καραμανλή -20004/09.

Γι' αυτό στη φράση Μολυβιάτη θα αντιπαραβάλω τη σκέψη του Γ. Κρανιδιώτη, ενός μαχητικού αντίπαλου της σχολής της αδράνειας, επιφανές μέλος της οποίας υπήρξε ο Μ. Μολυβιάτης. Αυτά είπε ο Γ. Κρανιδιώτης στις 20 Σεπτεμβρίου 1997:

«Η διχοτόμηση είναι η χειρότερη δυνατή εξέλιξη στο κυπριακό , όχι μόνο για λόγους εθνικούς διότι ένα κομμάτι στο οποίο για 3.000 χρόνια έχει ζήσει ο κυπριακός ελληνισμός θα εγκαταλειφθεί, αλλά διότι μια τέτοια εξέλιξη θα δημιουργήσει μια εκρηκτική κατάσταση στο νησί, θα υπάρξει ένα σύνορο εύθραυστο, εκατοντάδων χιλιομέτρων στην Κύπρο μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας ή μεταξύ δύο ανεξάρτητων κρατών το οποίο θα είναι επικίνδυνο και εστία σύγκρουσης, μια αντιπαράθεση που θα διαιωνίζεται, αποσταθεροποιητικός παράγοντας για όλη την ευρύτερη περιοχή. Στην περίπτωση αυτή ο κυπριακός ελληνισμός πραγματικά θα κινδυνεύει, θα νομιμοποιηθεί η τουρκική εισβολή και κατοχή , με όλες τις επιπτώσεις που θα έχει η άρση της παρανομίας και του αποκλεισμού, που υπάρχει αυτή τη στιγμή στα κατεχόμενα. Μια τέτοια εξέλιξη αντιστρατεύεται τις αρχές πάνω στις οποίες έχει οικοδομηθεί η μεταπολεμική και μεταψυχροπολεμική Ευρώπη...» (ομιλία στην Κ.Ε. του ΠΑΣΟΚ, 20 Σεπτεμβρίου 1997).

22. ΤΟΞΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΟΛΥΦΩΝΙΑ

15/12/2016

Η δημόσιος λόγος γύρω από τις εξελίξεις στο κυπριακό συχνά είναι γεμάτος από εντάσεις. Ενίοτε εμφανίζονται βαρύτατοι χαρακτηρισμοί ως ένα δείγμα γραφής ότι όταν ανεβαίνουν οι τόνοι, κατεβαίνει η κοινή λογική. Τι εξυπηρετεί αυτή η πρακτική; Ασφαλώς στη συσπείρωση κάποιων οπαδών στην κομματική «γραμμή», και, στην ειδική περίπτωση του κυπριακού, στην παρεμπόδιση μιας συζήτησης με ανοικτά αυτιά. Έτσι η προσπάθεια ορισμένων δυνάμεων, που υπερασπίζονται την «αδανική» λύση στο κυπριακό, έχει εξελιχθεί σε τοξική ρητορεία, γιατί μόνο με αυτή τη μέθοδο κλείνουν αυτιά, οριοθετείται μια περιχαράκωση πάνω σε μια «καθαρή» γραμμή, άρα η δημόσια συζήτηση εξελίσσεται χωρίς να έχει έτοιμους για προβληματισμό κριτικούς πολίτες.

Στην Ευρώπη και εσχάτως στις ΗΠΑ παρατηρείται εξάπλωση των λαϊκιστικών κινημάτων που αναζητούν λύσεις μέσα από την ομφαλοσκόπηση και την στροφή στην εθνική καθαρότητα. Προβλήματα όπως η μετανάστευση, η ασφάλεια σε σχέση με τρομοκρατικά κτυπήματα, η οικονομική κρίση στις χώρες του νότου ζητούν κοινές, υπερεθνικές προσπάθειες για να βρεθούν οι καλύτερες δυνατές λύσεις. Αν αυτές οι εκκρεμότητες αναζητούν απαντήσεις μέσα από κοινές δράσεις, αυτό ισχύει στο πολλαπλάσιο στην περίπτωση της Κύπρου. Μόνο μέσα από την ενοποίηση της Κύπρου μπορεί το νησί να λάβει μέρος στις μεγάλες προκλήσεις και να λύσει τα κρίσιμα ζητήματα της ασφάλειας και της ανάπτυξης σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, με τα ανοικτά σύνορα να δίνουν σημαντικά κίνητρα ανάπτυξης αλλά και να προκαλούν στρεβλώσεις που απαιτούν ευρύτερες, υπερεθνικές συνεργασίες για να αντιμετωπιστούν. Η ΕΕ είναι το πιο κατάλληλο πλαίσιο για να απαντήσουμε στις προκλήσεις του σήμερα σε ένα περιβάλλον που οριοθετείται από το τρίπτυχο «ανοικτά σύνορα, κοινές προκλήσεις, υπερεθνικές απαντήσεις».

Το φαινόμενο δεν είναι μόνο κυπριακό. Η έξαρση της επιθετικής ρητορείας, ο τοξικός λόγος, είναι προϊόντα της λαϊκίστικης ρητορείας που θέλει τους πολίτες δέσμιους της εθνικής περιχαράκωσης, κλεισμένους στο εθνικό τους κέλυφος, καχύποπτους και φοβικούς απέναντι στα μεγάλα ζητήματα που διαθέτουν υπερεθνικά χαρακτηριστικά. Αυτό το λόγο εκφράζει σήμερα στην Κύπρο η παράταξη που δεν θέλει να προχωρήσουν οι συνομιλίες στο κυπριακό. Εκφράζει μια επιθετική στάση συνοδευόμενη με βαρύτατους χαρακτηρισμούς με μόνο στόχο την τρομοκράτηση των αντιπάλων, την εξουθένιση της πολιτικής τους αντίληψης και μέσα από το κλίμα αυτό να παρεμποδίσει εξελίξεις στο τραπέζι των συνομιλιών. Έτσι κάθε προσπάθεια που μπορεί να ανατρέψει το σημερινό status quo τυλίγεται μέσα από φλογερά επίθετα και απίστευτους χαρακτηρισμούς.

Μια ματιά στη σύγχρονη κυπριακή ιστορία δείχνει ότι αυτό το φαινόμενο δεν είναι ξένο προς τις παραδόσεις μας. Αλλά είναι επίσης γνωστό ότι κάθε τέτοια περίοδος τελείωνε με τραύματα, απώλειες και ήττες σε σχέση με τη συνολική πορεία της ε/κ κοινωνίας. Αυτό χρειάζεται να το έχουν υπόψη τους όσοι νομίζουν ότι με χαρακτηρισμούς μπορείς να υπερφαλαγγίσεις την κατοχή ή μπορείς να αδιαφορείς χωρίς κόστος για ότι συμβαίνει γύρω σου μόνο και μόνο για να κρατήσεις την Κύπρο στον φαύλο κύκλο της συνθηματολογίας. Η φανατική σκέψη ενισχύει την εσωστρέφεια και δημιουργεί πολίτες που πιστεύουν ότι έχουν πλήρεις απαντήσεις για όλα, πολίτες που δεν ενδιαφέρονται να προβληματιστούν, γιατί πιστεύουν ότι κάθε συζήτηση είναι μάταιη, καθώς κατέχοντας το αλάθητο το μόνο που «επιβάλλεται» είναι να φωνάζεις τη μια και μόνη σου αλήθεια.

Δεν χρειαζόμαστε, λοιπόν, μόνο ήπιους τόνους στη δημόσια συζήτηση, χρειαζόμαστε κανόνες που να δημιουργούν το κατάλληλο πλαίσιο, πρόσωπα που να εκτιμούν τη συζήτηση, και όχι την αλληλοεξόντωση, πρόσωπα που να εκτιμούν τη συζήτηση πάνω σε διαφορετικές απόψεις, αλλά όχι μέσα από κραυγές ή ακόμα και αμφιβολίες για τα ελατήρια ή την πολιτική κατεύθυνση της κάθε άποψης. Συνεπώς το ζήτημα ποτέ δεν συνδέεται με τη μονομέρεια, ασφαλώς συνδέεται με πολιτικές και πρόσωπα που μπορούν να κάνουν τη δημόσια συζήτηση πραγματικά πολυφωνική, ήπια, μέσα σε νηφάλια πλαίσια, ανοικτή στην κριτική σκέψη και στα διαφορετικά επιχειρήματα. Απλά να την κάνουν με σοβαρότητα και αίσθημα ευθύνης απέναντι στην Κύπρο και στις επόμενες γενιές.

23. Ο ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΟΞΑΣΙΕΣ ΜΙΑΣ ΣΑΜΠΑΝΙΑΣ!

3/12/2016

«Για να δικαιολογούν τις πράξεις τους άλλαζαν ακόμα και τη σημασία των λέξεων. Η παράλογη τόλμη θεωρήθηκε ανδρεία και αφοσίωση στο κόμμα (φιλέταιρος), η

προσωπική διστακτικότητα θεωρήθηκε δειλία που κρύβεται πίσω από εύλογες προφάσεις και η σωφροσύνη προσωπίδα της ανανδρείας. Η παραφορά θεωρήθηκε ανδρική αρετή, ενώ η τάση να εξετάζονται προσεκτικά όλες οι όψεις ενός ζητήματος θεωρήθηκε πρόφαση για υπεκφυγή». - Θουκυδίδης, μετάφραση του Α. Σ. Βλάχο, από την *Ιστορία* του Θουκυδίδη, όπου εξιστορείται ο Πελοποννησιακός πόλεμος. Απόσπασμα, Γ' Βιβλίο παρ. 82 έως και 84).

Ο μέγιστος των ιστορικών, αν και αθηναίος, μάς διάβασε με μεγάλη ακρίβεια. Γι' αυτό «για να δικαιολογούν τις πράξεις τους άλλαζαν ακόμα και τη σημασία των λέξεων». Μια δήθεν «σχολή» σκέψης γύρω από το κυπριακό, εμφανίζεται να είναι γεμάτη αυτοπεποίθηση για την ιδανική λύση. Είναι, όμως αυτή η σημασία των λέξεων και αυτό το πολιτικό περιεχόμενο της «σχολής»;

Λένε ότι επιδιώκουν τη «σωστή» λύση, αλλά ανοίγουν σαμπάνιες σε μπαράκι στη Λευκωσία μόλις μαθαίνουν ότι απέτυχαν οι συνομιλίες στο Μοντ Πελεράν! Θεωρούν ότι έτσι απέτυχε μια ακόμα προσπάθεια, συνεπώς έτσι «δικαιώνονται». Ωστόσο, η σαμπάνια διαθέτει ένα ισχυρότερο πολιτικό μήνυμα, πολύ πέραν της «αυτοδικαίωσης».

Λένε, ότι επιδιώκουν τη «σωστή» λύση, αλλά απορρίπτουν τα ψηφίσματα του ΟΗΕ, δεν διαθέτουν καμμιά γέφυρα διαλόγου με αυτόν, αντίθετα κρίνουν όλους τους απεσταλμένους του ως «εχθρούς». Με ποιους θα επιτύχουν τη «σωστή» λύση; Δεν είναι χρήσιμο να ακούσουμε το πώς;

Λένε ότι επιδιώκουν τη «σωστή» λύση, αλλά δεν έχουν ούτε έναν (1) σύμμαχο διεθνώς, σπανίως οι εκφραστές αυτής της «σχολής» συναντούν έναν αξιωματούχο της ΕΕ, της οποίας είμαστε πλήρες μέλος. Δεν πρέπει να ακούσουμε τα στοιχεία; Αν δεν έχεις ούτε ένα σύμμαχο διεθνώς, πώς θα πετύχεις τη «σωστή» λύση;

Λένε, ότι επιδιώκουν τη «σωστή» λύση, αλλά θέτουν τέτοιους όρους που καμμιά τουρκοκυπριακή πολιτική δύναμη, μεγάλη ή περιθωριακή, δεν θα λάβει μέρος σε μια τέτοια συζήτηση. Με ποιον θα συνομιλούν, αν απέναντί τους είναι ο κανένας;

Λένε ότι επιδιώκουν τη «σωστή» λύση, αλλά δεν λένε πότε μπορεί να την κατακτήσουν. Ο χρόνος παίζει σημαντικό ρόλο στην επεξεργασία μιας πολιτικής πρότασης. Συχνά ακούγεται η φράση «μόλις αλλάξουν οι γεωπολιτικοί συσχετισμοί». Αν δεν αλλάξουν;

Λένε ότι επιδιώκουν τη «σωστή» λύση, αλλά δεν λένε πόσοι πρόσφυγες πρώτης γενιάς είναι ακόμα εν ζωή, και τι σημαίνει κάθε ημέρα να χάνονται οι μάχιμοι πρόσφυγες του '74.

Λένε ότι επιδιώκουν τη «σωστή» λύση, αλλά δεν λένε τι σημαίνει να μείνουμε όπως είμαστε, αποφεύγουν να πουν τι σημαίνει ανοικτά σύνορα με την Τουρκία σε όλο το

μήκος της Πράσινης Γραμμής. Αυτή η άρνηση να μιλήσουν για την ταμπακέρα, συνιστά τον ορισμό του πολιτικού τυχοδιωκτισμού. Η αδράνεια είναι πολιτική επιλογή. Με το δικό του συμπυκνωμένο τρόπο ο Κ. Σημίτης υπογραμμίζει ότι «ευθύνη για την πορεία της χώρας υπάρχει και μέσα από την αδράνεια που αφήνει τη χώρα να κατεβαίνει σκαλί σκαλί στην περιθωριοποίηση και στην αδυναμία ουσιαστικής επιρροής των εξελίξεων», (Κ. Σημίτης, ομιλία, 6 Μαΐου 1996).

Λένε ότι επιδιώκουν τη «σωστή» λύση, αλλά προβάλλουν μόνο φόβο και αρνητισμό, μιλούν μόνο για τις αναμενόμενες δυσκολίες προσαρμογής σε μία νέα κατάσταση πραγμάτων εφόσον επιτευχθεί συμφωνία για επίλυση του κυπριακού. Τι σημαίνει αυτή η απίστευτη μονοκαλλιέργεια ενός κλίματος αποσταθεροποίησης της κοινής γνώμης από αυτό το μοναδικό σε ποσότητα εργοστάσιο που παράγει φόβο και απελπισία; Ο πρώην πρωθυπουργός του Ισραήλ Ε. Μπαράκ σημειώνει ότι «ο φόβος τυφλώνει τα μάτια, μπλοκάρει και παραλύει την ελευθερία της σκέψης, κλείνει την καρδιά και τρέφει ατέλειωτα συναισθήματα θυματοποίησης» (ηλ. εφ/δα, «Χααρέζ», 29/11/2016)

Λοιπόν, ο Θουκυδίδης υπήρξε πολύ σαφής. Ως οξυδερκής παρατηρητής της ανθρώπινης διανοητικής δράσης, προχωρά πίσω από τις λέξεις. Ερμηνεύει τα γεγονότα: «Για να δικαιολογούν τις πράξεις τους άλλαζαν ακόμα και τη σημασία των λέξεων». Έτσι βαφτίζουν την επιλογή της στασιμότητας με την φράση «ορθή πορεία», έτσι βαφτίζουν την πολιτική της μη λύσης με την φράση «σωστή λύση», έτσι δικαιολογούν τις πράξεις τους αλλάζοντας τη σημασία των λέξεων.

Η περιχαράκωση, η ηρωική αγνόηση της βαρύτητας του χρόνου, δεν συνιστά μια βιώσιμη πρόταση, ούτε ηρωική έξοδος από τα σημερινά αδιέξοδα- την κατοχή, τη διαίρεση, την χωριστή ανάπτυξη. Αντίθετα, χωρίς να αλλάζουμε τη σημασία των λέξεων, η πολιτική της δήθεν «σωστής» λύσης, ισοδυναμεί με μια πορεία η οποία στον επίλογό της θα ισούται με τη συρρίκνωση του κυπριακού ελληνισμού στη δική του ιστορική διαδρομή. Εν μέσω της επίκλησης σε πανάρχαιες δοξασίες που συνήθισαν να υμνούν το κλέος των ηττημένων. Μαζί με μια ηρωική σαμπάνια, έτσι για την περίπτωση!

24. ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗ ΜΕ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ!

15/11/2016

Η συζήτηση για τη δημιουργία μιας Επιτροπής Συμφιλίωσης στο πλαίσιο της διαδικασίας επίλυσης του κυπριακού, διαθέτει λίγους δημόσιους υποστηρικτές, αρκετούς υπόγειους αντιπάλους και πολλούς αδιάφορους ως προς το κεντρικό νόημα της.

Υπάρχει μια συνεχής αναφορά στο παράδειγμα της Ν. Αφρικής, το οποίο προβάλλεται ως παράδειγμα και για άλλες περιπτώσεις. Συνοπτικά, όσοι διέπραξαν εγκλήματα κατά τη διάρκεια της κυριαρχίας του ρατσιστικού καθεστώτος, τα ομολόγησαν μπροστά από τα θύματά τους στην Επιτροπή Συμφιλίωσης, και αυτό δεν συνεπαγόταν κάποιας μορφής δικαστική δίωξη ή τιμωρία. Αυτή (η τιμωρία) ισούται με την παραδοχή ενός εγκλήματος, η οποία με τη σειρά της λειτουργεί ως διαδικασία «κάθαρσης», κατά τον τρόπο που ο Ν. Μαντέλα σκέφτηκε να θέσει σε λειτουργία την απόδοσης δικαιοσύνης. Το παράδειγμα επίσης της Κολομβίας εσχάτως μπήκε στο παιχνίδι, παρά την αποτυχία του να αλλάξει τα πράγματα στην Μποκοτά σε σχετικό δημοψήφισμα. Τι από τα πιο πάνω ταιριάζει στην περίπτωση της Κύπρου; Πολλοί βλέπουν προς τη Ν. Αφρική, άλλωστε οι διαπραγματευτές Α. Μαυρογιάννης και Ο. Ναμί, έχουν επισκεφθεί προς το σκοπό αυτό τη χώρα του Ν. Μαντέλα.

Εκτιμώ ότι κάθε χώρα έχει τη δική της παράδοση, τις δικές της ιδιομορφίες, τις σκέψεις των πολιτών που δείχνουν πόσο, τότε και τι μπορεί να αλλάξει τα πράγματα. Στη δική μου σκέψη, τρεις παράγοντες οδηγούν σε μια κατεύθυνση.

Πρώτο, η μεγάλη χρονική διάρκεια στην εξέλιξη του κυπριακού. Εγκλήματα σημειώθηκαν το 1974 στη διάρκεια της τουρκικής εισβολής, άλλα το 1964, άρα πριν 52 χρόνια, στη διάρκεια των διακοινοτικών συγκρούσεων. Πέρασαν δεκαετίες, ο χρόνος οδηγεί τα πράγματα σε μια διαφορετική διαχείριση.

Δεύτερο, στην Κύπρο το σχίσμα ανάμεσα σε ε/κ και τ/κ υπήρξε κεντρικό θέμα ρήξης με εθνικά χαρακτηριστικά, άρα αναπτύχθηκε σε διαφορετική βάση από ότι η Ν. Αφρική και οι εκεί φυλετικές διακρίσεις ανάμεσα στη λευκή μειονότητα και την μεγάλη πλειοψηφία των μαύρων. Συνεπώς η σύγκριση αυτή, δείχνει ότι δεν ταιριάζει η αυτούσια μεταφορά του μοντέλου αυτού στην κυπριακή περίπτωση.

Τρίτο, η έλλειψη παράδοσης, η απουσία σχετικής κουλτούρας ανεκτικότητας στην Κύπρο, με την πιθανή δημιουργία μιας επιτροπής με βάση τα νοτιοαφρικάνικα πρότυπα, δεν θα βοηθήσει στη δημιουργία κλίματος επικοινωνίας και, κυρίως, εμπιστοσύνης. Θυμίζω ότι σε περίπτωση λύσης, ταυτόχρονα με την πολιτική για την συμφιλίωση, θα εφαρμόζονται σε άλλα επίπεδα, πρόνοιες με εξίσου δύσκολες πρακτικές όπως αυτές για το εδαφικό, ο αφοπλισμός, οι αποζημιώσεις κλπ.

Είναι απολύτως αναγκαίο να βρεθεί η βέλτιστη φόρμουλα, ικανή να απαντήσει στις δικές μας ιδιομορφίες. Αυτή, νομίζω, ότι είναι η ενημερωτική, παιδαγωγική δραστηριότητα της πολιτικής και πνευματικής ηγεσίας, ιδιαίτερα εκείνων των ηγετών που θα κατευθύνουν τις εξελίξεις με στόχο την εφαρμογή της λύσης. Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να περιλαμβάνει ένα πλαίσιο από δράσεις, όπως οι κοινές και διαφορετικές επισκέψεις σε

χώρους με ιστορικό συμβολισμό, όπως ο Τύμβος της Μακεδονίτισσας ή το χωριό Σανταλάρι, οι ανοικτές δημόσιες ομιλίες επί του θέματος, ή με τη συμμετοχή προσώπων με ειδικές γνώσεις ή προσωπικά βιώματα, σε έναν καλά προετοιμασμένο δημόσιο διάλογο.

Ο λόγος, η επιχειρηματολογία, η αναφορά σε εγκλήματα και σε μικρές ή μεγάλες τραγικές περιπτώσεις, θα επικεντρώνεται στην αναγνώριση τους, στην παραδοχή τους, στην ενίσχυση της προσπάθειας για να διαβάσουμε τις εξελίξεις με βλέμμα στραμμένο στο μέλλον. Η γνώση είναι η βάση για την ανατροπή, η αναγνώριση η βάση για την πρόοδο και η εμπιστοσύνη στο μέλλον η προϋπόθεση για τη δημιουργία μιας κοινωνίας ανοχής μέσα στο ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Ένας ειλικρινής, δημόσιος διάλογος, μέσα από την προβολή του στα ΜΜΕ θα βοηθήσει στην κατανόηση του παρελθόντος με βοηθό τα πραγματικά γεγονότα και την κατανόηση φαινομένων που οδήγησαν σε εγκλήματα. Τι οδηγεί αυτές τις αλλαγές στην επιτυχία; Ασφαλώς η πίστη ότι δεν θα γυρίσουμε πίσω για να μείνουμε εκεί, αλλά θα γυρίσουμε πίσω για να κτίσουμε με πρόθετο υλικό μια συμφωνία εμπιστοσύνης για το μέλλον. Με γνώμονα την αλήθεια και ότι η ιστορική έρευνα τεκμηριώνει ως τέτοια, καθ' ότι, μόνο οι πηγές και οι μαρτυρίες βεβαιώνουν ότι αποτελεί ρεαλιστικό ιστορικό υλικό. Λοιπόν, η γνώση της αλήθειας συνιστά το αναγκαίο εργαλείο για την πολιτική της συμφιλίωσης, γιατί μόνο αυτή θα στέκεται σε στέρεα πόδια κάθε μέρα! Δύσκολο θέμα, ακριβώς όπως η πολιτική διαδρομή της νήσου. Εδώ, ωστόσο, κρίνονται όσοι και όσες πολιτικές δυνάμεις διαθέτουν, πράγματι, σχέδιο για την αυριανή Κύπρο και όσοι απλώς υποκρίνονται ότι θέλουν, αλλά αναζητούν διαρκώς προσχήματα για να σπρώχνουν τις εξελίξεις πιο κάτω.

25. ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥ ΦΟΒΟΥ!

25/9/2016

Στη διαδρομή του κυπριακού ορισμένες λέξεις ή φράσεις έχουν εξελιχθεί σε φράσεις τρόμου. Ο «μέσος» ε/κ ακούγοντας τις αισθάνεται αμηχανία, διστάζει, συχνά δεν γνωρίζει τι είναι σωστό και τι λάθος. Για παράδειγμα ορισμένες ορολογίες κάνουν το γύρο της Κύπρου δεκάδες φορές την ημέρα: τριμερής, πενταμερής, πολυμερής διεθνής διάσκεψη, μεσολαβητικός ρόλος του ΟΗΕ, επιδιαιτησία, χρονοδιαγράμματα.

Πριν επιχειρήσω μια ανάλυση, οφείλω να πω με σχετική βεβαιότητα ότι εδώ και χρόνια η ατζέντα δείχνει ότι, για μερικούς, η διαχείριση του κυπριακού ισοδυναμεί με την «επεξεργασία» του ως εμπόριο φόβου, με την συστηματική καλλιέργεια αισθημάτων ανασφάλειας. Εξαιτίας αυτής της κυριαρχίας, η διαχείριση του κυπριακού, η τέχνη και η τεχνική του ως εμπόριο φόβου έχει πλατιά απήχηση σε τμήματα της κοινής γνώμης, συνοπτικά, είναι ένα κυρίαρχο αφήγημα στην ε/κ ημερήσια διάταξη.

Οι λέξεις που ισοδυναμούν με το εμπόριο του φόβου έχουν ως εξής- για πρακτικούς λόγους τις χωρίζω σε δύο μέρη: Πρώτο, «μεσολαβητικός ρόλος του ΟΗΕ, επιδιαιτησία, χρονοδιαγράμματα». Ο ΟΗΕ, σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, πρέπει να είναι θεατής, ο ΟΗΕ να μην κάνει επιδιαιτησία, οι συνομιλίες για το κυπριακό να μην έχουν καταληκτικά χρονοδιαγράμματα. Είναι πολύ χαρακτηριστικό ότι αυτή την πολιτική την εφηύρε ένας ηγέτης, που αποδέχθηκε το αντίθετο και το εφάρμοσε μετά βαιών και κλάδων! Ύστερα ανακάλυψε ότι δεν του άρεσαν, είπε «ούτε το ένα, ούτε το άλλο» και επέβαλε μια ατζέντα «χωρίς χρονοδιαγράμματα και επιδιαιτησίες». Έτσι ο μόνος πολιτικός που τις έκανε πράξη, επέβαλε την νέα ατζέντα ότι αν κάποιος αποδεχόταν την αρχική του θέση, γινόταν αυτομάτως ένας εσωτερικός εχθρός!

Επί της ουσίας, στη δική μου κρίση, ο ΟΗΕ δεν θα λύσει το κυπριακό γιατί αυτό είναι απολύτως θέμα βούλησης των δύο κοινοτήτων, των ηγετών, της διαπραγματευτικής τους ικανότητας. Συνεπώς η διαδικασία της λύσης πρέπει να είναι κυπριακής ιδιοκτησίας. Σε αυτό το πλαίσιο ο ΟΗΕ έχει έναν εποικοδομητικό ρόλο να διαδραματίσει: να επεξεργάζεται σκέψεις, εισηγήσεις, σενάρια, να τα θέτει υπόψη των ηγετών και εκείνοι να κρίνουν τι μπορεί να δεχθούν, και τι όχι. Ο «μουγγός» ΟΗΕ είναι για εκείνους που θεωρούν τις συνομιλίες παιχνίδι με το χρόνο και βλέπουν τα «χρονοδιαγράμματα» ως πρόσχημα για την παραπομπή του στο άγνωστο με βάρκα την ελπίδα. Το χρονοδιάγραμμα για να φτάσουμε σε συμφωνία το θέτει η φύση του κυπριακού: εισβολή, κατοχή, επίλυση.

Η δεύτερη ομάδα από λέξεις-παγίδες, είναι οι σχετικές με αναφορές σε «τριμερείς, πενταμερείς, πολυμερείς, διεθνείς διασκέψεις». Λοιπόν, αυτές οι λέξεις, συνιστούν παγίδα, καλόν είναι να λέμε διαρκώς «δεν» και «ούτε», να παίζουμε με το χρόνο, να εμπεδώνονται, κατά συνέπεια, τα τετελεσμένα της κατοχής. Έτσι καταναλώνοντας την ηρωική ρητορία, θα αποφύγουμε ένα σενάριο που από τη φύση του συνιστά κίνδυνο «εκτροπής» και παγίδευσης στις μεθοδεύσεις των ξένων.

Στη δική μου κρίση, αυτό το εμπόριο του φόβου ανθεί σε κοινωνίες και σε πολιτικές ελίτ που δεν έχουν εμπιστοσύνη στις δυνάμεις τους, που στερούνται της ικανότητας να οργανώνουν μια προσπάθεια, να πείθουν με τα επιχειρήματά τους, να κερδίζουν συμμαχίες, να προωθούν έναν στόχο. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε πως δυνάμεις που εμπορεύονται το φόβο στερούνται κάθε επαφής με το διεθνές περιβάλλον, δεν έχουν ούτε έναν σύμμαχο στην ΕΕ, καθώς η ισχύς τους βρίσκεται στην περιχαράκωση που παρέχει το κυπριακό κομματικό πεδίο.

Είναι, αυτό μια εναλλακτική πρόταση; Είναι εναλλακτική πολιτική να επενδύεις πάνω στις θεμιτές απορίες που έχει η ε/κ κοινή γνώμη; Είναι θεμιτό να τις μεγεθύνεις με μόνο στόχο να τις συντηρήσεις; Στη δική μου κρίση, παρά τις περί του αντιθέτου διακηρύξεις, αυτό δείχνει την τάση να εμπορεύονται κάποιοι τις περιπέτειες ενός λαού, κτίζοντας καριέρες επί των ερειπίων και υποσχόμενοι «σωστές λύσεις» δηλαδή, απραγματοποίητες γενικολογίες.

Για όσους ενδιαφέρονται για τη διαφορετική Κύπρο, η πορεία της ένταξης της Κύπρου στην ΕΕ, παρέχει τις βάσεις και τα πρότυπα για την πολιτική της ανατροπής. Καλή προετοιμασία, εφικτοί στόχοι, καλλιέργεια του εδάφους, συμμαχίες, «βενιζελικού» τύπου προτάσεις που ενδιαφέρουν εσένα, αλλά και υπηρετούν το γενικότερο κοινοτικό συμφέρον. Σχέδιο, αυτοπεποίθηση, κινητοποίηση, συμμαχίες για την ανατροπή. Έτσι όπως έγινε το 1995, όπως έγινε το 1999, έτσι όπως έγινε το 2003.

Δεν είναι εύκολο πράγμα, το να διαθέτει μια πολιτική πρόταση πειστικότητα, καθώς είμαστε μια χώρα στην οποία περνά ακόμα το εύκολο σύνθημα, η πρώτη εντύπωση και, κυρίως το εμπόριο του φόβου. Μπορεί αυτό να αλλάξει; Βεβαίως, μπορεί να υπάρξει αλλαγή, κάτω όμως από πολύ σαφείς προϋποθέσεις. Η απάντηση βρίσκεται στα στοιχεία που συναποτελούν την μεγάλη μάχη και τον μεγάλο θρίαμβο που οικοδομήθηκε με αποκορύφωμα την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ, στις 16 Απριλίου 2003.

Η επεξεργασία των στοιχείων της, η αφομίωση της εσωτερικής της δυναμικής, η ανάδειξη αυτού του θριάμβου οδηγεί στην ανατροπή γιατί η ΕΕ διαθέτει τα εργαλεία για μια διαφορετική εξέλιξη της διαπραγμάτευσης στη Λευκωσία. Η ΕΕ ως καταλύτης της αλλαγής είναι ένα εφικτό πολιτικό σχέδιο. Εξαρτάται από τη δική μας θέληση και ικανότητα να του δώσουμε τις πιο κατάλληλες λύσεις.

26. ΜΙΑ ΜΑΡΜΑΓΚΑ ΜΕ ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ!

14/6/2016

Κοιτάξε γύρω: ονόματα λησμονημένα, γιατί ήταν εκεί ωσει παρόντες. Γιατί ήταν εκεί χωρίς λόγο, άδειοι, πέρασαν και δεν άφησαν τίποτε πίσω τους. Ήταν όμως παράγοντες της μιας στιγμής, κέρδισαν λίγη δόξα, έπαιξαν στο χρηματιστήριο της ματαιοδοξίας. Τι έμεινε τελικά; Απολύτως τίποτα, στην καλύτερη περίπτωση. Στη χειρότερη: συμβολή στη στασιμότητα, δημαγωγικές κορόνες, μέχρι τον ένδοξο επίλογο, με τα τσαρούχια βοηθοί της χρεοκοπίας της οικονομίας. Πρακτικά : χυλός στην υπηρεσία της μαρμάγκας, μέχρι να αποφασίσει η ίδια να σβήσει τα ονόματα χωρίς καμιά αξία, όλα σε μια στιγμή, ένα μήνα, τρεις το πολύ. Παράγοντες της μιας χρήσης, έσβησαν στη στιγμή της αποχώρησης γιατί δεν είχαν τίποτε να προσφέρουν, μόνο η καλά αποκρυβόμενη τάση για παραπλάνηση, ανέντιμες υποσχέσεις, και αλλαγές με αντίκρουσμα το τίποτα.

Μπορεί η πρόσκαιρη εντύπωση να είναι μαγική. Όλα φαντάζουν ελκυστικά. Μόλις κλείσουν τα φώτα, μένει η απορία: τι έργο έχεις επιτελέσει; Τι άφησες πίσω σου μετά από ένα κύκλο παρουσίας; Ποιος είναι ο δικός σου απολογισμός: με ποια κριτήρια και ποιο μετρήσιμο μέγεθος; Σήμερα, πολλοί πολίτες θέτουν πιο πολλά ερωτήματα, ένα

ακόμα: ποιος μένει στη σκέψη των πολιτών γιατί άφησε ένα μετρήσιμο έργο ή και ποιος άφησε ερείπια;

Είναι το δικό μας κυπριακό σπορ: η λατρεία του εφήμερου, η λατρεία των χωρίς βάθος και χωρίς κάποια κατεύθυνση προσώπων που θα δώσουν υποσχέσεις χωρίς αντίκρουσμα, θα παραπλανήσουν χωρίς επιπτώσεις. Έγιναν πρώην, τέως, παρελθόν. Έγιναν γνωστοί και αυτό στην Κύπρο προσθέτει ασπίδες απέναντι στην αθλιότητα του μη αποτελέσματος.

Έτσι επιπλέον οι φωτεινότεροι, όχι οι ουσιαστικότεροι. Αν ζούσαμε στην Ισλανδία, ίσως αυτό να ακουγόταν μάλλον αδιάφορο. Στην Κύπρο, όχι, γιατί ζούμε σε πιο απαιτητική χώρα, σε μια άγρια γειτονιά, σε έναν κόσμο γεμάτο από συνεχείς ανατροπές και άγνωστες εξελίξεις. Άρα χρειαζόμαστε περισσότερη δύναμη στην κριτική μας ανάλυση, να βελτιώσουμε το επίπεδο μιας κοινωνίας που χρειάζεται αλλαγές. Τα φωτογραφίζει ο Δ. Βούλγαρης: «Γυμνά ονόματα κρατάμε». Έτσι τέλειωνε ο Έκο το «Όνομα του ρόδου». Ονόματα απομεινάρια πραγμάτων που φεύγουν, και γι αυτό ονόματα απογυμνωμένα από τις προηγούμενες σημασίες τους».

Η μαρμάγκα σηματοδοτεί μια κανονική αλήθεια. Η κοινή γνώμη ταξινομεί με τη δική της κριτική ανάλυση από τη μια εκείνους που πέτυχαν σημαντικά πράγματα, που τόλμησαν κάτι να αλλάξουν ή και εκείνους που ήθελαν αλλά δεν μπόρεσαν. Από την άλλη κοινή γνώμη ταξινομεί με τη δική της αποτίμηση και εκείνους που απέτυχαν γιατί δεν μπορούσαν και εκείνους που απέτυχαν γιατί μπορούσαν, αλλά δεν είχαν το σθένος να προσπαθήσουν για όσα πίστευαν. Στη τελευταία περίπτωση τα πράγματα είναι προφανή. Η μαρμάγκα είναι απόλυτη, πλήρης και δεν σηκώνει συζήτηση, δεν ενδιαφέρεται για άλλοθι. Η ιστορία σου θέτει διλήμματα, προκλήσεις, σου ζητά να λάβεις αποφάσεις, να τολμήσεις γιατί αυτό είπες στη κοινή γνώμη πριν να αναλάβεις μian σημαντική ευθύνη. Αν αποτύχεις, αν περάσεις κάτω από τον πήχυ, το θέμα έληξε. Δεν σε σώζει ούτε η μαρμάγκα γιατί δεν ενδιαφέρεται για άλλοθι, προσχήματα, ή δικαιολογίες. Βλέπει μόνο το αποτέλεσμα!

27. ΔΙΣΤΑΓΜΟΙ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΟΡΥΦΗΣ 22/4/2016

Η ιστορία του κυπριακού το βεβαιώνει. Πολιτικοί και πολιτικές δυνάμεις που ενδιαφέρονται για την επίλυση του κυπριακού, εμφανίζονται διστακτικοί σχετικά με το χρόνο που θα προκύψει η ίδια η επίλυση. Ο λόγος είναι πολύ γνωστός: κάθε συμβιβασμός σημαίνει αμοιβαίες συμφωνίες, πρόνοιες που αποτελούν μια δύσκολη προσαρμογή σε μια νέα κατάσταση πραγμάτων. Η αλλαγή, από τη σημερινή ακινησία στην επίλυση, αποτελεί ένα ιδιαίτερα πολύπλοκο πεδίο, το οποίο απαιτεί συνεχή παρακολούθηση, αποφάσεις, συναινέσεις, πρωτότυπη σκέψη, συμβιβαστική

συμπεριφορά. Η για δεκαετίες, παλαιά κατάσταση πραγμάτων έχει δημιουργήσει ισχυρές συνήθειες που χρειάζεται να ανατραπούν, συνήθειες που χρειάζεται να αποκτήσουν νέα περιεχόμενα, εάν επιθυμούμε η επίλυση να βαδίζει πάνω σε στέρεα βήματα. Η ώρα μιας τελικής απόφασης σημαίνει να αλλάξουμε τον τρόπο που αναλύαμε παραδοσιακές πρακτικές.

Αυτό προκαλεί ερωτηματικά, απορίες, αγωνία. Έτσι η «λύση» στις δυσκολίες, βρίσκεται στην παράταση των συνομιλιών, στη χρονική τους έκταση, έτσι που ο χρόνος να δώσει ανάσες πριν από τις καθοριστικές αποφάσεις. Αυτό ως «κανόνας» μπορεί να δείχνει χρονικές ανάσες, αλλά συχνά δεν μπορεί να υποκαταστήσει την αναγκαία απόφαση. Κάποτε οι συνθήκες αλλάζουν, οι αναπροσαρμογές παράγονται από το απρόβλεπτο ή το αναπάντεχο, και η παρούσα κατάσταση πραγμάτων ολοένα και περιπλέκεται, το status quo ενδυναμώνεται. Όταν περάσει ένα χρονικό διάστημα, και οι συνομιλίες επαναρχίσουν, μερικές πτυχές τους αποκτούν πιο δύσκολη διάσταση, οι διαπραγματευτικές αποστάσεις μπορεί να μεγαλώνουν, οι προσωπικές σχέσεις ανάμεσα στους ηγέτες, ίσως να αποκτούν λιγότερο ειδικό βάρος, και, ενδεχομένως, οι προηγούμενες συμβιβαστικές φόρμουλες να μην αρκούν καθώς δεν αποκλείεται να μην βρίσκονται ορισμένα στοιχεία της στο ίδιο ακριβώς μήκος κύματος. Έτσι, οι συνομιλίες δεν παράγουν την επιθυμητή πρόοδο και η όλη διαπραγμάτευση δείχνει μη ικανοποιητική ανάπτυξη.

Τι είναι εκείνο που θέτει τις λύσεις, πιο πάνω από τη διστακτική συμπεριφορά; Ασφαλώς η άσκηση της ηγετικότητας, η πίστη στην πρόοδο των κοινωνιών, η πεποίθηση ότι η Κύπρος χωρίς κατοχικά στρατεύματα είναι εφικτή, ότι αυτό απαιτεί αποφασιστικότητα, κινητοποίηση της κοινής γνώμης, στράτευση της πλειοψηφίας πάνω στις μεγάλες αξίες της ελευθερίας, της δικαιοσύνης, της προόδου. Η πλειοψηφία πείθεται να ακολουθήσει μια μεγάλη απόφαση όταν αυτή βασίζεται στην κοινή λογική, στην κατάλληλη πολιτική επιχειρηματολογία και στη συνεπή επικοινωνιακή της υποστήριξη. Με πλήρη και ευρηματική αξιοποίηση της ιδιότητας του κράτους-μέλους της ΕΕ σε κρίσιμης σημασίας κεφάλαια (ασφάλεια, ανάπτυξη, ανοικοδόμηση), με πλήρη και ευρηματική αξιοποίηση κάθε εργαλείου που παρέχει το σύγχρονο διεθνές περιβάλλον (νήσος σταθερότητας, τμήμα ευρύτερης συνεργασίας στην περιοχή, παράδειγμα ειρηνικής επίλυσης ενός από τα παλαιότερα παγκόσμια προβλήματα).

Για παράδειγμα, η οικοδόμηση ενός περιβάλλοντος ασφαλείας υπό τον ΟΗΕ, που κατά τον καθηγητή Χ. Ροζάκη «να αναθέσει ως υπεργολαβία στην ΕΕ να αναλάβει με δικές της δυνάμεις το ρόλο της ασφαλείας της Κύπρου. Η εκδοχή αυτή, πρέπει να έχει ημερομηνία λήξης, που καταδεικνύει ότι τελειώνει η περίοδος μετάβασης στην νέα κατάσταση πραγμάτων στην Κύπρο». Για παράδειγμα, όπως σημειώνει ο καθηγητής Π. Ιωακειμίδης, «με την αξιοποίηση του Ευρωπαϊκού πλαισίου, που συνδέεται με της δέσμης των ρυθμίσεων δηλαδή των Συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναφέρονται στην «προστασία των συνόρων» (αρθ. 21) και στην ρήτρα «αμοιβαίας συνδρομής» (αρθ. 42,7 Συνθήκη Λισσαβώνας).

Ασφαλώς κάθε τέτοιας βαρύτητας αλλαγή απαιτεί συνεργασίες ανάμεσα σε κόμματα, συναίνεση γύρω από μείζονος σημασίας επιδιώξεις. Στη συγκυρία που η πολιτική ηγεσία εκτιμά ότι απαιτείται η λήψη μιας απόφασης, χρειάζεται να σταθμίσει τους συσχετισμούς δύναμης, να συνεκτιμήσει τη σχέση κόστους- ωφελείας και να έχει το θάρρος να αναλαμβάνει τις ευθύνες της ως εκλεγμένη, ως υπεύθυνη ηγεσία.

Η ε/κ κοινή γνώμη πείθεται, υποστηρίζει κάθε πολιτική εξέλιξη που ακολουθεί τους πιο πάνω βασικούς κανόνες. Τα κείμενα της Ζυρίχης (1959) είναι πολύ χαρακτηριστικό παράδειγμα όπου οι κύπριοι πολίτες διαφοροποίησαν την άποψή τους με την άσκηση της δημόσιας πειθούς από τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο, δίνοντας τη θετική ψήφο τους στον ίδιο στις πρώτες προεδρικές εκλογές του 1960.

Εντέλει όλα είναι θέμα αντίληψης για τον πολιτικό αγώνα. Γιατί συμμετέχει κανείς στην πολιτική, τι θεωρεί ως προτεραιότητές του, τι αξιολογεί ως πρωτεύον, τι αξιολογεί ως σημαντικό για να μείνει ως η υστεροφημία ενός πολιτικού. Εάν αγωνίζεται για να επιτύχει σημαντικούς, συνταγματικούς στόχους ή εάν ενδιαφέρεται για να αξιοποιήσει πλεονεκτήματα που η εξουσία συχνά παρέχει. Εάν πρόσεξε τον Θουκυδίδη (Περικλής: «δεν μιλάει στο πλήθος προς ηδονήν», και δεν διστάζει «και προς οργήν τι αντειπείν»), ή απλώς επιθυμεί να δει τον εαυτό του στον κατάλογο των προσκεκλημένων σε κάποια επόμενη κοσμική δεξίωση...

28. ΑΓΑΛΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΜΗ

2/4/2016

Η συνήθεια πλέον δεν αρκεί. Χρειαζόμαστε κάτι διαφορετικό. Έτσι δεν αρκεί να εκφωνούμε πύρινες ομιλίες για τις λαμπρές επετείους του Μάρτη και του Απρίλη. Η Κύπρος έχει ανάγκη μια διαφορετική κουλτούρα. Ας το θέσουμε με έναν άλλον τρόπο: μια χώρα που πριν από τρία χρόνια, μόλις που απέφυγε την χρεοκοπία, πώς εορτάζει χωρίς να καταθέτει έναν ευρύτερο προβληματισμό, να αλλάξει, έστω, την τεχνική στη ρητορική της;

Η Κύπρος για μια σειρά από λόγους οδηγήθηκε στο χείλος του γκρεμού. Πώς αυτό αποτυπώνεται στον πανηγυρικό λόγο; Πώς συνδέεται ο ύμνος σε ηρωικές πράξεις του παρελθόντος με την χρεοκοπία, τη διαπλοκή, τη διαφθορά, τα σκάνδαλα, την παρακμή; Κάποιος μπορεί να υμνεί έναν ήρωα, να καταθέτει το θαυμασμό του για έργα άξια του δημόσιου επαίνου, αλλά δεν μπορεί να αγνοεί τη σημερινή πραγματικότητα, να αδιαφορεί για όσα περιβάλλουν σήμερα την πατρίδα μας, επειδή «εορτάζουμε», άρα να μην θίγουμε τα κακώς κείμενα, γιατί έτσι μάθαμε από τις σχολικές μας εμπειρίες.

Οι αναφορές χρειάζεται να είναι διπλές: παλαιές και σημερινές, θετικές αναφορές και αυτοκριτική διάθεση, έπαινος και ενδοσκόπηση για όσα δεν πήγαν καλά, παρέμβαση στο δημόσιο λόγο που να διαθέτει παιδευτικό χαρακτήρα και περιεχόμενο. Για να γίνει αυτό χρειάζεται αυτοπεποίθηση, γνώση της διαδρομής, αναζήτηση κάθε αιτίας που κράτησε τη νήσο στην παρακμή, τόλμη και μαχητικότητα για να δημιουργήσουμε μια νέα πολιτική πρακτική.

Σήμερα κάθε πολίτης, θέτει ερωτήματα και, κατά κανόνα, δεν βλέπει απαντήσεις, ικανές να προωθούν μια μεταρρυθμιστική ατζέντα, ικανή να αλλάξει τις αιτίες που μας έφεραν στην παρακμή. Για παραδειγμα, είναι σημαντικό να υμνείς τους ήρωες, αλλά εξίσου σημαντικό σήμερα είναι να συμβάλλεις στην προώθηση μιας πορείας από αλλαγές που προωθούν τη διαφάνεια και την ελεγχιμότητα στο δημόσιο βίο. Είναι σημαντικό να λες «ζήτω», αλλά εξίσου σημαντικό να λες ότι χρειάζεται οι έχοντες να συνεισφέρουν περισσότερο στην αναπτυξιακή προσπάθεια, ότι ηγετικότητα δεν είναι μόνο ο ύμνος για την 9η Ιουλίου, αλλά και ο συστηματικός αγώνας για τη στήριξη των πιο αδύναμων, η αλληλεγγύη, η κοινωνική προστασία για όσους η κρίση πίεσε περισσότερο. Δεν αρκεί το λεκτικό «ζήτω», χρειάζεται και η κριτική παρατήρηση για όσους με την οικονομική τους δυνατότητα, μπορούσαν να κτίσουν ένα νηπιαγωγείο παραπάνω και δεν το έπραξαν, για όσους μπορούσαν να πουν «τώρα είναι η ώρα της κοινωνικής αλληλεγγύης» και απουσίασαν από κάθε πρωτοβουλία.

Η κατανάλωση ρητορείας στις επετείους έχει μιαν ειδική ευθύνη γιατί φτάσαμε σε αυτό το σημείο. Η αντίληψη ότι ο επετειακός λόγος είναι ταυτόσημος με την αμετροέπεια, τα επίθετα και τις θαυμαστές εικόνες του παρελθόντος, έχει ειδική ευθύνη γιατί συμβάλλει στο δικό του επίπεδο (στο σχολείο, στην εκκλησία, στα θέατρα) στο να δημιουργούμε πολίτες που χειροκροτούν χωρίς να θέτουν ερωτήματα, πολίτες που μένουν στην επιφάνεια των πραγμάτων, γιατί έχουν εκπαιδευτεί στην τυποποιημένη σκέψη.

Πιθανό πολλοί να πιστεύουν ότι έτσι τιμούμε τους ήρωες, χωρίς να συνδέουμε τις τιμές με τις σημερινές ειδήσεις, χωρίς να συνδέουμε τις τιμές με αναφορές στις αθλιότητες που περιβάλλουν τις καθημερινές μας ειδήσεις. Η μη αναφορά, η αποσιώπηση, η μη αναζήτηση είναι ο βέβαιος τρόπος για να συνεχίσουμε, εν μέσω ηρωικών εξάρσεων, τον ίδιο ολισθηρό δρόμο της κατανάλωσης της παράδοσης για να κρύψουμε έτσι τη γύμνια της σημερινής πραγματικότητας. Η πρακτική αυτή οδηγεί στην ιδιώτευση, στην αποστροφή του πολίτη από την πολιτική, οδηγεί στη ματαίωση μιας ελπίδας, οδηγεί ακριβώς στον αντίθετο δρόμο από εκείνον που λεκτικά υμνείται στη διάρκεια μιας επετειακής εκδήλωσης.

